

Гільєрмо Біаджі,
Карлос Біаджі

ФІНАНСОВА СВОБОДА

Біблійні принципи
управління фінансами,
вірності та щедрості

ББК 86.376
Б59

Libertad financier
Principios bíblicos de administración, fidelidad y generosidad
Guillermo y Carlos Biaggi
Libro de edición argentina

Гільєрмо Біаджі, Карлос Біаджі

Б59 **Фінансова свобода. Біблійні принципи управління фінансами, вірності та щедрості** / Гільєрмо Біаджі, Карлос Біаджі. – Київ: Джерело життя, 2020. – 256 с.

У цій книзі з біблійного погляду проаналізована проблема співвідношення духовного та матеріального в житті християнина. Автори детально розглядають такі питання, як вірність Богу в десятині та пожертвах, значення сімейного бюджету та планування витрат, необхідність мудрого підходу до запозичення та використання кредитів, до інвестування, заощаджень, придбання нерухомості тощо.

Для широкого кола читачів.

© Оригінальне видання іспанською мовою
Asociacion Casa Editora Sudamericana, 2017
© Видавництво «Джерело життя», 2020

ЗМІСТ

Присвяти	4
Відгуки	5
Пролог	9
Подяки	11
ЧАСТИНА I. Біблійні поради та принципи	12
Розділ 1. Цілісне управління життям: чудові дари, які Бог щедро дає нам	14
Розділ 2. Три принципи фінансової свободи	32
Розділ 3. У чому полягає наша відповідальність?	50
Розділ 4. Бог винагороджує нашу вірність	70
ЧАСТИНА II. Розпорядження фінансами в сім'ї	88
Розділ 5. Визначення особистих і сімейних цілей	90
Розділ 6. Залучення всієї родини	99
Розділ 7. Складання сімейного бюджету	113
Розділ 8. Мудре використання кредитів	141
Розділ 9. Благословення заощаджень	159
ЧАСТИНА III. Конкретні питання щодо управління особистими та сімейними фінансами ..	175
Розділ 10. Вирахування десятин і пожертв	177
Розділ 11. Забезпечення дітей освітою	190
Розділ 12. Як придбати власне житло?	204
Розділ 13. Пенсійний вік	213
Розділ 14. Страхування: захист майна та здоров'я	222
Розділ 15. Інвестиції: як мудро розпоряджатися заощадженнями.....	236
Післямова	255
Боже звернення до тебе	256

ПРИСВЯТИ

П'єрмо:

Присвячую цю книгу моїй дорогій дружині Ніті Сібель Люс; моїм чотирьом дітям – Карлосу, Данієлю, Сильвані та Моніці; нашим онукам – Джуліані Андреа, Джіованні Ернесто та Лалі Ізабеллі. Разом із Нітою ми з подивом спостерігаємо плоди своїх зусиль у вихованні дітей, подарованих нам Богом, і виконання чудових Божих обітниць у житті нашої родини. Усе, ким ми є і що маємо, ми отримали для виконання дорученої нам місії.

Карлос:

Присвячую цю книгу моїй дорогій дружині Сильвані де ла Роса, тому що разом із нею ми випробували Господа й насолоджуємося обіцяними Ним благословеннями.

ВІДГУКИ

Пастор Тед Вільсон, президент Генеральної Конференції Церкви адвентистів сьомого дня:

Християнське довірче управління невід'ємне від нашого зв'язку з Христом. Розуміння Божого плану для нашого життя, важливості зобов'язань допомагає нам краще усвідомити, чому десятини та пожертви – це дещо більше, ніж просто механічний внесок у Божу справу. Це – життєво важливі духовні принципи, які допомагають нам усвідомити свою цілковиту залежність від Бога та надіятися на Нього в усьому, що ми маємо. Ми залежимо від Господа в питаннях фізичного здоров'я, матеріального добробуту, здобуття освіти, духовного зростання, розвитку сім'ї, можливостей для свідчення – у всіх сферах життя.

Нашою безпосередньою відповіддю Богові на Його доброту має стати готовність наших сердець повністю посвятити себе Йому. Нашою практичною відповіддю має стати зобов'язання ділитися з іншими вісткою про Христа, благословеннями, чесно повертати Богові десятину, давати щедрі пожертви, засвідчуючи наш зв'язок із Ним.

Який це привілей – вкладати час, таланти, сили та кошти в Божу справу! Ми дедалі ближче до Приходу Христа, і яке це благословення – брати участь у проголошенні Трьохангельської вістки в останні дні, показуючи людям Христа, Його праведність, Його любов, Його святиню, Його вістку про здоров'я, Його плани всеосяжного довірчого управління для нас в очікуванні Його близького Другого приходу!

Пастор Хуан Р. Престол-Пуесан, скарбник Генеральної Конференції Церкви адвентистів сьомого дня:

Для щирих християн життя – це шлях віри. Свідчення віри має силу, воно надихає інших людей і гідне наслідування. Гільермо Біаджі в цій книзі свідчить про втручання Божого провидіння, яке ми називаємо дивом. Він описує, як Бог винагороджує віру сімей та зміцнює нас на шляху віри. Мені хотілося б, щоб це свідчення надихнуло вас повірити, що Бог робить неможливе можливим. Він – Бог патріархів, пророків, апостолів і сучасних людей віри, які слухають Його повеління і довіряють Його обітницям. Стань одним із них!

Пастор Ертон К. Келер, президент Південно-Американського дивізіону Церкви адвентистів сьомого дня:

У сьогодинньому світі споживацького й капіталістичного світогляду ми ризикуємо цінувати речі більше, ніж людей; гроші – більше, ніж щастя; цей світ – більше, ніж Небо. Нам не слід забувати, що наше завдання – жити в суспільстві, не заражаючись секулярним світоглядом, стояти ногами на землі, але погляд спрямовувати в Небо. Щоб так і було, життєво необхідно розуміти те, про що розповідає ця книга. У вас буде змога глибше дослідити біблійні поради щодо використання фінансів та управління ними. Це – вакцина проти матеріалізму. Книга містить практичні рекомендації двох адвентистів із великим професійним досвідом роботи у сфері фінансів і чималим багажем знань. Її читання та уважне вивчення принесуть благословення для вашого особистого, сімейного та духовного життя.

Пастор Карлос Гіль, президент Аргентинського уніону Церкви адвентистів сьомого дня:

Книга «Фінансова свобода», без сумніву, має для нашої Церкви важливе практичне значення. На її сторінках пастор Гільермо Біаджі та його син Карлос просто, але доволі ґрунтовно розкривають біблійні принципи управління фінансами, вірності та щедрості. Спираючись на надійні натхненні джерела, автори розширюють ці принципи, а життєвими прикладами ілюструють, як застосовувати їх на практиці. Маючи великий досвід роботи в Церкві в усьому світі, пастор Біаджі переконливо свідчить про благословення, які приносить вірність. Я цілком певний, що читання цієї книги допоможе нам на власному досвіді пережити повноту благословень Євангелія.

Пастор Роберто Гультон, секретар Аргентинського уніону Церкви адвентистів сьомого дня:

Дотримання настанов і порад, які Бог дав у Своему Слові, допомагає нам в усіх сферах нашого життя, зокрема й фінансовій. Інакше кажучи, щоб здобути справжню фінансову свободу, ми не можемо залишити Бога осторонь. Думаючи про це, Гільермо та Карлос Біаджі представили у своїй книзі в зрозумілій, правильній і простій формі біблійні принципи та практичні поради, адаптовані до нашого часу, як досягти справжньої фінансової свободи, а потім насолоджуватися нею. Це – важлива складова нашого християнського життя. Слухатися цих порад буде благословенням для вашого особистого чи сімейного фінансового життя та підприємницької діяльності.

Пастор Маркос Ф. Бомфім, директор Відділу управління ресурсами Генеральної Конференції Церкви адвентистів сьомого дня:

Я особисто знайомий із сім'єю Біаджі й можу засвідчити, що автори справді живуть тим, про що пишуть і проповідують, тому написане ними – більше, ніж книга. Це – визнання віри. Переконаний, що всі її читачі отримають благословення. Прочитання закликає нас дотримуватися цих Божественних принципів у своєму трудовому й сімейному житті.

Пастор Хетлер Адувірі Марка, директор Відділу управління ресурсами Аргентинського уніону Церкви адвентистів сьомого дня:

Я вдячний Богові за можливість прочитати цю книгу. Упевнений, що вона допоможе кожному читачеві мудро розпоряджатися «подарунками», якими Господь наповнює наше життя. Автори в зрозумілій формі викладають важливі принципи, що дозволяють насолоджуватися фінансовою свободою – свободою, якої люди часто позбавлені через невміле управління ресурсами. Втілюючи в життя ці принципи, ми станемо каналами благословення для справи Божої, для себе самих, для своїх сімей і близьких. **«Будь вірний аж до смерті, і Я дам тобі вінець життя» (Об'явл. 2:10).**

ПРОЛОГ

Багато хто з нас любить гроші більше, ніж Бога. Ми перетворили фінанси на ідола, якому довіряємо свої надії та бажання. Як ми можемо вибратися із цієї сатанинської пастки?

Деякі з нас щомісяця, щотижня та щодня борються, щоб вижити. Не досягаючи фінансової стабільності, ми відчуваємо розчарування, засмучуємося, часом навіть доходить до сімейних сварок. Як уникнути таких ситуацій?

Чи існує зв'язок між нашим духовним станом, спілкуванням із Богом, особистою та сімейною фінансовою свободою та нашою вірністю, щедрістю, постійністю та радістю в поверненні Господу того, що Він визначив як належне Йому? Запропонована книга – спроба пояснити важливість цієї істини для нашого життя.

Бог бажає, щоб ми поставили Його на перше місце в усіх аспектах життя, зокрема і в управлінні коштами. Його обітниця полягає в тому, що Він задовольнить будь-яку нашу потребу. Як ми можемо поставити Бога на перше місце, розпоряджаючись особистими та сімейними фінансами?

Апостол Павло в 1 Сол. 5:18 говорить, що ми повинні дякувати Богові за все. Чи випробував ти на своєму досвіді цю біблійну пораду? Чи переконався в тому, що для твоєї родини працює «ефект збільшення благословення»? На цих сторінках ти знайдеш опис реальних досвідів, які доводять: якщо ми вірні цим принципам і порадам, то благословення стають нашою реальністю, адже в Бога є особливий план для нашого життя.

У ці останні дні історії світу Господь бажає мати вірних і щедрих учнів, які свідчать про Його любов. Чи відомі тобі Божі поради, що стосуються вірності Богові та щедрості щодо інших людей?

Можливо, ти запитуєш себе: «Як навчити наших маленьких дітей простих принципів управління фінансами? Чи потрібно залучати членів сім'ї до складання сімейного бюджету?» За допомогою простих прикладів ця книга відповідає на твої запитання. Розкажи нам потім про свій досвід!

Можливо, ти – ще дитина чи підліток, а може, уже дорослий чи навіть у літах. Можливо, ти вже створив сім'ю, а може, ще неодружений або тільки збираєшся одружитися. Можливо, ти – старанний студент або вже професіонал у своїй справі. Можливо, ти не вивчав біблійних принципів і порад Духа пророцтва щодо управління фінансовими та сімейними ресурсами.

Що краще – узяти кредит чи відкладати кошти й купити пізніше? Як планувати покупки на майбутнє? Як повернути борги? Чи потрібно заздалегідь збирати гроші на освіту дітей? Як економити та у що вкладати? Чи необхідно робити пенсійні заощадження? Як бути вірним Богові в десятинах, які належать Йому, і в пожертвах, які ми вирішуємо принести для Нього?

Якщо ти шукаєш відповіді на якесь із цих запитань, то ця книга для тебе. Якщо ти хочеш застосувати у своєму житті принципи та поради щодо управління фінансами, які Бог нам відкрив, то ця книга для тебе. На її сторінках ти знайдеш приклади з нашого життя та життя наших друзів, які допоможуть зрозуміти, як застосувати ці принципи та поради на практиці.

Наше щире й палке бажання – щоб ця невеличка книга допомогла читачам повністю віддати своє життя під керівництво Святого Духа й насолодитися духовними благословеннями, отриманими внаслідок цілковитого посвячення Богові.

ПОДЯКИ

Дякуємо:

- нашому дорогому Небесному Отцеві, Джерелу життя, та нашому Цареві Ісусу Христу, Господу та Спасителю, Котрий наповнює наше життя виконанням Своїх дивовижних обітниць, і Святому Духові, Котрий направляє та зміцнює нас, щоб ми були вірними управителями Божих дарів, і вклав у наш розум думки, якими ми ділимося на цих сторінках;
- Маркосу Бланко, головному редактору адвентистського видавництва в Аргентині, за те, що він повірив у нас і надихнув написати цю книгу;
- працівникам адвентистського видавництва в Аргентині за те, що зробили наш скромний текст доступним для читання й перетворили його на книгу;
- друзям і керівникам Церкви за те, що вони зробили перше редагування тексту та підказали, як його поліпшити: Себастьяну Родрігесу, Карлосу Хіменесу, Роберто Гульону, Хуану Престолу-Пуесану, Маркосу Ф. Бомфіму та Х. Густаво Массаро;
- друзям і родичам, які поділилися своїм життєвим досвідом, щоб доповнити прикладами різні розділи: Марті, Максі, Ернану, Дієго, Серхію, Денсілії, Сінтії та Х. Густаво Массаро;
- членам нашої родини, які підтримували нас у всьому й терпляче ставилися до нашої відсутності, коли ми усамітнювалися, щоб писати: Ніті, Сильвані та Карлосу, Моніці та Данієлю, Жизель та Сесілії, малюкам – Джуліані, Джіованні та Лалі Ізабеллі.

Частина **I**

БІБЛІЙНІ ПОРАДИ ТА ПРИНЦИПИ

БОЖЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО ТЕБЕ:

У Церкві є багато людей, які живуть для себе. Вони переймаються своїми потребами та потребами своєї сім'ї. Однак такі люди недалекоглядні. Вони не думають ні про Мене, ні про інших. Я не можу благословити їх так, як бажаю. Я хотів би відчинити небесні вікна й злити на них Свою любов, радість, мир, віру, надію, скромність, сміливість та силу. Проте вони не шукають Мене від щирого серця.

Проаналізуй себе. Чи належить Мені перше місце у твоєму житті? Чи бажаєш ти понад усе йти за Мною? Чи готовий ти залишити все, щоб перебувати в Моїй присутності? Мое улюблене дитя, Мені не потрібні твої гроші, мені потрібне твоє серце. Я хочу проводити з тобою час сьогодні, випереджаючи вічність, коли ми житимемо разом! Я закликаю тебе укласти зі Мною заповіт. Віддай Мені перше місце в управлінні фінансами. І нехай це стане приводом для того, щоб поставити Мене на перше місце в усьому твоєму житті.

Випробуй Мене! Будь вірний і щедрий у десятинах та пожертвах, прославляй Мое Ім'я, розпоряджаючись тим, що залишається у твоїх руках, – і Я надміру виллю на тебе благословення, у яких ти маєш потребу. Я бажаю, щоб ця книга спонукала тебе шукати Мене всім серцем, щоб вона відкрила тобі очі й ти побачив, що Я чекаю на тебе з розкритими обіймами. Прийди до мене! Чи бажаєш ти укласти зі Мною завіт?

Цілісне управління життям: чудові дари, які Бог щедро дає нам

Гльєрмо Біаджі

Це був чудовий сонячний ранок наприкінці листопада. Для мене та моїх друзів минали останні дні навчального року. Погода в Аргентині була спекотною, і це свідчило про те, що весна готова поступитися місцем довгоочікуваному літу*.

Для наших улюблених викладачів адвентистського коледжу Дель Плата в провінції Ентре-Ріос проводити заняття в цей час було непростим завданням, особливо через те, що нам, студентам, уже кортіло насолоджуватися канікулами. Тому їм доводилося

*Автори мешкають у Південній Америці, де кінець листопада – це початок літа. – *Прим. перекладача.*

докладати чималих зусиль, щоб утримати увагу групи юнаків і дівчат віком 16-18 років.

Мені подобалися всі предмети, а особливо біблійне заняття, з якого починався кожен день. Викладач-місіонер, який приїхав зі Сполучених Штатів і раніше викладав у семінарії, був не лише нашим сусідом і батьком моїх однокласників, а й чудовим другом, наставником, інструментом у Божих руках, покликаним торкнутися сердець молодих студентів.

Того ранку пастор Едвард Нортон сказав нам із прищипаним йому англійським акцентом:

– Дорогі мої учні! У нас залишився останній тиждень занять. Я знаю, що ви думаєте тільки про канікули й вам уже не хочеться ні вчитися, ні виконувати домашні завдання. Тож пропоную присвятити наші останні пари відвертим розмовам і від щирого серця, нічого не записуючи, поговорити про наші взаємини з Богом. Я знаю, що деякі з вас не християни або ще не зважилися обрати Ісуса Христа своїм Спасителем, але я все одно запрошую вас поміркувати про духовні уроки, які ви отримали в цьому навчальному році на наших біблійних заняттях. Скажіть мені відверто, наскільки ви відчуваєте голос Господа, звернений до ваших сердець? І ще я хочу, щоб ви запам'ятали те, що я вам зараз скажу. Нехай навіть ви забудете все, що вивчали цього року, але, будь ласка, запам'ятайте ці дві цитати Еллен Уайт: **«Знати Бога – значить любити Його»** та **«Саме віра й формує наше життя»** (Бажання віків. С. 22; Велика боротьба. С. 597).

Десятиліття промайнули дуже швидко. Студенти нашого курсу стали професіоналами, багато хто служить місіонером Адвентистської церкви в різних країнах світу. Мудрі настанови нашого викладача супроводжували

мене завжди, мотивували в духовному житті, у моїх взаєминах із Богом, допомагали мені будувати власну сім'ю, підтримували в служінні, яке ми звершували в Церкві.

Ці прекрасні істини, засновані на Слові Божому, безмежно цінні. Вони допомагають у щоденному християнському житті. **Християнський світогляд і духовне зростання починаються з наших особистих взаємин із Творцем** – Джерелом усіх благословень і благодаті. Господь Ісус Христос залишив нам бездоганий взірець спілкування з Небесним Отцем. Ми щодня бачимо виконання Його дивовижних обітниць та ясніше розуміємо Його задум для нашого життя й життя нашої родини.

Щоранку вивчаючи **Боже Слово**, ми зрозуміємо наші витоки, з радістю й оптимізмом подивимося в наше майбутнє. Біблія – це послання любові, лист Отця, Котрий бажає найкращого для Своїх дітей. У ній ми знаходимо **цінності та принципи**, які направляють нас дорогою життя, а також принципи фінансової свободи, про які ми будемо говорити в наступних розділах. Ці принципи й цінності – чудові **дари** Бога, які Він щедро посилає нам і якими ми ділимося з вами, дорогі читачі, у цій книзі.

Біблія починається з розповіді про створення світу Богом: «На початку Бог створив Небо та землю» (Бут. 1:1). Бог – наш **Творець**, і завдяки Його слову все почало своє існування. Апостол Іван натхненно доповнює: «На початку було Слово, і Слово було в Бога, і Слово було Бог. Воно на початку було в Бога. Все через Нього постало, і без Нього не постало нічого з того, що постало. У Ньому було життя, – і життя було Світлом людей» (Івана 1:1-4).

Наш Бог є нашим **Творцем**, джерелом будь-якого життя у Всесвіті. Наше життя виходить від Нього, це – Його щедрий подарунок.

Утім, життя непросте, і те, чим ми володіємо, ким ми є, дано нам у **довірче управління**. Якщо ми – управителі, то несемо перед Богом відповідальність і маємо управляти тим, що Він дає нам згідно з Його очікуваннями. Аби визначити орієнтири в темі, що порушується в цій книзі, ми коротко нагадаємо, чим ми управляємо принаймні в чотирьох сферах нашого життя: наше **тіло – храм**, у якому живе Святий Дух; наші **таланти**; наш **час** і наші **матеріальні цінності** – те, чим ми володіємо.

ТІЛО – ХРАМ

Щодо нашого тіла як храму згадаємо слова апостола Павла: «Хіба не знаєте, що ви **храм** Божий і що Божий Дух живе в вас? Якщо хто нищить Божий храм, того знищить Бог, адже Божий храм святий, а ним є ви» (1 Кор. 3:16, 17). Отже, на нас лежить відповідальність за те, щоб правильно «розпоряджатися» нашим тілом, тобто нашими рішеннями сприяти тому, щоб здоров'я було міцним. Це означає щодня обирати те, що добре для нашого здоров'я. Це – корисна їжа та питво, фізична активність і відпочинок, чисте повітря та сонце, стриманість і повна довіра Богу.

Однак яка **мета** такого управління нашим тілом?

По-перше, **поклоніння** нашому Богу: «Тож благаю вас, брати: заради Божого милосердя, принесіть ваші тіла як живу, святу, приємну Богові жертву, як ваше служіння розуму» (Римл. 12:1).

По-друге, **оновлення** нашої здатності **розуміти волю Бога**: «І не пристосовуйтеся до цього віку, але змінюйтеся оновленням вашого розуму, щоб ви пізнавали, що є Божя воля: добре, приємне і досконале» (Римл. 12:2).

По-третє, **прославлення** Бога: «Отже, коли їсте, коли п'єте чи щось інше робите, все робіть на славу Божу» (1 Кор. 10:31).

«Проголошуючи гучним голосом: Побійтеся Бога й віддайте Йому славу, бо прийшла година Його суду! Поклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і джерела вод!» (Об'явл. 14:7).

Під натхненням Святого Духа Еллен Уайт написала про вісім природних ліків: «Чисте повітря, сонячне світло, поміркованість, відпочинок, фізичні вправи, належне харчування, вживання води, довіра Божественній силі – це справжні лікарські засоби. Кожна людина повинна володіти знанням про природні лікувальні засоби та їхнє застосування. Однаковою мірою важливо як розуміти принципи, що використовуються в лікуванні хворого, так і мати практичну підготовку, котра дала б змогу правильно застосовувати це знання» (Служіння зцілення. С. 127).

Нижче наведено короткий опис цих восьми природних ліків:

1. Здорове харчування

У здоровому харчуванні є два аспекти: не вживати продуктів, які завдають шкоди, і помірно вживати ті, які приносять користь організму, віддаючи перевагу вегетаріанським стравам із високим вмістом клітковини й нерафінованим продуктам.

2. Достатня кількість води

Вода необхідна для того, щоб переносити поживні речовини, кисень і мікроелементи. Вона також міститься в плазмі крові, суглобовій рідині, у рідинах, які організм виводить (піт, сльози, сеча). Вода необхідна для дихальної, травної, нервової систем і для шкіри.

3. Свіже повітря

Важливо дихати чистим повітрям і добре провітрювати приміщення.

4. Сонячне світло

Одна з основних порад – житлові приміщення мають освітлюватися сонцем. Необхідно розсовувати штори, піднімати жалюзі, відчиняти вікна, щоб сонячне світло проникало в кімнати.

5. Фізичні вправи

Виконувати фізичні вправи необхідно щодня, принаймні протягом пів години.

6. Відпочинок

Людині необхідний достатній сон. Також важливо один день на тиждень присвячувати духовному спілкуванню з Богом, відновленню та підтриманню соціальних, сімейних стосунків, відпочинку від фізичної та розумової праці.

7. Стриманість (самоконтроль)

Стриманість – це дещо більше, ніж утримання від будь-яких дозволених і недозволених наркотичних речовин. Вона включає в себе використання природних Божих ліків, розумний баланс у роботі, відпочинку й міжособистісних стосунках.

8. Довіра Богу

Для повноцінного здоров'я необхідно жити практичним релігійним життям, а не просто належати до певної деномінації. Довіряти Богу – це не тільки вірити, що Він існує, але й підтримувати з Ним взаємини, засновані на любові.

Сам Ісус Христос, коли жив на цій Землі, одним реченням висловив Свої наміри щодо нашого життя: «Я ж прийшов, щоб ви мали життя і щоб надміру мали» (Івана 10:10).

ТАЛАНТИ

Щодо наших талантів ми повинні пам'ятати, що це теж дари, які Бог нам дає. У Біблії ми читаємо про ці дари – **здібності**, якими нас наділив Бог і які допомагає розвивати. Розвивати – означає використовувати їх для служіння Богу та нашим ближнім. Тобто ми дозволяємо Божественному провидінню використовувати наше життя і наші таланти, де б ми не перебували і якими б не були обставини нашого життя.

У контексті Великої боротьби між добром і злом – між Христом і сатаною – у нас часто з'являються негативні думки про те, що ми не маємо жодних талантів, адже нас спокушає ідея порівняння себе з іншими, з тими, хто нам здається талановитим. Так ми втрачаємо з поля зору істину про те, що Господь усім за Своєю щедрістю дає один або кілька талантів і що ці дари призначені для того, щоб використовувати їх для Його слави, приносячи благословення тим, хто нас оточує.

Ми всі пам'ятаємо притчу про таланти (Матв. 25:14-30; Луки 19:12-28). Ті, хто отримав два і п'ять талантів, вчинили добре, «пустивши їх у обіг» і помноживши їх. Пан, оцінюючи їхню працю, сказав їм: **«Гаразд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!»** (Матв. 25:23). Їм були довірені різні суми, які принесли різний прибуток, але вони отримали однакове схвалення пана. Ці чоловіки були визнані вірними управителями, тому що використовували довірене їм згідно з волею пана. А того, хто отримав один талант, пан засудив не за те, що в нього було мало, а за те, що він не помножив отримане, не використав його для служіння іншим. Якби він

приніс хоча би ще один талант, то пан похвалив би його так само, як інших.

Отже, головне запитання, яке ми повинні поставити собі, – не скільки в мене є, а **що я роблю з тим, що маю**. Кому я служу талантами, які Господь мені дав? Чи вірний я розпорядник? Чи гідний я представник Господа, Який наділив мене талантами, щоб інші також прославляли Його, «щоб вони побачили ваші добрі діла й прославили Отця вашого, що на небесах» (Матв. 5:16)?

Багато хто знайшов щастя в цілковитому посвяченні своїх талантів на служіння Богу та Церкві – це місіонери. Однак для всіх важливо розвивати дари, дані нам Господом, служити іншим відповідно до наших здібностей, незалежно від того, ким ми працюємо. Господь радіє, коли ми служимо **від щирого серця**. І саме бажання служити – дар Усевишнього, Який «за Своєю доброю волею викликає у вас і бажання, і дію» (Филп. 2:13). Чудова думка! Ми тільки повинні бути готові прийняти ці дари, і наше життя стане благословенням для всіх, з ким ми спілкуємося. Тоді вони, побачивши наші добрі діла, прославлять Господа (Матв. 5:16).

Дух пророцтва говорить: «Церква – це визначений Богом засіб для спасіння людей. Вона була створена для служіння, і її місія полягає в тому, щоб нести Євангеліє світові. Від початку Божий план передбачав, щоб Його Церква віддзеркалювала у світі Його повноту і щедроти. Члени Церкви, яких Він покликав із темряви до чудового Свого світла, повинні являти Його славу» (Дії апостолів. С. 10).

ЧАС

Час – це саме наше існування, і важливо пам'ятати, що ніхто з нас не з'явився у світі випадково, адже Сам Бог записав у небесних книгах задум про наше життя. Псалмист говорить: «Мого зародка бачили очі Твої, **і до книги Твоєї записані всі мої члени та дні**, що в них були вчинені, коли жодного з них не було» (Псал. 139:16). Бог думає про нас раніше, ніж починається наше існування, дивиться на нас із зачаття до народження, і в Нього вже є план для нашого життя (Єрем. 29:11). Як чудово жити в злагоді з Його задумом, віддавати Йому наше життя, наш час, щоб Він скеровував нас крок за кроком, день за днем, відповідно до Своїх намірів про нас, які прославляють Його й допомагають іншим також прославляти Небесного Отця!

Щоб ми пам'ятали, що «наш» час насправді належить Богові, із семи днів тижня Він залишив для Себе один – **сьомий**, святий, присвячений Господу (Вих. 31:14, 15).

«Пам'ятай день суботній, щоб святити його! Шість день працєю і роби всю працю свою, а день сьомий – субота для ГОСПОДА, Бога твого: не роби жодної праці ти й син твій, та дочка твоя, раб твій та невільник твоя, і худоба твоя, і прихोцько твій, що в брамах твоїх. Бо шість день творив ГОСПОДЬ небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив, тому поблагословив ГОСПОДЬ день суботній і освятив його» (Вих. 20:8-11).

Бог залишив для Себе сьому частину нашого часу, щоб ми пам'ятали, що **весь наш час належить Йому** і що спосіб, яким ми розпоряджаємося ним, буде проявом послуху й вірності Його Заповідям. Тому вірність полягає і в тому, щоб віддати Богові день, який Йому належить. А щедрість – у тому, щоб мудро використовувати кожен із решти шести

днів згідно з Божою волею і Його повеліннями, а також присвячувати час виконанню місії – свідчити про Христа.

Як прекрасно розмірковувати про сьомий день – суботу! Ити до церкви, спілкуватися з братами і сестрами по вірі, нашими супутниками на дорозі в Небесний Ханаан, щосуботи трохи глибше осягати **Божественний задум** для нашого життя. Мудрий і вірний християнин, розпоряджаючись часом, який Господь дарує йому, буде насолоджуватися перебуванням у церкві, підготовкою своїх дітей і членів своєї сім'ї до участі в суботньому богослужінні – Суботній школі та проповіді. Мудрий і вірний управитель присвячує час підтримці місіонерської діяльності, беручи участь у ній і несучи надію іншим. Він налаштовується на уважне слухання проповіді, розуміючи, що ворог душі, сатана, не хоче, щоб ми отримували духовну їжу.

Дух пророцтва говорить: «У Святому Письмі розповідається, як одного разу ангели Божі прийшли перед лице Господне, а серед них і сатана (див. Йова 1:6). Однак він прийшов не для того, щоб поклонитися вічному Цареві, а щоб здійснити свої підступні плани проти праведних. З тією ж метою він присутній і на богослужіннях, коли люди поклоняються Богові. Хоч він і невидимий для нашого зору, проте щосили намагається опанувати розумом віруючих. Як досвідчений полководець, він складає плани заздалегідь. **Коли сатана бачить, що вісник Божий досліджує Писання, то помічає тему його проповіді.** Потім, використовуючи всю свою хитрість і винахідливість, він намагається створити такі обставини, щоб ті, котрі зведені ним саме в цьому питанні, не почули б цієї вістки. І той, хто має найбільшу потребу в застереженні, раптом виявиться заклопотаним якимись справами, що вимагають його присутності в іншому місці, або ж інші обставини

будуть **заважати йому почути слова, котрі можуть стати для нього життєдайними**» (Велика боротьба. С. 518).

Ми повинні запитати себе: **яка вістка є в Бога для мене цієї суботи?** Не піддавайся спокусі критикувати проповідника або тих, хто бере участь у суботньому богослужінні. Господь може допомогти нам духовно, якщо ми приймаємо те, чого Він хоче навчити нас: **«Скуштуйте й побачте, який добрий ГОСПОДЬ, блаженна людина, що надію на Нього кладе!»** (Псал. 34:9).

Сьома частина більша за десяту (якщо порівняти з тим, що Бог просить нас повернути Йому десятину з наших фінансових ресурсів). Але чому? Тому що час цінніший! **«ГОСПОДНЯ земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її»** (Псал. 24:1). Ми належимо Йому за правом творіння, підтримки життя і викуплення. І якщо ми цілком належимо Богові, то, **звичайно, Йому належить і наш час.**

Отже, Бог дає нам **«і бажання, і дію»**, коли ми щотижня віддаємо частину часу для служіння іншим, Господу, церкві. Чудово, якщо спрямованість церкви можна відобразити гаслом **«Разом виконуємо місію»** – місію, яку Господь доручив Своему народові. Та як я можу присвятити свій час Богу та церкві? Як краще служити ближнім, тобто людям, які потребують допомоги? Чи зможу я любити мою сім'ю, моїх друзів, сусідів, тих, з ким я працюю і навчаюся, так, як мене любить Христос?

Ісус сказав: **«Більшій любові ніхто не має за ту, коли хто душу свою кладе за друзів своїх»** (Івана 15:13). Можливо, ти запитаєш себе: чи означає це, що я повинен померти за когось? Проте краще поставити таке запитання: що важче – померти за когось чи жити для когось? **Христос бажає, щоб ми жили для Нього та для наших ближніх, щоб ми не ставилися до цього як до важкого обов'язку, а**

раділи, знаючи, що в нашому житті, нашому існуванні є шляхетна й висока мета. Інакше кажучи, існування стає значущим для нас, а мета життя надихає, коли ми дозволяємо Господу виконувати Свій задум щодо нас.

Наміри нашого серця важливі, тому Господь говорить: «Дай мені, сину мій, своє серце, і очі твої хай кохають дороги мої» (Прип. 23:26). Чому Бога цікавить наше серце? «Над усе, що лише стережеться, серце своє стережи, бо з нього походить життя» (Прип. 4:23). Господь спонукає нас замислитися... Віддай Богові своє серце, тобто своє життя! Віддай Йому свій час, віддай самого себе, і ти будеш багатий вічно! Що більше ми віддаємо, то більше маємо; коли живемо для інших, ми стаємо вірними дітьми Бога.

Як важливо, щоб ми, батьки, **навчили своїх дітей** не тільки свято дотримуватися суботи, але й щодня знаходити можливості служити найбільш нужденним серед нас. Христос говорить: «Цар у відповідь скаже їм: Запевняю вас: те, що зробили одному з Моїх найменших братів, ви зробили Мені» (Матв. 25:40).

Задумайтеся: вихідні, коли ми більше часу проводимо вдома, можуть стати можливістю для всієї сім'ї послужити тим, хто потребує нашої допомоги, і викласти дітям гарний урок любові та служіння нашим ближнім. Із цього приводу Дух пророцтва говорить: «Коли у вас відбувається **сімейне свято**, ви можете зробити його **приємним і щасливим днем для ваших дітей**, і не тільки для них, **але й для бідних і страждальців**. Не дозволяйте, щоб цей день закінчився без подяки й дарів, принесених Ісусу. Нехай батьки і діти докладуть найсерйозніших зусиль, щоб надолужити час і виправити допущену в минулому недбалість. Їхні дії мають докорінно відрізнятись від того, як чинить світ» (Поради з управління ресурсами. С. 297).

МАТЕРІАЛЬНІ ЦІННОСТІ

Про наші скарби, тобто матеріальні цінності, якими Господь бажає благословити нас, Писання теж говорить доволі ясно. Ось слова царя Давида, які він промовляє в момент розквіту свого царства: «І хто-бо я, і хто народ мій, що маємо силу так жертвувати, як це? Бо все це – від Тебе, і з Твоєї руки дали ми тобі» (1 Хронік 29:14). Давид, великий поет, автор псалмів, зміг побудувати близькі взаємини з Господом. Відповідально виконуючи з юних років доручення свого батька – пасти овець, він проводив час у близькому й радісному спілкуванні з Господом: «Ти слухаєш, Господи, ранком мій голос, – ранком молитися буду до Тебе та буду чекати» (Псал. 5:4).

Здатність **вірно управляти** матеріальними, економічними й фінансовими ресурсами, якими Господь бажає обдарувати нас, безпосередньо залежить від нашої духовної близькості із Творцем і від розуміння того, яка роль відведена нам як вірним управителям.

Розуміння плану, який був у Бога, коли Він створював нас і дозволив розпочати наше існування в цьому світі, включає в себе визнання того, що від Нього походить життя, здоров'я та здатність здійснювати професійну й будь-яку іншу діяльність завдяки талантам і дарам, які Він вклав у нас. Матеріальна винагорода за нашу роботу залежатиме від часу, який Бог нам на неї дає, від мудрого використання талантів, якими Він нас наділяє, і від докладених нами зусиль (а сили теж дає нам Господь). Таким чином, у матеріальній, економічній і фінансовій сферах поєднуються три елементи довіреного управління, про які ми говорили раніше (тіло – храм, час, таланти).

Поняття «плати» використовується й у Святому Письмі, аби проілюструвати жахливі наслідки гріха.

«Адже всі згрішили й позбавлені Божої слави» (Римл. 3:23). Однак, незважаючи на те що «заплата за гріх – смерть, а Божий дар благодаті – вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім» (Римл. 6:23), Христос сказав: «Злодій приходить тільки для того, щоб украсти, вбити й погубити. Я ж прийшов, щоб ви мали життя і щоб надміру мали» (Івана 10:10). Хоч усі ми грішники, Господь бажає замінити нашу «плату» на дар вічного життя. Як прекрасно насолоджуватися щастям і здоров'ям у цьому світі, готуючись до вічного Царства Божого!

Аби ми зрозуміли, що цей дар доступний будь-якій людині з єдиною умовою – прийняти його вірою, тобто довірившись Христу (див. Ефес. 2:8), – Господь визначив, щоб ми повертали десятку частину наших доходів і приносили пожертви, хоч насправді Йому належить усе, що ми отримуємо за виконану нами роботу в житті, яке подароване Ним.

По-перше, це **десятина** – десята частина доходу. Десятина священна, і це – нагадування про те, що все належить Богу.

По-друге, це **пожертви**. Їхній розмір ми повинні визначати з молитвою, радячись із усією родиною. Бог дає нам свободу правильно розпоряджатися іншою частиною доходу – 90 % заробітку.

Отже, наша **відданість** виявляється в тому, що ми повертаємо десятину від усіх наших доходів через громаду, до якої належимо, щоб вона була передана в конференцію, місію або уніон церков, де зосереджуються всі десятини місцевих громад, які до них входять, і потім була використана так, як Господь визначив у Слові Божому й через Дух пророцтва – для виконання євангельської місії в усьому світі.

З іншого боку, ми виявляємо **щедрість**, мудро розпоряджаючись 90 %, які залишилися, віддаючи на пожертви частину, яку визначили з молитвою в сім'ї. Слово Боже запрошує нас задуматися про те, що наші пожертви мають бути:

а) регулярними – віддавати щоразу, коли ми отримуємо дохід;

б) систематичними – тобто їхній розмір визначений нами з молитвою;

в) добровільними – віддавати із задоволенням і готовністю, виявляючи наше ставлення до Господа: «Кожний хай дає за велінням серця, а не з жалем чи з примусу, адже Бог любить того, хто дає з радістю» (2 Кор. 9:7).

Якщо ми готові бути вірними розпорядниками, повертаючи Господу десятку частину всіх наших доходів, то яку частину нашого доходу ми маємо намір віддавати Йому на пожертви як наш внесок у підтримку місії Церкви на рівні місцевої громади, регіону, країни та світу?

Відсоток, що виділяється як **пожертви**, визначає кожен особисто в спілкуванні з Богом. Можливо, для тебе особисто та для твоєї сім'ї важливо почати з невеликого відсотка та збільшувати його з кожним роком у міру того, як ви отримуєте щедрі благословення Всевишнього. Однак пам'ятайте, що це серйозне й відповідальне рішення і, хоч Господь залишає за кожним право вибору, ця обіцянка також є священною. Тобто ми відокремлюємо пожертви для Бога, і вірний управитель не утримує того, що вже обіцяв віддати Йому. Приклад Ананії та Сапфіри (Дії 5) показує, які серйозні наслідки має утримання того, що ми вже присвятили Господу. З іншого боку, Бог із любов'ю запрошує нас роздумувати про благословення, які Він бажає вилити на нас і наші сім'ї: «Принесіть же ви

всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте, – промовляє Господь Саваот: чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір?» (Мал. 3:10).

Виявляючи добровільність, постійність і щедрість у десятинах і пожертвах, вірний управитель буде також правильно розпоряджатися **доходом, який залишився в його руках**. Це означає, що ми розумно задовольняємо наші особисті й сімейні потреби. Для цього корисно складати адекватний бюджет – особистий або сімейний (див. розділ 7), мудро ставитися до кредитів (див. розділ 8).

Я, моя дружина Ніта й наші четверо дітей, коли вони були маленькими, а потім і підлітками, завжди раділи можливості провести відпустку разом із моїми родичами або родичами Ніти. Традицією стало збиратися великою родиною на Новий рік і Різдво.

Минав час, діти виросли, здобули освіту, професію. Ми продовжували зустрічатися на свята. Якось на Новий рік після гарної вечері ми сіли поговорити, і мене попросили доступно пояснити принципи особистого й сімейного управління тим, що в нас є, – це була тема семінару, який я неодноразово проводив. Ми жваво розмовляли аж три години!

Синтія, одна з наших племінниць, професійний музикант, талановита дівчина, яка живе в Буенос-Айресі, теж була з нами того вечора. Вона поділилася зі мною своєю історією «ходіння з Богом» шляхом вірності в управлінні фінансовими ресурсами, довіреними їй Господом. Ось її розповідь: «У нашій сім'ї було п'ятеро дітей. Мій тато впродовж 44 років був пастором, моя мама завжди підтримувала його в служінні.

З дитинства ми звикли уникати непотрібних витрат і цінувати те, що зроблено своїми руками. У нас було небагато нових і «фірмових» речей, ми рідко ходили до кафе, зате було багато книг, домашнього хліба й домашніх вівсяних крекерів.

Мої батьки сказали, що спадок, який вони нам залишать, – це освіта в адвентистських навчальних закладах, і виконали свою обіцянку. Усі ми навчалися в адвентистському університеті Дель Плата, усі отримали дипломи про вищу освіту.

Через кілька років я закінчувала магістерську програму в Буенос-Айресі й водночас шукала роботу за професією. З благословенням Божим мені вдалося і те, й інше, але це вимагало наполегливих зусиль і численних жертв.

Для того щоб заощадити, нехай навіть трохи, я пішки ходила до консерваторії і до церкви, замість того щоб їхати на метро. Єдиною пожертвою, яку я в той час могла дати, була моя участь у церковних заходах, на яких був потрібний музикант.

Згодом економіка Аргентини зміцніла, з'явилося більше можливостей для роботи. Поступово я набирала години викладання. Я все ще мала економити, орендувала житло разом із подругами, контролювала свої витрати, щоб жити без боргів і зібрати трохи грошей.

У мене була подруга, доросла жінка, яка радила мені: “Ти повинна думати про майбутнє, шукати окреме житло. Я тобі допоможу”. Думати про те, як накопичити гроші, щоб придбати власне житло? Мені це здавалося недосяжною метою. Проте я вирішила відкладати половину моїх доходів. Мій брат, програміст, установив на мій комп'ютер програму, щоб стежити за бюджетом кожен день, тиждень, місяць, рік.

З допомогою моєї сім'ї через два роки я назбирала вже половину суми на квартиру, яку потім купила. У фінансовому сенсі я почала цей проєкт із нуля. Будинок ще будувався – купити таке житло дешевше, ніж уже готову квартиру. Потім стало простіше. За рік я виплатила всю суму, а через два роки, коли я оформила власність, квартира була вже готова, а я повернула всі борги. Тепер ця квартира для мене – додаткове джерело доходу і страхівка на майбутнє.

Я не кажу, що все далось легко. І економити копієчку не дуже приємно. Проте Бог вірний і виконує Свої обітницї, благословляючи нас, якщо ми робимо те, що повинні. Я розумію молодь зі своєї церкви – студентів, які навчаються й заощаджують, щоб дотягнути до кінця місяця, служачи своїми талантами Богу, і, думаю, що своїм свідченням я можу допомогти їм зміцнити довіру до Небесного Отця».

Бути вірним розпорядником – прекрасний обов'язок. Управляти тим, що Бог дає нам, розвивати свої здібності й таланти, вірно повертати десятину, пожертви, допомагати іншим і пам'ятати про тих, кого Бог використовував, щоб направляти нас по життєвому шляху, – ось спосіб життя, який я хочу вести.

Насолоджуймося ж привілеєм, який нам дає Бог, – бути Його **вірними розпорядниками!** Поставмо Бога на перше місце в управлінні особистими та сімейними фінансами, у мудрому й радісному використанні того, що залишається в наших руках, формуючи адекватний особистий або сімейний бюджет, радячись із усіма членами сім'ї. Ці важливі теми ми розглянемо в другій частині книги.

Чи чули ви про три принципи фінансової свободи? Запрошуємо вас ознайомитися з ними в наступному розділі.

Три принципи фінансової свободи

Карлос Біаджі

Коли б твій Творець прийшов до тебе просто зараз для бесіди про управління твоїми особистими й сімейними фінансами, як ти думаєш, про що Він попросив би тебе? Бог звертається до тебе через Біблію і говорить, що в Нього є план для твого життя. Цей план включає в себе принципи розпорядження фінансами. Незалежно від того, живеш ти сам чи із сім'єю, Господь очікує, що Він буде в тебе на першому місці в цьому питанні. Та як я можу поставити Бога на перше місце в управлінні своїми грошима? Я запрошую тебе до молитви: «Дорогий Господи, Царю мого життя, прошу Тебе ясно показати мені Твої наміри щодо мого життя. Допоможи мені бути відкритим для вчення Твого Слова та впливу Святого Духа».

Коли я ріс, батько навчав мене трьох біблійних принципів фінансової свободи, про

які він дізнався з книги одного з керівників Адвентистської церкви – пастора Пола Сміта: (1) **усе належить Богу**, (2) **Він забезпечує нас і** (3) **має бути на першому місці**. Ці три принципи – ключі до розуміння того, Хто є Бог, ким є я і яка моя роль в управлінні ресурсами, які Він передає в мої руки.

УСЕ НАЛЕЖИТЬ БОГУ

«Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її, бо заклав Він її на морях, і на ріках її встановив» (Псал. 24:1, 2).

У 2012 році під час навчання в Адвентистському міжнародному інституті післядипломної освіти на Філіппінах (*Adventist International Institute of Advanced Studies*) я почув розповідь Дензіла Мак-Ніласа. Ця людина належить до багатой американської сім'ї, а його батько заснував компанію, що виготовляє вантажівки-бетонозмішувачі. Сам Дензіл володіє банком Стерлінг Стейт у Міннесоті. Також його сім'я відома своєю благодійною діяльністю через організації «Маранафа» й ASI (*Adventist-Laymen's Services & Industries*).

Дензіл розповів: коли його батько почав створювати свою компанію, вони повертали десятину й пожертви в кінці року. Він запитав батька: «Хто господар цієї компанії? Якщо Бог, то ми повинні бути вірними управителями, повертаючи десятину з кожної проданої вантажівки». Так вони почали підраховувати десятину щоп'ятниці та повертати її в суботу, а не в кінці року. Результат був неймовірним: продажі зросли вдвічі, а через деякий час подвоїлися ще раз, і компанія стала найбільшим виробником вантажівок-бетонозмішувачів, захопивши 75 % ринку.

Потім компанія почала виготовляти сміттєвози, випускаючи новий продукт кожні 30-40 днів. Перш ніж запустити нову модель, вони ставали на коліна й молилися: «Господи, Ти – Господар усього. Скільки хочеш, щоб ми принесли Тобі десятин і пожертв?» Коли вони продали свій бізнес, компанія була найбільшим у світі виробником вантажівок-бетонозмішувачів і другим за обсягом виробником сміттєвозів.

Проте не все було гаразд. Коли компанію виставили на продаж, хтось опублікував про неї в газеті статтю, яка дискредитувала її. Дензіл розповідав: «Було через що занепасти духом. Бувають у житті такі моменти, коли ти запитуєш себе: “Чому це відбувається зі мною?” Однак Той, Хто має все, знає кінець від самого початку». Через дев'ять років вони все-таки продали компанію, але вдвічі дорожче, а потім вирішили віддати Церкві суму, що дорівнювала початковій вартості.

Коли ти отримуєш гроші або цінне майно в результаті власних зусиль, у подарунок або як прибуток від вкладень, то чи не з'являється в тебе відчуття власності? Чи відчуваєш ти господарем цих ресурсів? Тобі здається логічною думка: «Я старанно й чесно працював, щоб отримати це»? Однак Біблія навчає іншого. Бог каже: «Якби був Я голодний, тобі б не сказав, бо Моя вся вселенна й усе, що на ній!» (Псал. 50:12). Псалмист записав те, що зрозумів: «Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її, бо заклав Він її на морях, і на річках її встановив» (Псал. 24:1, 2). Бог бажає, щоб ми зрозуміли, що Господар – Він, оскільки Він – Творець, Засновник усього. Якщо ми отримуємо щось у результаті наших зусиль, то тільки тому, що Він дає нам таку можливість. Хіба не Бог дає нам щодня сили працюва-

ти? Хіба не Він підтримує биття нашого серця і дихання наших легень? Хіба не Він наділяє нас талантами та здібностями, щоб ми добре виконували свою роботу?

Однак Бог є Господарем не тільки тому, що Він – Творець, а й тому, що Він – наш Спаситель. Сатана узурпував владу Бога над нашим світом, але Господь зробив неймовірне для повернення Свого панування: «Бо ви викуплені за ціну. Отож прославляйте Бога у вашому тілі та у вашому душі, що належать Богові» (1 Кор. 6:20). Ісус заплатив чималу ціну: «Він погорджений був, Його люди покинули... Направду ж Він немочі наші узяв... Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був, – кара на Ньому була за наш мир, Його ж ранами нас уздоровлено!» (Ісаї 53:3-5).

З любові до тебе Ісус віддав усю Свою кров – до останньої краплі. Він бажає, щоб ти зрозумів, що **належиш Йому за правом творіння та правом викуплення.** І як Володар усього, що є у світі, Він очікує від тебе вірного розпорядження тим, що дає. Усе, що в тебе є, належить Йому, і ти сам належиш Йому. Він – твій Творець і Спаситель.

Для розуміння Божественного задуму щодо мудрого управління є усвідомлення того, що ти – не господар. Господар – Бог, а ти лише керуєш Його власністю. Чи будеш ти визнаний вірним?

БОГ ЗАБЕЗПЕЧУЄ

«А мій Бог, згідно зі Своїм багатством, нехай задовольнить усяку вашу потребу, в славі, в Ісусі Христі» (Филп. 4:19).

Другий біблійний принцип досягнення фінансової свободи – розуміння того, що Бог забезпечує нас. Розглянемо приклади филип'ян і нашого друга Макса.

1. Приклад филип'ян

Якщо шукати відому біблійну заяву про Божественну турботу, то це текст, який міститься у Филп. 4:19. Істина полягає в тому, що Бог задовольняє всі наші потреби, тому що Він багатий і щедрий. Однак я думаю, що ми часто просимо про виконання цієї обітниці й не отримуємо того, що просимо, оскільки забуваємо, що ми повинні бути **щедрими, задоволеними** тим, що маємо, і пам'ятати, що **все дає Ісус**.

Умови для виконання Божественної обітниці про задоволення всіх наших потреб ми знаходимо в попередніх віршах. Павло був щасливий, що филип'яни виконали першу умову (Филп. 4:10). Вони знову виявляли щедрість. Апостол дякує їм за те, що вони ще раз допомогли йому (в. 14), і нагадує їм про їхню щедрість, виявлену раніше (в. 15 і 16). Господь зважає на наші справи любові для ближніх (в. 17) і приймає їх як «ніжні пахоці, приємну жертву, яка до вподоби Богові» (в. 18). Тоді Бог простягає Свою руку й дає нам усе, чого ми потребуємо.

Друге, про що ми забуваємо, – вчитися **бути задоволеними тим, що в нас є**. Якщо щастя пов'язане з певним рівнем достатку, то який це рівень? Якщо Бог обіцяє дати мені все необхідне для життя, то якими будуть критерії цього «необхідного»? Одяг і їжа? Одяг, їжа та житло? Одяг, їжа, житло й автомобіль? Одяг, їжа, житло, автомобіль і щорічна відпустка на морі? Погляньмо на Ісуса, адже саме Він – наш Взірець, чи не так? Чи багато мав Ісус на Землі? А як щодо одягу? Одна туніка. Їжа? Немає згадки про те, що він голодував. Навпаки, Христос годував інших. Чи було в Нього місце для сну? Так, але воно не було Його власним. Особистий засіб пересування? Ні, Ісус ходив пішки навіть на далекі відстані. Чи проводив

Він відпустку на морі? Немає згадок про те, що Христос подорожував заради відпочинку, хоч Він цього заслуговував. Ти скажеш: «Так, але Ісус був Богом, і Він мав подати нам приклад задовольнятися малим».

Подивімося на апостола Павла. Він був освіченим і в молодості багато подорожував. Це вказує на те, що він походив із забезпеченої сім'ї. Однак після зустрічі з Ісусом, ідучи за Його закликом, ділячись особистим свідченням із язичниками, він утратив своє становище. Павло терпів нестатки та голод, не завжди міг розраховувати на допомогу. Час від часу він використовував свої знання та здібності, роблячи намети, щоб утримувати себе. Однак, звертаючись до филип'ян, апостол говорить, що насправді не відчував потреби, тому що навчився задовольнятися тим, що в нього було (Филп. 4:11). Якщо в нього був достаток усього, він радів; якщо з'являлася потреба, то не сумував (в. 12). І Павло розкриває нам свій секрет. Це не робота над емоціями, щоб упоратися із жалістю до себе, не самозвеличення. Апостол сказав: «Усе можу в Тому, Хто мене зміцнює, – в Ісусі Христі» (в. 13). Часто ми згадуємо про ці вірші в інших життєвих ситуаціях, наприклад, коли в нас виникають проблеми зі здоров'ям. Однак контекст свідчить про те, що Павло говорить про економічні проблеми: «Умію жити і в нестатках, умію жити і в достатку. Звик до всього і в усьому: і насичуватися, і голодувати, мати достаток і терпіти нестаток» (в. 12). Христос наділив Павла силою, щоб він навчився бути щасливим і маючи багато, і маючи мало. Я теж хочу отримати таку силу!

Нещодавно я зустрів друга, якого не бачив багато років. Він заїхав за мною на новому авто, і я запитав його: «Схоже, твоя лікарська діяльність приносить гарний дохід?» Він розповів, що багато працював у чотирьох місь-

ких лікарнях і кожні два тижні їздив за 450 кілометрів до іншого міста, щоб приймати хворих та оперувати. Друг сказав, що зараз збирає на квартиру. Тоді я запитав його: «А потім яку мету ти поставиш перед собою?» Він зізнався: «Не знаю. Усі мої друзі живуть, щоб купувати більше й більше речей. Я боюся, що попереду завжди буде щось, чого мені бракуватиме, і я не зможу бути задоволеним тим, що в мене вже є». Так, Бог знає, чого ти потребуєш, і задовольнить твої потреби. Проте, можливо, найбільше тобі бракує не підвищення зарплати або нового автомобіля, а того, щоб навчитися бути щасливим із тим, що маєш.

І третє – ми забуваємо, що **все нам дає Ісус**. А в Нього є чітка мета: твоє спасіння. І Він готовий на неймовірне, щоб спасти тебе! Для цього Христос не лише помер за тебе, Він бажає приготувати твоє серце для вічного життя. І Господь готовий дати тобі все, чого потребує твоє серце!

Немає нікого, хто знав би тебе краще, ніж Ісус. Він бачить твоє серце наскрізь, знає всі твої мотиви. І якщо Христос знаходить гріховний мотив, то допускає у твоєму житті «очишувальну» ситуацію. Якщо Ісус бачить, що гроші ти любиш більше, ніж Його, то дозволить тобі терпіти нестатки, щоб ти навернувся до Нього та змінив свої пріоритети. Якщо Він бачить, що тобі не вистачає щедрості, то направить на твій шлях людей, які навчать тебе бути щедрим. І якщо Христос бачить, що ти любиш Його найбільше у світі й радісно ділишся з іншими тим, що маєш, то Він задовольнить усі твої потреби. Хтось сказав: «Людська потреба – це можливість для Бога».

2. Приклад Макса

Нещодавно мій друг поділився зі мною своїм свідченням про те, як Бог допоміг йому виплатити зарплату його працівникам.

«Я і моя дружина віримо, що будувати бізнес потрібно для того, щоб допомагати тим, хто потребує. Суми грошей, що проходять через власника підприємства, більші, ніж ті, що проходять через руки співробітників, які живуть на зарплату. Тому в мене більше можливостей допомагати, ніж у того, чия зарплата майже повністю йде на забезпечення сім'ї. Наприкінці травня й на початку червня багато людей, які перебували в складному становищі, просили мене про допомогу, і я втратив лік грошам, які на це йшли. Щодня приходили один-два прохачі. Наближалася середина місяця, а в мене не було грошей, щоб виплатити аванс тим, хто працює на мене (ми платимо працівникам 15 і 30 числа кожного місяця).

У понеділок вранці я почав телефонувати клієнтам, у яких були заборгованості, а в другій половині дня вирушив за грошима. Я їхав з одного населеного пункту до іншого, щоб отримати те, що мені були винні, і думав про те, що завтра потрібно виплачувати працівникам зарплату. У вівторок вранці я підрахував кошти і побачив, що мені не вистачає дев'ять тисяч песо. Я розподілив наявну суму між усіма й залишився винен трохи кожному.

Ця ситуація змусила мене замислитися. **Чи правильно я чиню?** Так, я вважаю, що моє підприємство створене, щоб допомагати, і якщо хтось приходить до мене з проханням, то я повинен йому дати, але не беручи гроші із зарплат працівників. Сумніви похитнули мою віру. Я намагався не надавати всьому цьому великого значення, але невпевненість залишилася. Чи правильно я вчинив, допомагаючи стільком людям? Мені не подобається затримувати зарплату. Невже Господь не підтримував мене вчасно?

О пів на десяту вечора у вівторок мені зателефонував один клієнт з іншого міста і сказав, що його дружина

підїхала до мене, але не змогла знайти мій будинок. Він просив вийти на вулицю і зустріти її.

Я вийшов і побачив, що жінка стукає у двері сусіднього будинку. Побачивши мене, вона підійшла і сказала: "Чоловік передав вам дев'ять тисяч песо". Я усміхнувся і подумав: **"Неймовірно, це саме стільки, скільки мені не вистачало для виплати зарплат"**. Коли я повернувся додому, мій погляд упав на календар і я побачив, що було 14 червня, а зарплату треба видавати тільки наступного дня. Я переплутав дати й почав виплати на день раніше. А Господь виконав Свою обіцянку! Напередодні дня авансу Він послав мені з іншого міста саме ту суму, якої не вистачало! Неймовірно! У середу, прийшовши на роботу, я видав співробітникам те, що недоплатив, і моє серце було спокійним. Бог усе тримає під контролем. Борг того клієнта був великим, і він міг послати мені будь-яку суму. Однак Бог спонукав його (хоч той не був релігійним) послати мені саме стільки, скільки мені бракувало».

Свідчення Макса підтверджує, що Бог, Володар усього, забезпечує нас, Його розпорядників, у необхідний момент. Макс виконав умову, записану в Посланні до филип'ян. Він був щедрий і підтримував тих, хто просив про допомогу. Він давав, тому що був щасливий поділитися тим, що мав. І чоловік визнавав, що все дає Христос.

Чи буває так, що ти просиш щось у Бога й не отримуєш? Пам'ятай, що Бог – Господар усього і Він тебе забезпечує. Визнай Його панування у своєму житті, присвяти Йому свої фінанси, і Він тебе забезпечить. Господь обіцяв: «Поживу дає Він для тих, хто боїться Його, заповіта Свого пам'ятає повік!» (Псал. 111:5).

БОГ – НА ПЕРШОМУ МІСЦІ

«Шукайте перш за все Царства Божого і Його праведності, а це все вам додасться» (Матв. 6:33).

Володар усього у Всесвіті, Котрий забезпечує всіх, очікує, що перебуватиме на першому місці, коли я розпоряджаюся фінансами, які Він мені посилає. Ісус читає моє серце, як книгу, і говорить мені: «Карлосе, ти можеш служити Мені або грошам. Твоє серце було створено для того, щоб любити найбільше тільки одне й найбільш старанно служити лише одному. Якщо ти вирішиш любити багатство, ти нехтуватимеш Мною. А якщо вирішиш віддати перше місце Мені, то повинен знехтувати грошима». *«Не можете служити Богові й мамоні» (Матв. 6:24).*

Наше серце створено так, що воно буде **там, де наш скарб** (Матв. 6:21), і люблячий Бог бажає, щоб ми відчували радість Неба, тому Він запрошує нас збирати собі скарби на небі (Матв. 6:20). Примножувати багатства на небі означає відповісти на заклик Бога поставити Його на перше місце в списку наших пріоритетів. Ісус сказав: *«Шукайте перш за все Царства Божого і Його праведності, а це все вам додасться» (Матв. 6:33).* Христос запрошує тебе насамперед шукати Його Царства, Його праведності та спасіння. Чи перебуває Бог на першому місці у твоєму серці?

Господь знає: якщо я поставлю Його на друге місце, то ворог здобуде перемогу. Він знає: якщо я турбуюся про те, що буду їсти й у що зодягнутися, то в мене не залишиться часу на Нього, не буде часу будувати з Ним взаємини. Якщо я проводжу більшу частину дня, піклуючись про рахунки, борги, проблеми із зарплатою, якої не вистачає до кінця місяця, то мій розум буде менш сприйнятливий до Божого голосу. Якщо я найчастіше думаю про свою

підприємницьку діяльність, про те, отримаю я прибуток чи зазнаю збитків, то існує великий ризик, що я не приділятиму часу для спілкування з Богом, щоб запитати Його поради щодо управління фінансами.

Якщо тобі бракує грошей або ти турбуєшся про те, щоб їх примножити, Господь говорить тобі: «Я вирішу твої проблеми, якщо ти дозволиш Мені зробити це. Пам'ятай: Я – Господар, а ти – Мій розпорядник. Твоя проблема – це Моя проблема. Шукай насамперед спасіння, яке Я пропоную тобі, довіряй Мені, і Я візьму на Себе твої проблеми, зокрема й фінансові».

1. Десятина з усіх прибутків

Через рік після одруження мене занепокоїло те, що ми не змогли нічого зібрати. Я ріс із переконанням, що в будь-якій ситуації важливо відкладати кошти, і не міг уявити собі майбутнє сім'ї, яка їх не має. Відкладені гроші дозволяють планувати майбутню відпустку, заміну автомобіля через кілька років, а можливо, і купівлю власного житла. Якщо ми нічого не змогли зібрати за перший рік, то де гарантія того, що зможемо накопичити щось за другий?

Щоб знайти рішення, потрібно було з'ясувати причину проблеми. Я багато розмірковував у перші дні 2003 року. Мій розум шукав відповіді. Як сталося, що, працюючи вдвох увесь рік, маючи нормальну зарплату фахівців-початківців, ми не змогли нічого зібрати? Якщо інші сім'ї жили на зарплату тільки одного з подружжя, то як же ми не змогли відкладати хоча б частину другої зарплати? Ми не купували дорогих речей для дому, тому що я працював, збирав і вкладав у майбутній будинок задовго до весілля й облаштував житло. Ми жили розумно, не хворіли, машина не ламалася. Не

знаходячи відповіді на своє запитання, я почав ставити запитання Богові: «Господи, чому ми не змогли нічого зібрати? Я не розумію, поясни мені, будь ласка».

Я точно не пам'ятаю, скільки днів повторював це запитання Господу, але пам'ятаю момент, коли Він із ніжністю відповів мені. Я молився, стоячи на колінах, і на думку прийшов текст з Мал. 3:8-12: «Чи Бога людина обманить? Мене ж ви обманюєте, ще й говорите: "Чим ми Тебе обманили?" Десятиною та приносамми! Прокляттям ви прокляті, а Мене обманили, о люде ти весь! Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте, – промовляє Господь Саваот: чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір? І ради вас насварю Я все те, що жере, і воно не понищить вам земного плоду, і не заб'є винограду вам на полі, говорить Господь Саваот. І будуть всі люди вважати вас блаженними, бо будете ви любим Краєм, говорить Господь Саваот».

Я й далі молився, але мої запитання змінилися: «Невже я краду в Тебе? Невже ми стали жертвами Твого прокляття?» Я замислився. Місія відраховує десятину з моєї зарплати, тому із цим усе гаразд. Ми віддаємо пожертви в нашу громаду. Проте думка була досить ясна: «Так, ти крадеш у Мене». Протягом кількох днів ця думка не полишала мене, і я почав шукати те, що прояснило б для мене цей вірш. Я взяв книгу «Поради з управління ресурсами» Еллен Уайт та отримав перший ляпас: «Нам немає потреби блукати в пільмі та страждати від власної непокори. Істина викладена дуже ясно, і її можуть легко зрозуміти всі, хто хоче бути чесним перед Богом. Десята частина наших прибутків належить Господу» (Поради з управління ресурсами. С. 82).

Можливо, ми віддавали десятину **не з усіх наших прибутків**? Чи є в нас прибутки, крім зарплати? Так, невеликі, але є. Місія надає нам певну суму на транспортні витрати й відшкодовує частину інших витрат (медичних, телефонних та ін.). Час від часу батьки або родичі дарують нам гроші. Я далі молився й читав, і в мене з'явилося переконання в тому, що на нас гріх крадіжки в Бога, адже ми не були вірні в поверненні десятини від усіх наших прибутків. Я відчув важкість гріха внаслідок нерозуміння або неувважності й бажання виправити помилку. Я поговорив із Сильваною (моєю дружиною), ми вивчали цю тему, молилися і вирішили повертати десятину з усього, що отримуємо, зокрема й з подарунків (чи то гроші, чи то цінні речі), від усіх невеликих фінансових надходжень.

Бог – на першому місці, і це означає, що ти вірно **повертаєш десятину з усього, що отримуєш**. Чи будеш ти знайдений вірним?

2. Пожертви: розмір і мотиви

А що можна сказати про пожертви? Вивчаючи цю тему, я перечитав історію про вдову, яка пожертвувала дві монети. Ісус і Його учні перебували у дворі храму, розмовляли й дивилися на тих, хто опускав пожертви в храмову скарбницю. Деякі з тих, хто приходив, були гарно вдягнені й опускали багато монет, які зі дзвоном падали в скарбницю. Гордо випнувши груди й усміхаючись, вони виходили з двору. Одна бідна вдова, згорблена під тягарем долі, чекала, доки всі розійдуться. Намагаючись залишитися непоміченою, вона тихо підійшла до скарбниці, опустила дві монетки, які не були варті майже нічого, і швидко пішла.

Однак Ісус та учні бачили її. І тоді Вчитель промовив слова, які відкривають, як Бог оцінює пожертви: «Запев-

няю вас, що ця бідна вдова вкинула більше за всіх тих, що кидали тут до скарбниці, бо всі кидали з надлишку, а вона дала зі своєї убогості все, що мала, увесь свій прожиток» (Марка 12:43, 44).

Неймовірно! Бог дивиться не на кількість, а на пропорції. Еллен Уайт написала: «Христос звернув увагу учнів на цю жінку, котра віддала увесь свій прожиток (Марка 12:44). Він наголосив: її дар має більшу вартість за багаті пожертвування тих, для кого принесення милості не було пов'язане із самозреченням. Від свого достатку вони давали лише трохи. Натомість удова, аби принести своє пожертвування, відмовилася від найнеобхіднішого, маючи надію, що Бог подбає про її потреби на завтрашній день. Про неї Спаситель сказав: “Запевняю вас, що ця бідна вдова вкинула більше за всіх тих, що кидали тут до скарбниці” (в. 43). Так Він навчав, що цінність дару визначається не обсягом, а його часткою в загальному достатку людини і мотивами, котрими вона керується» (Дії апостолів. С. 342).

Я отримав ще один ляпас: Бог цінує мої пожертви не за **обсягом**, а за **пропорціями** та **мотивами**. Мені відразу ж пригадалися слова й образи, засвоєні в дитинстві. Наприклад, що мої пожертви мають бути більші за десятину. Мій батько говорив, що ізраїльський народ, як сказано в Писанні, відділяв для Господа до 33 % своїх доходів (десятина та 23 % пожертв і податків для підтримки релігійно-державної системи). Я почав підраховувати, скільки ми віддаємо пожертв, який це відсоток від нашого прибутку. Підрахунки показали, що наші пожертви не перевищували 2,5 %! Я був вражений. Незважаючи на те, що розмір пожертв здавався достатнім, пропорційно до сімейного доходу вони були малі. Ми із Сильваною порадилися і вирішили збільшити наші по-

жертви в поточному році до 3 %, тобто на 20 %, якщо порівняти з минулим роком (0,5 – це 20 % від 2,5).

А як щодо наших мотивів? Чому я жертвую? Що мене спонукає? Відповідь надійшла швидко: я даю, тому що так потрібно, оскільки мені було б соромно нічого не покласти в кошик для пожертв. Це відбувається за звичкою, за інерцією.

Я не знаходив у собі глибоких духовних мотивів. Мені стало соромно перед Богом, і я попросив: «Господи, дай мені правильні мотиви. Я хочу жертвувати від щирого серця».

3. «Випробуйте Мене»

Господь знову спрямував мої думки до третього розділу книги пророка Малахії. Після того як Господь показав Своему народові, яким чином вони обкрадали Його, Він дав обітницю: «Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці... **Мене випробуйте**, – промовляє Господь Саваот... чи не виллю вам благословення аж надмір?» (в. 10).

«Господи, – сказав я, – чи впевнений Ти, що хочеш, щоб я випробував Тебе? Хіба не сказав Ісус сатані в пустелі: “Без потреби не випробовуй Господа, Бога свого”?» Відповідь пролунала для мене ясно: **«Я дав тобі обітницю, які виконуються завдяки дотриманню умов, аби зміцнити твою віру. Випробуй Мене зараз! Я хочу показати тобі Мою силу і Мою любов до тебе»**. – «Господи, якщо я приношу Тобі пожертви, чекаючи Твого благословення, хіба не егоїстичні мотиви керуватимуть мною?» – **«Подумай, Мій сину, Хто дає тобі сили та час для роботи й отримання прибутку? Я вже благословив тебе, інакше тобі було би нічого жертвувати. Я звертаюся до тебе, тому що хочу, щоб ти уклав зі Мною завіт!»** – «Господи, дякую за Твої

обітниці. Я хочу Твоїх благословень і Твого захисту. І якщо Ти кажеш мені, щоб я випробував Тебе, то я хочу цього. Зміцни мою віру!»

Завіт із Богом складається із чотирьох частин:

1. Віддати Богу перше місце в управлінні фінансами.
2. Просити Господа про виконання Його обітниці: *«Мене випробуйте... чи не виллю вам благословення аж надмір?»*
3. Повертати десятину з усіх своїх прибутків.
4. Віддавати певний відсоток доходу у вигляді пожертв.

Укладаючи з Богом завіт, або договір, ми вирішуємо вести точний облік усіх прибутків і витрат. Без такого обліку неможливо вірно повертати десятину та правильно визначати розмір пожертв. Ми щомісяця плануємо бюджет, визначаючи витрати і заощадження. Наприкінці 2003 року ми підсумували прибутки й витрати. У мене клубок підступив до горла, коли я зрозумів, що відбувається. Незважаючи на те, що витрати зросли, тому що збільшилися десятина й пожертви, ми не відчували потреби. Ба більше, незважаючи на те що грошей стало менше, ніж минулого року, ми почали заощаджувати!

Слава Господу! Ми схилилися на коліна й дякували Йому за те, що Він виконав Свою обіцянку. Можливо, підшви наших черевиків стиралися повільніше, повільніше старів одяг. Може, не довелося так часто звертатися до автомайстерні або зменшилися витрати бензину. Можливо, Бог зміцнив наше здоров'я і ми менше витрачали на ліки. Господь обіцяв не допустити, щоб шкідники знищили урожай, і примножити плоди виноградника. Так і було. Наша слабка віра була винагороджена, вона зроста, адже ми бачили, що обітниця виконалася. А ти вже випробував Бога?

Отримані благословення надихнули нас на наступний крок. Починався 2004 рік, і ми вирішили оновити наш договір із Богом Усесвіту й нашого життя. Наша обіцянка складалася із чотирьох частин, і ми збільшили розмір пожертв із 3 % до 5 %. Для нас це була значуща сума, але ми з вірою зробили цей крок. Ми вирішили: якщо це від Господа, то ми досягнемо успіху. Ми склали новий бюджет, розписали доходи, витрати, заощадження і цілий рік молилися про нове виконання обітниць **«Випробуйте»**. Наблизився останній день року, і Бог знову показав нам, що Він вірний Своїм обітницям. Наші заощадження зросли на 25 %, якщо порівняти з минулим роком! Як це відбулося? Я не знаю точно, але Бог робив чудеса, як і обіцяв. Дякую, Господи, що Ти виконував, виконуєш і будеш виконувати Твої обітници!

Пастор, з яким ми поділилися своїм досвідом, запросив нас провести семінар у його церкві. За допомогою матеріалів, які мені дав батько, я почав проводити семінари з управління сімейними фінансами в церквах, школах і на заходах Парагвайської місії. Ми з радістю і задоволенням ділилися біблійними принципами вірності в управлінні ресурсами.

Благословення зростали, ріс і наш завіт із Богом. Щороку ми збільшували відсоток пожертв, і на шостий рік він становив 20 %. Щороку Господь чітко показував нам, що Його обітниця виконується. Бог відчиняв двері для того, щоб здійснювалися мрії, хоч ми думали, що вони здійсняться тільки через кілька років. Наприклад, ми змогли поїхати в гості до моїх батьків, які тоді працювали в Росії, отримати багато подарунків на народження дітей, придбати власне житло й закінчити магістратуру.

Мудрець сказав: «Шануй Господа із маєтку свого, і з початку всіх плодів своїх, – і будуть комори твої переповнені ситістю, а чавила твої будуть переливатись вином молодим!» (Прип. 3:9, 10).

Бог – Володар усього, Бог нас забезпечує, Бог – на першому місці. Ісус готує твоє серце до Неба, і в цю підготовку входить правильне управління фінансами. Господь запрошує тебе сьогодні думати насамперед про Нього, коли ти вирішуєш, що будеш робити з грошима. Чи будеш ти знайдений вірним?

Як чудово застосовувати на практиці в нашому особистому або сімейному житті біблійні принципи фінансової свободи й отримувати незліченні благословення Бога для нас і наших близьких. У наступному розділі ми докладніше поговоримо про нашу відповідальність в управлінні тим, що Господь дає нам, і про те, які риси Бог бажає бачити в нас.

У чому полягає наша відповідальність?

Карлос Біаджі

ВІРНИЙ УПРАВИТЕЛЬ

Якось у мене з'явився сумнів: **якщо Бог – Володар усього, то в чому полягає моя роль?** Першою виникла думка: **якщо це стосується спасіння, то, без сумніву, Господь роз'яснює все у Своему Слові.** У притчі про таланти Ісус дає відповідь: «Гаразд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!» (Матв. 25:21). Бог бажає, щоб я і ти були вірними й добрими розпорядниками, управителями, незалежно від того, багато чи мало нам дано. Як і співробітник будь-якого підприємства, я відповідаю перед Паном і повинен давати Йому фінансовий звіт (Римл. 14:10, 12).

Тоді в мене з'явився інший сумнів: **якщо я повинен повідомляти, добре чи погано розпорядився ресурсами, то що від мене очікують? Який звіт буде визнаний добрим? Що означає бути вірним в управлінні фінансами та майном?** Чудово, що Господь роз'яснює це. У Біблії згадано багато характеристик вірного управителя й описані його дії. У цьому розділі ми розглянемо дві загальні характеристики й поговоримо про те, як діє вірний управитель.

ХАРАКТЕРИСТИКИ ВІРНОГО УПРАВИТЕЛЯ

Ісус сказав: «Хто має Мої заповіді та виконує їх, той Мене любить. А хто Мене любить, того полюбить і Мій Отець, і Я любитиму його, і з'явлюся йому Сам» (Івана 14:21). Тут згадано дві характеристики вірного управителя: він **знає** волю Пана і **виконує** її. Дозвольте мені проілюструвати ці дві характеристики за допомогою історії, розказаної мені моїм другом-уругвайцем, який зараз живе в Аргентині.

«У 2014 році ми із сім'єю вирушили місіонерами до Парагваю, у провінцію Чако. Ми продали все, щоб виїхати, а решту грошей узяли із собою. У нас було троє маленьких дітей, і ми не мали медичної страховки. Я подумав, що ці гроші дадуть нам можливість звернутися в лікарню, якщо хтось із нас серйозно захворіє.

Час минав, реалізувалися проекти в школі-інтернаті, де ми працювали. Проте був один проєкт, який застопорився, – облаштування санвузлів. В інтернаті жило приблизно двісті дітей, а хороших вбиралень не було. Потрібно було знайти 8 000 доларів. Уже настав серпень, наближався кінець навчального року, а грошей не було зовсім. Інші про-

єкти були реалізовані повністю або частково, але справа з облаштуванням санвузлів не просувалася. Я майже впадав у відчай і запитував у Бога, що відбувається. І відповідь ясно пролунала в моїй голові: проект потрібно починати реалізовувати на нашій сімейній заощадженні. Тоді частину грошей ми вже витратили й у нас залишилося 1200 доларів.

Я був упевнений, що Бог просить мене використати ці гроші як основу, а Він подбає про решту. Проте я почав скаржитися Богові. Я розраховував на заощадження, щоб почати добудовувати дім на нашій земельній ділянці в Уругваї, де в нас п'ятьох була тільки кімната три на три метри, без кухні й туалету. Це було єдине місце, де ми могли зупинитися, коли поїдемо в нашу країну, і я хотів облаштувати його. Мені вистачило б на фундамент, а потім хтось із родичів, напевно, допоміг би нам. Це був мій план, моя мрія.

Отже, коли Господь сказав мені, що я повинен віддати ці гроші, я почав скаржитися: "Почекай, ми віддали Тобі все. Ми залишили наш бізнес, продали нашу нерухомість, поїхали служити Тобі. І тепер Ти хочеш, щоб ми віддали Тобі й наші заощадження?" Однак я поступився, бо коли ти – місіонер, ти вчишся слухатися Бога й жертвувати своїми інтересами. З Божою допомогою під впливом Святого Духа я переміг себе і зробив так, як просив Господь. Ми віддали свої гроші та швидко, за три тижні, зібрали решту суми. Закупили матеріали, почали працювати й побудували два санвузли.

Через два тижні ми отримали запрошення від моїх родичів на сімейну зустріч на півночі Уругваю. Вони запропонували частково оплатити нам бензин, тому ми вирішили поїхати. Коли ми збиралися в подорож, у мене виникла ясна думка від Господа, що мій брат зголосить-

ся побудувати нам санвузол і мені не потрібно відмовлятися. Я зазвичай відмовляюся, коли хтось хоче зробити мені послугу, не знаю, чи з гордості, чи з небажання завдати комусь клопоту.

Ми приїхали на сімейну зустріч. У перший день увечері, коли ми насолоджувалися вересневим сонцем і бесідою, мій брат дав мені аркуш паперу і сказав: «Намалюй план. Будівельник, який виконує роботу в мене, закінчить через два тижні й почне будувати для тебе». Я завер. Це було саме те, що мені сказав Бог, те, що Святий Дух вклав у мій розум. І я знав, що мені не потрібно відмовлятися, я мав погодитися. Тому я намалював план прибудови санвузла до кімнати.

Через місяць брат написав мені у WhatsApp: «Те, що ти плануєш, зовсім не годиться. Ми побудуємо тобі на твоїй землі однокімнатний будинок 9х4 з кухнею та санвузлом, але на ділянці вище». Так вони і зробили. Побудували все це, а ми не вклали жодної копійки.

Коли в грудні ми повернулися з місіонерського служіння, приміщення було повністю готове. Перш ніж були добудовані санвузли школи, у які ми вклали свої гроші, мій брат із будівельником уже приготували для нас будинок, який і зараз залишається нашим єдиним житлом. І це значно більше від того, про що я міг мріяти і що я був спроможний оплатити».

Мій друг отримав Боже благословення, тому що знав волю Пана й був Йому **слухняний**.

1. Дізнайся волю Пана

Щоб розуміти волю Пана, потрібно добре Його знати. У притчі про таланти невірний слуга вважав, що знає свого пана, але насправді це було не так. Він

сказав: «Пане, знав я тебе, що ти жорстока людина: жнеш, де не сів, і збираєш, де не розсипав. Я, побоюючись, пішов і сховав твій талант у землю. Ось, бери своє!» (Матв. 25:24, 25).

Слуга тільки думав, що знає свого пана, але відповідь доводить інше: «Злий і лінивий рабе, то ти знав, що я жну, де не сів, і збираю, де не розсипав? Треба тобі було віддати мої гроші торговцям, і тепер я взяв би своє з прибутком. Тож візьміть у нього талант і дайте тому, що має десять талантів. Бо тому, хто має, дано буде, і матиме ще більше; а в того, який не має, то й те, що має, забране буде в нього. А нікчемного раба викиньте в зовнішню темряву; там буде плач і скрегіт зубів! Це сказавши, закликав: Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!» (Матв. 25:26-30).

Чи знаєш ти Ісуса? Чи знаєш, що Він чекає від Тебе? Еллен Уайт пише: «Люди, наділені одним талантом, виправдовують свою пасивність тим, що вони не мають великих умінь, якщо порівняти з обдарованими особистостями. Вони, як і невірний управитель, зарили свій талант у землю. Ці люди бояться повертати Богові те, що Він їм довірив. Вони беруть участь у світських заходах, але для Божої справи приносять дуже мало користі, якщо взагалі приносять. Вони очікують, що люди, наділені великими талантами, будуть нести на собі весь тягар роботи, а самі не відчують жодної відповідальності за успіх і просування справи» (Поради з управління ресурсами. С. 118).

У мого друга було трохи грошей. Однак те мале, що в нього було, він віддав на розвиток Божої справи.

Можливо, ти подумаєш: «У мене немає заощаджень. Моїх прибутків ледве вистачає на сім'ю. Чого ж Бог очікує від мене?»

Е. Уайт говорить: «Ніхто, незалежно від того, багатий він чи бідний, не може прославити Бога бездіяльним, безцільним життям. Усе, чим володіє багато хто з незможних людей, – це їхній час і фізичні сили; і все це вони нерідко витрачають у гонитві за легким життям або в цілковитій бездіяльності, а в підсумку їм нема чого віддати Богові як десятини й пожертви. Якщо християнинові не вистачає мудрості для того, щоб працювати якнайкраще або розумно використовувати свої фізичні й розумові можливості, йому потрібно в лагідності та смиренні розуму вдатися до допомоги й поради братів, які мають достатньо розсудливості, щоб допомогти йому стати на правильний шлях. Багато бідних людей, які нині не прагнуть працювати на благо ближніх і для просування справи Божої, повинні постаратися знайти гідне застосування своїм здібностям. Вони несуть відповідальність перед Богом за розумне використання своїх сил, як і людина заможна – за наявний у її розпорядженні капітал» (Там само. С. 121).

Я із захопленням згадую одного брата з Парагваю, якого назву тут Маріо. Він працював муляром, заробляв мало, сім'я жила дуже бідно. Маріо не міг давати великі пожертви на будівництво церков, але кожен вихідний відвідував людей і викладав біблійні уроки. Він обирав місця, де ще не було адвентистів, і працював там, доки не організовувалася громада. Чоловік також просив приносити пожертви, щоб побудувати приміщення для зібрань. Маріо заснував уже п'ять громад там, де раніше не знали про адвентистів. У всіх цих громад є приміщення для богослужінь.

Еллен Уайт попереджає, що сатана спокушає нас, заплутує в багатьох матеріальних потребах, щоб ми за-

бували про молитву та щоденне вивчення Біблії: **«Тепер, як ніколи раніше, ми потребуємо віри й духовної освіти»**. Ті, хто пильнує в молитві та щодня досліджує Писання з ревним бажанням пізнати й виконати Божу волю, не будуть зведені зі шляху жодним сатанинським обманом. Тільки вони розумітимуть хитрощі, за допомогою яких лукаві люди обманюють і ловлять необережних у тенета. Світові, одягу, їжі та питву приділяють так багато часу й уваги, що в людей не залишається часу для молитви і вивчення Писання. **Ми потребуємо істини з кожного питання і повинні досліджувати її як прихований скарб»** (Віра і діла. С. 45, 46).

Тільки ті, які наповнені палким бажанням «пізнати й виконати волю Божу», не будуть спокушені.

У Біблії представлено багато характеристик вірного управителя з Божого погляду. **Щедрість, відкритість, повна самовіддача, жертовність, радість і милосердя** – це деякі з них. Мої друзі, про яких я розповів вище, знали ці характеристики. Вони розвинули їх у собі, щодня спілкуючись із Володарем усього, вивчаючи Його підручник вірного управління – Біблію. Чи знаєш ти волю Бога щодо себе? Я запрошую тебе щодня проводити час із Володарем твого життя, дізнаючись, яка Його воля.

2. Виконуй волю Пана

Як двоє вірних слуг із притчі про таланти, мої друзі перейшли від знання до дій. **Знати** волю Бога важливо. Проте якщо ми **не виконуємо** її, то це марне знання.

Історія мого друга з Уругваю показує дивовижну силу Бога, Його можливості, здатність гірничного зерна множитися в Небесному Царстві. Бог сказав йому: «Ти вклади свої кошти сюди, а Я подбаю про решту». І Він виконав

обіцянку. Перш ніж закінчилися будівельні роботи в школі, – а вони закінчилися лише в наступному навчальному році, – Бог виконав обіцянку допомогти Його дітям. І прибудова, яку мій друг мріяв звести на своїй землі власними силами, перетворилася на прекрасний будинок. Це чудо доводить: якщо ти **виконуєш** волю Пана, Він поверне тобі все, помноживши його: «Бо тому, хто має, дано буде, і матиме ще більше; а в того, який не має, то й те, що має, забране буде в нього» (Матв. 25:29).

А невірний слуга, навпаки, **не виконав** волі Пана, не зрозумів, що Той зажадає від нього докладного звіту. Він тільки думав, що знає Пана, насправді ж не знав Його. Е. Уайт коментує стан невірного слуги так: «Незалежно від того, велике чи мале майно будь-хто має у своєму розпорядженні, не слід забувати, що воно довірене йому лише тимчасово. Йому буде необхідно дати звіт перед Богом за ті кошти, можливості, таланти, час, силу, майстерність, що довірені йому. **Бог дав нам усе це, щоб ми могли стати подібними до Нього: великодушними, шляхетними, щедрими, охочими допомагати іншим;** це обов'язок кожної людини. Ті, хто піклується про задоволення своїх корисливих інтересів та амбіцій, забуваючи призначену для них Небом місію, зможуть знайти багатства і задоволення в цьому світі, але в очах Бога, Котрий оцінює їхні духовні досягнення, вони нужденні, мізерні, вбогі та сліпі» (Поради з управління ресурсами. С. 22).

Як легко потрапити в пастку сатани, заощаджувати, щоб витратити на власні потреби. Як наполегливо ворог атакує нас дріб'язковими бажаннями й потребами, які заповнюють наш розум, змушують нас витратити наш час, енергію й ресурси на те, що не зробить нас щасливими! Нехай **Бог допоможе тобі у твоєму бажан-**

ні ближче пізнати Його, Його волю для твого життя, а також виконувати її!

ОРІЄНТИРИ ВІРНОГО УПРАВИТЕЛЯ

Цілі, плани й увага вірного управителя спрямовані на три орієнтири: **Бог, світ і сім'я**. Так 100 % його доходів і майна, неважливо, мало це чи багато, будуть використані для слави Божої. Вірний управитель не думає: «Я повернув десятину, дав пожертви, а з рештою вчиню, як вважатиму за потрібне». Вірний управитель не дбає про те, як умилювати бога-тирана подачками, але з вдячності своєму Творцю і Спасителю віддає все. Він живе, кажучи Богу: «Дорогий Господи, Ти дав мені життя й матеріальні блага і, знаючи, що я далеко від Тебе, зробив перший крок, привернув мене до Себе, показав Свою любов до мене, померши за мене на хресті. Ти покликав мене йти за Тобою, як закликав Петра й Івана, Матвія та Павла, попросив мене залишити все і йти за Тобою. Ось я стою перед Тобою. Як Ти хочеш, щоб я розпорядився тим, що Ти даєш мені? Як мені використовувати мою зарплату на Твою славу? Як я повинен зберегти й примножити довірене мені, щоб Твоє Ім'я було прославлене?»

«Бог дозволяє нам використовувати Його засоби для своєї користі, коли наш погляд звернений на Його славу, щоб ми могли принести благословення іншим» (Поради з управління ресурсами. С. 141).

Бути вірним управителем означає знати й виконувати волю Бога, прагнути прославити Ім'я Боже, служачи Богу, світу та сім'ї.

Перший орієнтир – Бог

Перший орієнтир вірного управителя – Бог. У Своїй любові Він склав простий і справедливий план, щоб усі могли без труднощів виконувати його: «Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі» (Мал. 3:10). Бог просить нас виявити свою вірність, повертаючи Йому десятку частину всіх наших прибутків. Про це ми вже говорили, коли розглядали третій принцип фінансової свободи (Бог – на першому місці, див. розділ 2). Господь бажає, щоб ми думали на-самперед про Нього, управляючи нашими фінансами, – повертали десятину з усіх наших доходів. Детальніше ми розглянемо це питання в десятому розділі.

Бог залишив у Писанні ясні вказівки про використання десятини. Левитам було сказано: «Коли візьмете від Ізраїлевих синів ту десятину, що Я дав вам від них на вашу спадщину, то ви принесете з неї Господне приношення, – десятину з десятини» (Числ. 18:26). Сьогодні левитів змінили пастори, які піклуються про Церкву й Божий народ. Тому десятину потрібно повертати в місцеву громаду, яка відправляє її в конференцію або місію для підтримки євангельського служіння.

Деякі стверджують, що десятина скасована разом з іншими ритуальними законами Ізраїлю. Еллен Уайт пояснює: «Таким (ідеться про досвід Авраама та Якова в поверненні десятини) був звичай патріархів і пророків до утворення Юдейської держави. Та коли Ізраїль став обраним народом, Бог дав йому певне керівництво з цього питання: “А всяка десятина з землі, з насіння землі, з плоду дерева, – Господеві воно, святощі для Господа!” Цей закон не був скасований разом із постановами й жертвопри-

ношеннями, які вказували на Христа. Доки на Землі перебуває Божий народ, вимоги Господа до нього залишаються незмінними. Десята частина всіх наших прибутків належить Господу. Він відокремив її Собі, щоб вона була використана на Божу справу. Це – святина. За будь-якого розподілу прибутків нічого меншого Він не сприймає. Недбалість або відтермінування виконання цього обов'язку викликає Боже незадоволення. Якби всі люди, які вважають себе християнами, вірно приносили Богу десятини, Його скарбниця завжди була би повна до країв» (Поради з управління ресурсами. С. 67).

Десятина була встановлена до появи ізраїльського народу й залишається до Приходу Христа. Бог створив систему десятин не тому, що Він її потребує, а тому, що її потребуємо ми. **«Принесення десятини засновано на принципі, який непорушний, як і Божий Закон. Ще до того, як Бог встановив її, система десятини була благословенням для юдеїв. Так само вона буде благословенням і для тих, хто вірний у ній до кінця. Задум нашого Небесного Отця щодо принесення десятини мав на меті не Його власне збагачення, а отримання людиною великого благословення. Він бачив, що прищеплювати прагнення до жертовності – саме те, чого людство дуже потребувало»** (Там само).

Дякую, Господи, за те, що Ти просиш саме про те, чого ми самі потребуємо!

Як я розповідав у попередньому розділі, з першої миті, коли ми пообіцяли Богу вірно повертати десятину з усіх наших прибутків, Господь виконував Свої обітниці, а Його благословення ми отримуємо досі. **«Завжди було очевидним те, що дев'ять десятих – більше, ніж десять десятих, якщо одна десята частина повернута**

Богові» (Там само. С. 68). Нехай прославиться Ім'я нашого Господа! Десятина – це перший пункт в особистому й сімейному бюджеті.

Другий орієнтир – світ

Другий орієнтир вірного управителя – світ, тобто люди, які живуть у цьому світі. У нашому сімейному бюджеті це зазначено у другій графі – пожертви. На відміну від десятини, Бог не визначив обсяг пожертв, які ми повинні давати. Однак Він залишив нам достатньо вказівок. Ось деякі з них: пожертви **добровільні** (Вих. 35:29), **заплановані** (2 Кор. 9:7); ми повинні жертвувати **найкраще** з того, що в нас є (Бут. 4:4), **від щирого серця** (Вих. 25:2), **щедро** (Вих. 35:5), у **подяку** Богу (Псал. 50:23), з **радістю** (2 Кор. 9:7). Пожертви – це **поклоніння** (1 Хронік 16:29), вони використовуються для **служіння в храмі** (Вих. 29:28), для **будівництва церков** (Вих. 29:28), **допомоги одновірцям** (Дії 11:29) і **нужденним** (Римл. 15:26).

Важливо пам'ятати, що Ісус чекає не тільки повернення десятини й регулярних пожертв. Він очікує, що ми **вручимо Йому все наше життя**. Тому Він відкинув десятини й пожертви фарисеїв: вони були вірні у фінансах, але невірні у справедливості й любові. Петро дав відповідь Симону, колишньому чаклуну, коли той подумав, що Божу милість можна купити за гроші (Дії 8:20). Бог очікує, що ми віддамо Йому себе повністю «*як живу, святу, приємну Богові жертву*» (Римл. 12:1). І частиною цієї повної самовіддачі є пожертви, за допомогою яких ми підтримуємо інших.

Еллен Уайт багато говорить про пожертви. Ми радімо з молитвою прочитати книгу «Поради з управління

ресурсами». У ній, отримавши натхнення від Бога, вона пише: «Прийшов той час, коли ми маємо прагнути збирати скарби не на Землі, а на Небесах. Бог може зробити багато для того, хто сьогодні намагається покласти свої цінності в небесну скарбницю. Ми не просимо у вас грошей в борг; це повинен бути добровільний дар, який ви даєте Господу з того, що Він дає вам. Ми віримо: якщо ви щирою душею любите Бога і ближнього, як самого себе, ви представите видимі докази цього своїми щедрими жертвами для місіонерської роботи. Як багато душ потрібно спасти! Чи станете ви співпрацівниками Христа, допомагаючи тим, за кого Він віддав Своє життя? Господь благословить вас добрими плодами, які ви принесете для Його слави. Нехай Святий Дух, Котрий дав життя натхненному Писанню, наповнить і ваше серце, навчаючи вас любити Боже Слово, яке є духом і життям. Нехай воно допоможе вам в досягненні духовних істин Божих. Причиною того, що багато релігій сьогодні зупинилося у своєму розвитку, є той факт, що вони не виявляють у повсякденному житті самовідданості й посвячення» (Поради з управління ресурсами. С. 52).

У попередньому розділі я говорив, що мій особистий досвід принесення жертв зростав у міру того, як зростало моє знання про волю Бога, як поліпшувалося або погіршувалося моє фінансове становище, як Бог указував мені на потреби, які я міг задовольнити. Також у попередньому розділі я згадав, що ми зрозуміли: жертви мають бути пропорційні доходу та приносити їх треба, керуючись правильними мотивами. Нині наші жертви становлять 20 %, і ми молимося про те, щоб Господь дав нам правильні мотиви, прагнення підтримати місіонерську діяльність і допомагати ближнім.

Тому ми ділимо наші пожертви на дві частини – одну віддаємо в розпорядження Церкви, а другою розпоряджаємося самі. Зараз ці частини рівні. Половину, призначену для Церкви, ми ділимо на чотири частини: пожертви для місцевої громади, для місіонерських проєктів конференції, для всесвітніх проєктів і нецільові пожертви. Таким чином ми беремо участь у проповіді Євангелія в нашій громаді, регіоні й інших країнах.

Пожертви, якими розпоряджаємося самі, ми використовуємо для допомоги бідним і для проєктів, які Господь показує на нашому шляху. Наприклад, цього року ми допомагаємо родині біженців-сирійців, яких Він послав нам на шляху в Бейруті. Батько родини хворий на рак і не може працювати. На життя заробляє мати, продаючи тофу й інші продукти, і двоє старших синів 14 та 16 років, які працюють у ресторанах. Доходу сім'ї вистачає на оренду житла, а нашу допомогу вони використовують для купівлі продуктів.

Проекти, які Господь ставить на нашому шляху, завжди потребують більше грошей, ніж у нас є. Однак ми в молитві просимо Його підтримати нас і допомогти, щоб ці ініціативи принесли якомога більше користі та допомогли якомога більшій кількості людей. Іноді це проєкти, у яких ми можемо брати участь особисто, а часом – ні. В одних випадках це пожертви на церковний проєкт, в інших – на проєкт школи або іншого церковного закладу. Буває, що цими заходами керують наші друзі, а іноді – ми самі. Наприклад, ми брали участь у будівництві храмів, євангельських програмах, підтримували сім'ї, які хотіли послати дітей в адвентистські навчальні заклади, брали участь у проєктах Відділу дитячого служіння та Відділу музичного служіння нашої місцевої

церкви, а також у церквах Парагваю та Уругваю. Ми брали участь у євангелізації територій, де немає Адвентистської церкви, у місіонерських поїздках, придбанні човнів для філіппінських рибалок, які постраждали від тайфуну. Також ми купували Біблії, матеріали для біблійних уроків, місіонерські книги. Ми допомагали в будівництві санвузлів у адвентистській школі в Парагваї, у купівлі фортепіано для коледжу в Аргентині та їжі для іракських біженців у Лівані. Також ми зробили внесок у проєкт соціалізації дітей і дорослих із Середнього Сходу й Північної Африки, засвідчуючи їм таким чином про Бога.

«Якою ж великою буде радість, коли спасенні в Господі зустрінуться на приготовленій для них землі! О, як радітимуть ті, хто був безкорисливим, самовідданим співробітником Бога, просував Його роботу на Землі! Яке задоволення відчує кожен жнець, коли чистий, мелодійний голос Ісуса скаже: “Прийдіть, благословенні Мого Отця, успадкуйте Царство, приготоване вам від створення світу!”, “Увійди в радість свого пана!” Спаситель прославлений, тому що Його смерть не була даремною. Ті, які були співробітниками Бога й турбувалися про грішників і душі, близькі до загибелі, тепер усім серцем, сповненим радості, відчують задоволення. Болісні години очікування, які їм довелося пережити, важкі випробування, що траплялися на шляху, біль у серці через те, що багато хто відмовлявся прийняти істину, уже забуті. Самозречення, яке вони виявляли в прагненні підтримати Божу роботу, уже не згадується. **І коли вони дивляться на людей, яких шукали, щоб спасти для Христа, і бачать їх навіки спасеними – як пам’ятники Божественної милості й любові Спасителя, – тоді під небесними склепіннями звучать вигуки радості й подяки»** (Поради з управління ресурсами. С. 348).

В одних випадках ти побачиш результати або плоди твоїх зусиль тут, на Землі, в інших – ні. Однак, без сумніву, Господь покаже тобі плід твоєї жертвності в Небесному Царстві. У цьому й полягає примноження багатств на небі, де їх не знищать і не вкрадуть (Матв. 6:20).

Третій орієнтир – сім'я

Бути вірним управителем також означає знати й виконувати волю Бога, розпоряджаючись коштами, що залишилися після відділення десятини та пожертв. Залишок призначений для **задоволення особистих потреб і потреб сім'ї**.

Біблія і Дух пророцтва викладають принципи, які допомагають нам у розпорядженні особистими й сімейними фінансами. Далі ми представимо чотири з них: **бюджет, заощадження, свобода від боргів і самообмеження**.

Перший і ключовий біблійний принцип – фінансове планування, або **бюджет**. Складно випадково досягти бажаних результатів. Однак шанси зростають і Боже благословення стає більш імовірним, коли ми прислухаємося до поради Ісуса розраховувати час і кошти, необхідні для досягнення мети: «Бо хто з вас, бажаючи збудувати вежу, спочатку не сяде й не полічить коштів, чи вистачить для завершення, щоб, коли покладе основу й не зможе докінчити, всі, що побачать, не почали сміятися з нього, кажучи, що цей чоловік почав будувати й не спромігся закінчити» (Луки 14:28-30). У фінансових питаннях планування – це складання бюджету, що означає попередній розподіл доходів за різними статтями витрат. Детальніше ми поговоримо про це в сьомому розділі.

Інший ключовий принцип – **заощадження**. Мудрий Соломон рекомендує нам спостерігати за мурахами та навчатися в них старанності в роботі й запасливості. Вони збирають їжу влітку, щоб мати поживу взимку (Прип. 6:6-8). А в тебе є запас у разі втрати роботи? А на непередбачені витрати? У дев'ятому розділі ми обговоримо ідеї щодо практичного застосування цієї Божої поради.

У Своєму Слові Бог радить **уникати боргів**. Апостол Павло говорив християнам Рима нікому нічого не бути винними (Римл. 13:8) і кожному віддавати належне (в. 7). Якщо в тебе є борг, я закликаю тебе погасити його якомога швидше (див. Псал. 37:21) і звільнитися із фінансового та морального рабства (Прип. 22:7). У багатьох із нас є борги за кредитними картами через купівлю продуктів, одягу, побутової техніки, автомобіля та ін. Ми рекомендуємо використовувати кредити тільки для вкладень. Вкладення – це придбання того, що приносить дохід. Наприклад, житло дозволяє отримувати дохід від оренди або позбутися витрат на орендоване житло. Автомобіль може приносити прибуток (наприклад, таксі).

Багато сімей збанкрутували, тому що не змогли розплатитися з боргами. Погане управління фінансами супроводжується постійними сварками, звинуваченнями, у багатьох випадках призводить до розлучення, розпаду сім'ї. У цьому питанні корисні три поради.

По-перше, з молитвою складіть список усіх боргів і план їхнього швидкого погашення. Скласти список потрібно від найбільшого боргу до найменшого.

По-друге, внесіть до сімейного бюджету (див. розділ 7) щомісячні виплати за боргами.

По-третє, дотримуйтеся цього плану неухильно і з молитвою. Бог буде радий допомогти вам звільнитися від боргів!

Принцип економії, **самообмеження** пов'язаний із принципами планування та свободи від боргів. Для більшості з нас заощадження неможливі, якщо ми не практикуємо принцип суворої економії. Бюджет – це інструмент, що допомагає нам у наших зусиллях бути ощадливими у всьому, погасити всі борги, робити заощадження і бути вірними в десятинах, пожертвах і допомозі бідним. Поради Еллен Уайт щодо самообмеження досить ясні й навіть категоричні. Вона пише: «Ваш одяг не збільшує вашої цінності в Божих очах. Бог цінує внутрішню красу, благодать Святого Духа, добрі слова, уважне й зацікавлене ставлення до ближніх. Покладіть край марному прикрашанню і **зекономлені** таким чином гроші відкладайте для Божої справи. Запам'ятайте урок **самозречення** і навчіть його своїх дітей. Сьогодні необхідно виконати роботу для тих, хто завдяки **самозреченню** може здобути спасіння. Ті, що страждають, повинні отримати допомогу, нагих потрібно одягнути, голодних – нагодувати; істину для нашого часу слід сповістити тим, хто її не знає. **Відмовляючи собі в тому, що не є необхідністю**, ми можемо стати співучасниками у великій Божій справі» (Поради з управління ресурсами. С. 301).

«Не допускайте екстравагантності в будівництві, не купуйте дорогих меблів, не задовольняйте непомірних запитів у одязі або вишуканій їжі, але завжди і в усьому дбайте про людей, за яких помер Христос. Егоїзм і гордість повинні померти. Не витрачайте більше грошей на купівлю численних картин, не робіть багато фотографій для своїх друзів. Наскільки це можливо, **бережіть** кожен

долар, щоб незрівнянна привабливість Христа стала доступною всім душам, які гинуть. Сатана може запропонувати вам безліч способів, як витратити ваші гроші. І якщо вони використані для самозадоволення, на непотрібні речі, навіть найдешевші, вважайте, що вони зникли, нічого не принісши **для Божої слави**» (Там само. С. 298).

Ці поради про самообмеження, економію та заощадження натхненні Богом і спрямовані на те, щоб ми могли виконати повеління, записане в 1 Кор. 10:31: «Отже, коли їсте, коли п'єте чи щось інше робите, все робіть на славу Божу». Право Бога на володіння не обмежується нашими десятинами й жертвами, а включає в себе усе, що в нас є. Господь очікує, що ми прославляємо Його щоразу, коли робимо покупки в супермаркеті, ідемо в кафе або ресторан, їдемо на відпочинок, купуємо нерухомість або робимо фінансові вкладення.

«Бог очікує від нас не тільки десятини, але й того, щоб **усе** наше майно сприяло для **Його слави**. Неприпустимі жодні марнотратні звички, оскільки все, що ми маємо, – це Боже майно. Жоден долар, жоден шилінг не є нашою власністю. Витрачання грошей на задоволення позбавляє бідняків необхідних коштів для придбання їжі й одягу. Усе, що було витрачено для задоволення гордості (купівля модного одягу, престижних будинків, меблів, прикрас), могло би принести полегшення багатьом незаможним сім'ям, які страждають. Божі слуги повинні служити нужденним. Це служіння є плодом чистої і непорочної релігії. Господь засуджує людей, зацікавлених лише в задоволенні власних потреб, тоді як їхні ближні потребують елементарного харчування й одягу» (Там само. С. 299).

«Коли ті, хто в **самозреченні** пізнав істину, знаходять радість у Божому Слові, тоді вістка проголошується із си-

лою та владою. Господь **почує** наші молитви, які підносяться в каятті душі. Світло, яке поширює Божий народ, буде яскраво сяяти, і невіруючі, знаючи його добрі справи, прославлять Отця нашого Небесного. Віддамо ж себе Господу в послуху і посвяченні» (Там само. С. 302).

За допомогою принципу **самообмеження** ми показуємо світові реальність Божої любові, і Господь почує наші благання про спасіння наших родичів і друзів!

«Нам не слід забувати, що ми в цьому світі долаємо випробування, які визначають, чи заслуговуємо ми майбутнього вічного життя. Не зможе успадкувати небо той, чий характер запламований егоїзмом. Тому Бог **випробовує** нас тут, даючи нам тимчасові блага, щоб побачити, як ми використовуємо їх, і, зважаючи на це, вирішити, чи можна нам довірити вічне багатство» (Там само. С. 22).

Христос, наш Взірець самозречення, залишив усе, що мав на небесах, і прийшов на цю Землю, щоб тобі й мені відкрився доступ до всього, що Він бажає дати нам. Ми повинні зректися свого «я», як і Він, щоб перемогти егоїзм, який заповнив наші серця. Ісус хоче допомогти нам зрозуміти принцип самообмеження і використовувати його для розпорядження особистими й сімейними фінансами. Самозречення відчиняє перед нами двері небесної скарбниці.

Володар усього, що існує, вклав у твої руки певні матеріальні цінності, щоб випробувати тебе. Можливо, їх дуже мало. Може, їх більше, ніж тобі потрібно. Як ти будеш розпоряджатися ними?

Сьогодні в тебе є всі можливості, щоб побудувати близькі взаємини співпраці з Богом, здобути фінансову свободу в управлінні тим, що маєш, та отримати чудову винагороду від Господа за твою вірність. Про це ми поговоримо в наступному розділі.

Бог винагороджує нашу вірність

Гльєрмо Біаджі

Вірність – це якість, що проявляється в діях, які доводять чесність серця і розуму. Святе Письмо говорить, що наш Бог вірний і праведний (1 Івана 1:9; 1 Кор. 1:9), тому виконує Свої обітниці, яким можна довіряти (І. Нав. 21:45).

БОГ БЛАГОСЛОВЛЯЄ ВІРНІСТЬ

Господь у Своєму Слові закликає Своїх дітей уподібнитися до Нього, бути Його образом не тільки в переконаннях та усному свідченні, а й у повсякденному житті – бути вірними, як вірний Він. Бог закликає нас вправлятися у вірності щодня, знаходити в цьому джерело істинного й невичерпного

щастя і миру в душі, які Він бажає дати нам. Ця вірність виявляється в нашій любові до Бога та в нашому ставленні до ближніх (див. Матв. 22:37-39). Ця народжена любов'ю вірність також спонукає нас служити й віддавати найкраще, що можемо, тим, хто зазнає нестатків або перебуває в духовній темряві, щоб вони, побачивши наші добрі діла, прославили Небесного Отця (див. Матв. 5:16).

БОГ БЛАГОСЛОВЛЯЄ НАШУ РАДІСТЬ І ПОДЯКУ

Радість від задоволення наших потреб переростає в дух подяки Господу та визнання того, що Він піклується про нас і наші сім'ї. Христос сказав: *«Тож якщо ви, будучи злими, вмієте добрі дари давати вашим дітям, то наскільки більше ваш Небесний Отець дасть добра тим, що просять у Нього?»* (Матв. 7:11). І найбільше ми потребуємо присутності Божого Духа, Котрий постійно спрямовує нас до добра (див. Луки 11:13).

Слово Боже наповнене обітницями. Дослідники Біблії говорять, що в біблійному тексті їх тисячі! Деякі називають число 3573, інші – 7 тисяч, а дехто – понад 33 тисячі. Це вражає! Скільки біблійних обітниць ми пам'ятаємо? Чи усвідомлюємо ми, яким чином Бог бажає благословити нас та винагородити за вірність і щедрість заради Нього? Так, Він хоче, щоб ми насолоджувалися Його благословеннями, тому запевняє нас: *«...Виллю вам благословення аж надмір»* (Мал. 3:10).

Бог бажає не тільки **задовольнити наші потреби**, а й *«зі Своїм багатством... усяку вашу потребу, в славі, в Ісусі Христі»* (Филп. 4:19). Він хоче, щоб ми раділи й дякували Йому за те, що бачимо й відчуваємо Його руку, яка бла-

гословляє наше життя. Навіть у великих нестатках, глибоко страждаючи тілом і душею, переживаючи жахливі втрати, Йов довіряв Богу, кажучи: «Господь дав, – і Господь узяв... Нехай буде благословенне Господнє Ім'я!» (Йова 1:21).

ПРИЧИНИ Й МОТИВИ НАШОЇ ПОДЯКИ БОГУ

Чи навчилися ми щоденно радісно дякувати?

Дякую, Господи, за дар життя! Дякую за можливість працювати! Дякую за прибуток, який Ти нам даєш за виконану роботу!

Дякуємо, Господи, що робиш нас **вірними** в поверненні священної десятини, яка належить Тобі, за можливість дякувати Тобі нашими пожертвами! Спасибі за все те, що Ти дозволяєш нам придбати за кошти, які Ти допомагаєш заробити!

Дякую, Господи, за **таланти**, якими Ти нас наділив і завдяки яким ми можемо допомагати іншим і заробляти на життя! Дякую за можливість навчатися та здобути професію!

Дякую, Боже, за те, що ми народилися і виховувалися в християнських родинах! А якщо це не так, то дякую за те, що Ти **спас** нас і покликав із темряви до дивного Свого світла!

Дякую за наші **органи чуття**, за зір, за слух, за те, що відчуваємо аромати, смаки й дотик! А якщо якийсь із наших органів чуттів пошкоджений, спасибі за те, що інші розвинулися сильніше!

Дякуємо, Господи, за те, що ми можемо їсти й пити, одягатися, маємо дах над головою і багато іншого, чим користуємося!

Величезна подяка, Боже, за наші **сім'ї**. А якщо ми живемо самі, спасибі за нашу духовну родину – **церкву**, де нас люблять, де ми не самотні, де разом із братами й сестрами йдемо шляхом, який веде в небо, до спасіння і вічного життя! Дякую Тобі за людей, які нас оточують, – родичів, **друзів**, сусідів, за тих, з ким ми навчаємося та працюємо, за тих, хто нам допомагає ділом і словом! А якщо ми позбавлені дружби й підтримки, дякуємо Тобі за тих, кому ми самі в Ім'я Ісуса Христа можемо подарувати нашу любов, адже що більше ми даємо, то більше отримуємо!

Спасибі, Господи, за чудеса **природи**, за різноманітність кольорів і відтінків! А якщо ми – дальтоніки, дякуємо за красу й досконалість форм! А якщо ми сліпі, спасибі за шовковистість пелюсток і ніжність від дотику до шкіри дитини. Дякую, Боже, за чудові аромати квітів, за чарівність кожної пори року, за мелодії пташиного співу.

Апостол Павло запрошує нас із радістю насолоджуватися їжею, **дякувати** за неї Тому, Хто її дає, і ділитися з іншими (Дії 2:46, 47). Давид закликає нас **прославляти** Бога музикою, як це роблять ангели й інші істоти, які перебувають перед небесним престолом Всевишнього (Псал. 138:1; 149:1-3; Об'явл. 4:9-11; 5:11, 12).

Господь бажає, щоб **ми насолоджувалися життям надміру** (Івана 10:10), з радістю користувалися всім, що Він дарує нам. Це вже достатній мотив для того, аби бути задоволеними й дякувати Господу. Проте Він бажає нам більшого – щоб ми пережили досвід зростання благословення.

Коли ми відчуваємо радість, віддаючи й допомагаючи, коли ми не тільки вірні Господу в тому, що належить Йому (у десятині й пожертвах), але й виявляємо щедрість до нужденних, які живуть поруч із нами, щедро жертвуємо

на місіонерські потреби Церкви, тоді Господь, як і обіцяв, відчиняє для нас небесні отвори й посилає нам благословення аж надмір (Мал. 3:10). Це – **«феномен збільшення благословення»**. Чи побачили ми його у своєму житті? Хай буде прославлений Господь за Його чудові задуми! Він благословляє нас надміру, щоб ми з радістю і безкорисливо ділилися своїми благословеннями з іншими, задовольняли потреби ближніх. При цьому збільшуються Божі благословення в нашому житті, а ми продовжуємо бути вірними Йому в десятинах і пожертвах та служити тим, хто поруч із нами. І це перетворюється на постійний і приголомшливий досвід життя!

У такий спосіб ми стаємо **каналами Божого благословення** для інших, щоб і вони прославили Творця: «Тож нехай сяє ваше світло перед людьми, щоб вони побачили ваші добрі діла й прославили Отця вашого, що на небесах» (Матв. 5:16). Зверніть увагу: хоч люди, імовірно, скажуть вам «спасибі», їхня подяка має бути звернена до Бога, тому що нами керує Святий Дух (спонукає нас допомагати), і **вони розуміють, що Бог дарує всі благословення і гідний прославлення**. У підсумку благословення отримуємо і ми, і вони. Які ж чудові задуми Бога для мого й твого життя, для життя тих, хто поруч із нами!

Дякуй Богові за все

Чи замислювався ти про можливість дякувати Богові за все? **«За все дякуйте, бо це Божа воля в Ісусі Христі щодо вас»** (1 Сол. 5:18).

Дозвольте мені поділитися досвідом із дитинства й молодості, щоб **прославити Бога за Його чудові й вірні обітниці**, які виконуються навіть у найсуворіших життєвих випробуваннях.

Мої батьки були місіонерами Церкви адвентистів сьомого дня. Мій батько Карлос Біаджі працював викладачем та обіймав адміністративні посади в кількох освітніх закладах нашої Церкви – у коледжі, а нині Університеті в Чільяні (Чилі), Адвентистському інституті Флорида (провінція Буенос-Айрес, Аргентина), Адвентистському коледжі, нині Університеті Дель Плата (провінція Ентре-Ріос, Аргентина). Керівництво Церкви доручило йому поїхати до США на рік, щоб відвідати низку церковних навчальних закладів, вивчити їхній досвід роботи адвентистської освітньої системи та вибрати ідеї, які сприяли б розвитку Аргентинського адвентистського коледжу й підвищенню його статусу до університету. Це допомогло б Церкві ефективніше готувати фахівців, місіонерів, які виконували б євангельську місію в нашій країні та всюди, куди Господь покличе їх.

Зрештою було вирішено, що поїде вся сім'я, зокрема четверо дітей одинадцяти, дев'яти, семи й чотирьох років. Подорож була захопливою. Хоч мені було лише сім років, я добре запам'ятав, як ми відвідували різні адвентистські центри. Моя мати Гвендолін, донька місіонерів з Англії – пастора Едгара Брукса і Дороті Уотерхаус, які присвятили все своє життя служінню Господу в Південній Америці, – допомагала батькові з англійською, як і Боббі та Маргарита, мої старші брат і сестра.

Я думав про те, яка ж у нас прекрасна подорож!.. Однак 6 червня 1960 року, чудового сонячного дня, ми потрапили в жакливу автокатастрофу біля міста Лінкольн у штаті Небраска. Автомобіль із трейлером, на якому ми подорожували, двічі перекинувся на шосе й залишився лежати догори колесами. Ми вибралися через вікна. Скло розлетілося на тисячі уламків, а автомобіль був

повністю знищений. Мама і ми, діти, залишилися майже неушкодженими, тільки Маргарита порізала ногу. Ми п'ятеро врятувалися. Та де ж тато?

Підійшовши до дверей водія, ми побачили найжахливішу та найтрагічнішу картину в нашому житті. Мій тато лежав на гарячому асфальті під полуденним сонцем у калюжі крові. Він помер миттєво від перелому кісток черепа. Через розідрану сорочку виднілося спотворене ударом плече. Це був його тридцять восьмий день народження. Лише декілька годин тому за обідом ми заспівали йому *Happy birthday to you...*

Мені запам'яталося, як мій молодший чотирирічний братик допомагав збирати одяг, пакети й сумки, розкидані по шосе на відстані півтора десятка метрів, як текли сльози по обличчю мами, яка в тридцять шість років стала вдовою з чотирма дітьми на руках. Я ніколи не забуду тієї жахливої миті!

Тільки Господь може присутністю Свого Духа не тільки втішити, наповнити життя любов'ю та спокоєм, а й обернути на благо найтрагічніші обставини нашого земного шляху, які нам посилає ворог – сатана. «Знаємо, що тим, які люблять Бога, які покликані за Його передбаченням, все сприяє до добра» (Римл. 8:28).

Я дякую Богові за те, що Він зберіг наші життя, життя нашої улюбленої мами, яка виховувала нас і старанно працювала, щоб ми здобули освіту. Дякую Богу за дядька Роя, єдиного брата нашої мами, і його дружину, які приїхали нам на допомогу в Лінкольн, підтримали нас у важкі часи, за радість, яку ми знаходили в спілкуванні з нашими двоюрідними братами Давидом і Річардом. З ними ми провели наступні тижні й місяці, доки не змогли повернутися до Аргентини.

Я вдячний Господу за адвентистські сім'ї, які прихистили нас у Небрасці, а потім у Техасі й Каліфорнії, за їхню доброту й щедрість, яких ми потребували в ті сумні дні, за вияви любові й турботи. Слава Господу за це!

Дякую Богові за сестру з Адвентистської церкви міста Амарілло, яка подарувала нам ділянку на кладовищі цього міста, щоб ми могли поховати нашого дорогого тата. Там він очікує славного дня, коли Ісус Христос повернеться, щоб забрати нас на Небо. У цей чудовий день воскресіння ми зустрінемося знову, щоб не розлучатися вже ніколи, насолоджуватися життям із нашим улюбленим Спасителем у вічності, яку Він готує для всіх Своїх вірних дітей (1 Сол. 4:16-18).

Дякую за Церкву, яка зробила все, щоб ми змогли повернутися до Аргентини, у місто Лібертадор-Сан-Мартін. Дякую за страхову систему Церкви, у якій була передбачена виплата у зв'язку із загибеллю нашого батька. Завдяки їй ми змогли побудувати будинок, у якому потім провели наше дитинство та юність.

Дякую Богу за бабусю і дідуса з татогового боку, за тітку Селес і тітку Роситу, які любили й підтримували нас. Вони часто приїжджали до нас із Буенос-Айреса з великою кількістю подарунків, щоб просто провести час із нами. Дякую за бабусю з маминого боку. Вона вже була вдовою і переїхала жити до нас. Дякую за всіх інших родичів, які допомагали моїй мамі в непрості роки нашого дитинства, юності, молодості.

Дякую, Господи, за прекрасних викладачів, наставників, керівників навчальних закладів, за те, що вони мудро й посвячено допомагали нам у навчанні як у початковій школі, так і в старших класах та інститутах. Спасибі, Господи, за цих чудових християн, справжніх педагогів, які

показали нам приклад для життя, яких Ти використовував, аби благословити й підтримати нас.

Я вдячний Господу за наших друзів дитинства та юності, з якими ми гралися, навчалися, займалися спортом, вирушали в місіонерські походи, у складі адвентистських музичних колективів їздили на зльоти та конгреси, брали участь у житті Церкви, відвідували «Клуб шукачів пригод» і «Клуб слідопитів», а потім – молодіжні зібрання, уроки з підготовки до хрещення, рано-вранці робили пробіжки згідно з програмою здорового способу життя, брали участь у конкурсах, навчальних поїздках, молитовних тижнях, тижнях мовознавства тощо. Дякую за друзів, які зробили наші шкільні та студентські роки цікавішими, кориснішими, радіснішими. Слава Господу за Його доброту, ласку і турботу протягом стількох років!

Дякую, Боже, за маму, глибоко віруючу, працелюбну й талановиту не тільки у своїй професії – вона була перекладачкою, давала уроки гри на фортепіано та скрипці, була органісткою в церкві, – але й у своєму посвяченні домашній роботі, у проведенні ранкових і вечірніх сімейних богослужінь. Вона нагадувала нам щодня про любов Господа, нашого Небесного Отця, про необхідність стати місіонерами, щоб нести вістку надії, куди б Він не покликав нас. І ми з дитинства навчилися любити нашого Господа й довірятися Його турботі. Мама часто говорила нам: «Коли люблячий Ісус Христос повернеться, щоб узяти нас на небо, і ми знову з Ним зустрінемося, то в нас буде можливість запитати Бога про те, чому з нашою родиною таке сталося. І Господь із лагідною усмішкою пояснить нам, чому допустив це, у чому полягало Його провидіння. І ми зрозуміємо

Божу любов і вплив на наше життя, і з наших уст злетить лише: “Дуже дякую, Господи!”»

Дякую, Небесний Отче, за віру нашої мами та її настанови, які зростили в наших серцях безумовну довіру до Тебе!

Яке велике Боже провидіння, адже Він направляє наше життя та перетворює наші прикрощі на радість і задоволення, коли ми вирішуємо присвятити наше життя служінню Богу та ближньому! Дух пророцтва надихає нас такими словами: «Бог завжди веде Свій народ шляхом, який вони б вибрали для себе самі, якби мали змогу бачити кінець від початку й розуміти славу мету праці, котру вони виконують разом із Ним» (Бажання віків. С. 224).

Я запрошую тебе замислитися над тим, яким чином Бог направляв тебе до цього часу. Які розчарування і нещастя Господь перетворив на можливості для твого особистого зростання та зростання твоєї родини? **Чи відчував Ти благословення Всевишнього, надавши Йому перше місце у твоєму житті?** Як ми говорили в третьому розділі, те, що Бог для нас понад усе, ми показуємо своєю вірністю в десятинах і пожертвах. Це – визнання того, що ми все отримуємо від Нього, це можливість висловити Йому нашу подяку та нашу щедрість у систематичних жертвах на місіонерську діяльність нашої громади, конференції, Усесвітньої церкви і на те, щоб задовольнити і зменшити потреби тих, хто поруч, кому потрібна наша допомога.

Дякую Господу за силу, яку Він нам посилає, аби бути вірними та впевненими в тому, що Він **вірний** (1 Кор. 1:9). Подяка за те, що ми можемо не боятися майбутнього, щодня віддаючи наше життя в Його руки!

«Дивлячись на наше минуле, нашу подорож крок за кроком до теперішнього часу, я можу сказати: “Слава Богу!” Побачивши, що Бог зробив, я наповнююся здивуванням і довірою до Христа як Керівника. Нам не треба боятися майбутнього, якщо ми не забудемо шлях, яким Господь вів нас, і Його повчання в минулому» (Події останніх днів. С. 72).

Бог не тільки бажає благословити нас надміру та помножити наші фінансові ресурси, якщо ми вірні в десятинах і пожертвах, засвідчуючи про виконання Його чудових обітниць. Він також хоче дати нам достаток, дух подяки й оптимізму: *«Дав пісню нову в мої уста, для нашого Бога хвалу, – нехай бачать багато хто й пострах хай мають, і хай вони мають надію на Господа!»* (Псал. 40:4).

БОГ ВІНАГОРОДЖУЄ НАС БЛАГОСЛОВЕННЯМИ, ХОЧ ВОРОГ ПРАГНЕ ЗАВДАТИ НАМ ШКОДИ

Так, це частина обітниць Ісуса Христа про те, що Він прийшов, щоб дати нам **життя надміру** (див. Івана 10:10).

Обставини життя в умовах Великої боротьби такі, що з дітьми Божими трапляються нещастя. Однак не Бог заподіює їх, а ворог. У першій частині вірша з Євангелія від Івана сказано, що ворог приходить для того, щоб украсти, вбити й погубити, а Бог – щоб дати нам життя надміру. Тому в нас ще більше причин, щоб дивитися на Ісуса, «Проводиря і Вершителя віри», і ми «з терпінням прямуймо до тієї боротьби, що перед нами» (Євр. 12:1, 2). Який привілей – бути свідками для безлічі людей довкола нас!

Апостол Павло говорить про це так: «Брати, я не вважаю себе тим, що досягнув. Але забуваючи те, що по-

заду, і прямуючи до того, що попереду, я відчайдушно біжу до мети – до нагороди високого Божого покликання в Ісусі Христі» (Филп. 3:13, 14).

Ти можеш сказати: «Ви так говорите, оскільки не знаєте, наскільки важкі й болісні обставини, у яких я перебуваю. Я в розпачі, і немає жодних проблисків надії! Як я виберуся із цієї прірви болю, тривоги, депресії?»

Відповідь знаходимо в Божому Слові: «Не бійся, з тобою-бо Я... Зміцню Я тебе, і тобі поможу» (Ісаї 41:10); «І ось, Я з вами по всі дні аж до кінця віку!» (Матв. 28:20); «Господня рука не скоротила, щоб не помагати» (Ісаї 59:1); «Господь – то мій Пастир, тому в не достатку не буду» (Псал. 23:1); «Ангол Господній табором стає кругом тих, хто боїться його, – і визволяє їх» (Псал. 34:8); «Усе можу в Тому, Хто мене зміцнює, – в Ісусі Христі» (Филп. 4:13); «Коли переходиш через води, Я буду з тобою... коли будеш огонь переходити, – не попечешся, і не буде палити тебе його полум'я» (Ісаї 43:2); «Скуштуйте й побачте, який добрий Господь, блаженна людина, що надію на Нього кладе!» (Псал. 34:9); «Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови» (Псал. 51:12).

Бог бажає щедро благословити нас, як сказав Ісус, дати нам життя надміру. Його благословення не тільки налаштовують наше мислення на позитивний лад, але ми також стаємо інструментами для благословення тих, хто поруч із нами. Він перетворює наше життя, і ми можемо пережити відродження, відчути радість, посвячуючи себе служінню ближнім. І цей вплив поширюється, немов кола, які розбігаються на поверхні води спокійного озера від центру до берегів. Усі, хто бере участь у служінні ближнім, – як хвилі, і кожен із нас, кожна сім'я можуть стати допомогою та благосло-

венням для семи з половиною мільярдів людей, щоб вони пізнали Подателя всього, Котрий залишив славу Неба і «прийшов знайти та спасти те, що загинуло!» (Луки 19:10).

Бог бажає благословити тебе за вірність не тільки у фінансах (Мал. 3:10), але й багато в чому іншому – заради Його слави, щоб усі люди прославили Його (Матв. 5:16).

А. Бог хоче, щоб ми були Його пахощами: «Богові подяка, Який завжди робить нас переможцями в Христі й виявляє через нас приємні пахощі Свого знання на кожному місці» (2 Кор. 2:14). Слава Богу за благословення перемоги у Христі!

Б. Бог бажає, щоб ми були пахощами Христа, допомагаючи та служачи іншим людям, ділячись із ними Словом Божим: «Бо для Бога ми є приємними пахощами Христа між тими, що спасаються, і між тими, що гинуть» (2 Кор. 2:15).

В. Бог хоче, щоб ми були відкритим листом Христа світу: «Ви показуєте собою, що ви – лист Христа завдяки нашому служінню, написаний не чорнилом, а Духом Живого Бога, не на кам'яних скрижалях, а на тілесних скрижалях ваших сердець» (2 Кор. 3:3).

Г. Бог бажає, щоб ми були представниками Христа: «Отже, ми – послі від імені Христа, і тому наче Сам Бог просить через нас. Від Імені Христа благаємо: примиріться з Богом!» (2 Кор. 5:20).

Як ти думаєш, який задум Бога для твого життя? (Див. Єрем. 29:11). Чи замислювався ти, як Він хоче благословити тебе, щоб ти був благословенням для інших?

Слово Боже наповнене обітницями та благословеннями, які Господь приготував для всіх Своїх дітей. Ким ми стаємо як вірні управителі всього, що Бог дає нам?

1. Світлом у цьому світі: «Ви – світло для світу. Не можна сховати міста, що стоїть на горі» (Матв. 5:14); «Тож нехай сяє ваше світло перед людьми, щоб вони побачили ваші добрі діла й прославили Отця вашого, що на небесах» (в. 16). Так, Господь бажає, щоб ми завжди світили для Нього, як безперервне світло світильників у святині, оскільки Він є Світло (див. Івана 1:1, 2, 4, 5, 8, 10). «На чистім свічнику прирядить він ті лампади перед Господнім лицем назавжди» (Левит 24:4).

2. Відображенням Його характеру для світу: «Тож любіть ворогів своїх, робіть добро, позичайте, нічого не очікуючи, – і буде нагорода вам велика: ви будете синами Всевишнього, бо Він є добрий і до невдячних, і до злих. Будьте милосердними, як і ваш Отець милосердний» (Луки 6:35, 36). Який великий це привілей – бути представниками Бога Отця й Ісуса Христа, дозволивши Йому відтворити в нас Його характер, щоб нести благословення іншим! «Бо ми – Його творіння, ми створені в Христі Ісусі для добрих діл, які Бог наперед приготував для нас, щоб ми в них перебували» (Ефес. 2:10).

3. Вільними у Христі. Чи замислювався ти, що означає здобути свободу, яку нам пропонує Бог?

А. Це – свобода, щоб самим насолоджуватися і спонукати інших отримати мир, прощення і спокій, які Христос пропонує нам постійно: «Прийдіть до Мене всі втомлені та обтяжені, – і Я заспокою вас! Візьміть Моє ярмо на себе і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем, – і знайдете спокій своїм душам. Бо Моє ярмо любе і Мій тягар легкий» (Матв. 11:28–30).

Б. Це – свобода, щоб служити, проходячи подвійний шлях: «Якщо хто змусить тебе пройти одну верству, йди з ним дві» (Матв. 5:41). Це означає: якщо ми до-

помагаємо нести ношу тільки одну верству, то ми – раби. Та якщо ми добровільно несемо її дві верстви, у цьому виявляється наша свобода.

В. Це – свобода поводитися, як Христос. Ми повинні діяти так, як діє Ісус, Котрий, «*маючи Божу природу, не вважав посяганням бути рівним Богові, але понизив Самого Себе, прийнявши образ раба, постав у подобі людини, і з вигляду був як людина; Він упокорив Себе, був слухняним аж до смерті, і до смерті хресної*» (Филп. 2:6-8).

Я хочу, аби Бог благословив мене щирим бажанням уподібнюватися до Ісуса Христа й отримувати від Нього силу, щоб гідно представляти Його всім людям, з якими я стикаюся. А ти?

БОГ ВИНАГОРОДЖУЄ НАС, КОЛИ МИ ВІДДАЄМО ЙОМУ ПЕРШЕ МІСЦЕ ТА ВЧИМО ЦЬОГО ДІТЕЙ

Господь подарував мені радість бачити, як четверо наших дітей засвоїли та застосовують у своєму житті Божі принципи фінансової свободи в управлінні ресурсами, які опиняються в їхніх руках. Коли ми віддаємо Богу перше місце, вірно повертаємо десятини, що належать Йому, і проявляємо щедрість у пожертвах, наші діти вчать цього й чинять так само в самостійному житті. І вони отримують повноту Божих благословень.

Карлос і його дружина Сильвана зараз звершують служіння в адвентистському університеті на Близькому Сході, у Бейруті (Ліван). За роки служіння в Парагваї й Уругваї їхній досвід життя з Богом зростав завдяки їхній вірності та щедрості, тому вони змогли придбати не тільки автомобіль, але й власне житло. Тепер у Карлоса і Сильвани є перевага й обов'язок передавати засвоєні

ними принципи своїм дітям, дев'ятирічній Джуліані та семирічному Джованні.

Даніель і його дружина Моніка теж отримали багатословенний досвід вірності та щедрості, водночас докладаючи зусиль і виявляючи ощадливість. Вони працювали в Адвентистському інституті Балькарсе (Буенос-Айрес, Аргентина), а нині звершують служіння у Вищому адвентистському інституті Місйонес (Аргентина). Уже в перші роки служіння їм вдалося придбати новий автомобіль. Радісно бачити, як тепер вони навчають важливих принципів фінансової свободи свою трирічну доньку Лалу Ізабель.

Жизель набула досвіду вірності у фінансах, служачи Господу в Чилійському адвентистському університеті. Вона самостійно складала особистий бюджет, вносячи до нього десятини й пожертви, і змогла відкладати частину своїх прибутків, завдяки чому зараз у неї є необхідна сума для навчання на магістерській програмі в адвентистському університеті Монтеморелос в Мексиці.

Сесілія, яка теж вирішила присвятити життя служінню Господу, працює в аудиторській службі нашої Церкви в Південно-Американському дивізіоні в Буенос-Айресі. Вона здобула чудовий досвід, ставлячи Бога на перше місце при складанні щомісячного бюджету, у якому насамперед враховувала десятину та пожертви. За кілька років роботи в Парагваї вона накопичила достатньо, щоб придбати автомобіль, і додаткову суму, щоб замінити його при переїзді до Аргентини.

Так, Господь благословляє завжди й різними способами. Коли Бог стоїть на першому місці в нашому житті, коли ми вірні в десятинах і жертвах, Він винагороджує нас у фінансовій сфері, фізично, інтелектуально, духов-

но й дарує нам великий привілей – служити Йому, виконуючи свою місію там, куди веде нас Його провидіння. Це, безумовно, найкращий спадок, який ми можемо передати нашим дітям.

БОГ ВІНАГОРОДЖУЄ НАС, КОЛИ МИ ВИРІШУЄМО БУТИ ВІРНИМИ ТА ЩЕДРИМИ ЗАРАДИ ЙОГО СПРАВИ

Бог винагороджує нашу вірність найрізноманітнішими способами. Мій син Карлос може про це засвідчити.

Карлос Біаджі

Деякий час тому один наш друг з Аргентини поїхав на північ Болівії в рамках місіонерського проекту, який передбачав проведення будівництва на площі 150 квадратних метрів, роботу в пересувному стоматологічному кабінеті й організацію молитовного тижня. Цей друг – власник лабораторії, яка фінансувала проект. Подорож була далекою і дорогою. Те, що сталося далі, було неймовірним. Мій друг сам розповідав мені про це:

«Увесь проект тривав двадцять днів, але я із сім'єю був у Болівії тільки два тижні. А найважливіше сталося, коли ми повернулися: люди, які залишилися працювати в лабораторії, вручили нам значну суму грошей. Ті, хто був винен нам уже давно, прийшли, щоб виплатити весь борг! Цими грошима я погасив усі заборгованості, а сума, що залишилася, дорівнювала тій, яку ми вклали в проект! Неймовірно, але це було повернення коштів!

Бог немовби говорив мені: “Скільки ти вклав? Бери, це – твоє, дуже тобі дякую”. Така сама сума! Для нас це було найважливішим доказом того, що Бог винагороджує нас за вірність Йому. Тому ми з дружиною вирішили продовжити цикл “вірність-благословення”. Через кілька днів до нас прийшли знайомі й розповіли про новий проєкт. І ми передали в місію необхідні кошти. Адже один раз гроші вже повернулися до нас. Однак не це важливо, адже ті гроші вже були призначені на проєкт. Господь поверне їх нам, щоб ми знову вклали їх у Його справу».

Якщо продовжити написання цього розділу, то який досвід із власного життя розкажеш ти? Чим ти надихнув інших на вірність? Чи визнаєш ти, що Бог благословляє тебе за вірність не тільки матеріально (бо доки триває Велика боротьба, погане стається і з вірними, добрими людьми, такими як Йов), але й дарує мир, достаток, фінансову свободу та привілей бути Його представником там, куди Його провидіння веде тебе на служіння?

Думаючи про особисте або сімейне управління фінансами, що ми повинні брати до уваги, складаючи бюджет? У наступному розділі ми проаналізуємо цю важливу проблему, до якої потрібно підходити з ревною молитвою і позитивним настроєм, дозволяючи планам нашого Небесного Отця виконатися в нашому житті й житті нашої сім'ї.

Частина II

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ В СІМ'Ї

БОЖЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО ТЕБЕ:

Багато членів Церкви вважають, що належать до середнього класу. Вони бояться, що їм чогось забракне, їм хочеться мати зайві гроші, які вони вклали б у те, що принесло б їм прибуток. Якщо ти теж так думаєш, забудь про те, що тобі може чогось не вистачити. Забудь про мрії розбагатіти. Я підтримаю тебе завтра так само, як підтримую сьогодні! Будь вдячний за ті матеріальні блага, які в тебе є, насолоджуйся ними разом із твоєю сім'єю та друзями. Головне – будь вірний Мені, і Я підтримаю тебе. Вкладай кошти в Мою справу, і твоїм вкладенням не будуть загрозовувати міль та іржа, вони принесуть тобі вічний прибуток. Поділися своїм хлібом із голодним, і в тебе ніколи не буде нестачі хліба. Уклади завіт вірності зі Мною, і Я виконаю бажання твого серця. Чи хочеш зробити це зараз?

Визначення особистих і сімейних цілей

Карлос Біаджі

27 липня 2016 року корпорація «Apple» відсвяткувала продаж мільярдного айфона. Це означало, що тепер один айфон припадає на кожні сім осіб у світі. «Apple» очолює рейтинг ділового журналу «Fortune», і за біржовим котируванням це найбільш рентабельна компанія у світі. Як вони досягли такого успіху? Того дня у своєму зверненні до співробітників Тім Кук, генеральний директор «Apple», сказав: «Ми ніколи не ставили собі за мету заробити більше за всіх, але завжди прагнули виготовляти найкращі товари, які впливають на світ». В останньому річному звіті компанія підтвердила, що її комерційна стратегія заснована на зобов'язанні

пропонувати клієнтам найкращий досвід користувача через апаратне та програмне забезпечення й інноваційні служби. Успіх «Apple» заснований на меті – пропонувати найкращі товари й найкращий досвід користування. Так само успіх в особистому та сімейному управлінні фінансами залежить від цілей – чітких, сміливих і досяжних. Як ти досягнеш того, над чим ніколи не працював? А як ти будеш працювати над тим, чого не планував? Плануй, працюй, виконуй свій план, і Бог допоможе тобі досягти мети!

Для визначення правильної мети необхідно відповісти на низку запитань: чого я хочу досягнути? Чому я цього хочу? Як я цього досягну? Коли я цього досягну? Де я цього досягну?

ЧОГО Я ХОЧУ ДОСЯГНУТИ?

Перше запитання, як і друге, дуже глибоке. Чого я хочу для свого життя? Які в мене мрії? Якого майбутнього я бажаю для себе й своєї родини? Через призму християнства це запитання має ще один вимір: чого я повинен досягнути в житті за Божим задумом? Яка мрія є в Нього для мене? Якщо Бог – Володар усього, що в мене є, то яким у Його очах буде вірне управління? Що треба зробити, щоб Бог перебував на першому місці в розпорядженні фінансами?

Спираючись на принципи, викладені у першій частині цієї книги, ми вважаємо, що відповідь на запитання «що?» охоплює три сфери: **Бога, світ і сім'ю** (див. розділ 3). Ось приклади цілей для кожної із цих сфер:

1. Бог: десятина

а) точний підрахунок десятини від усіх прибутків;

- б) негайне повернення десятини найближчої суботи після отримання коштів;
- в) повернення утриманих або неповернених десятин частинами за найближчі дванадцять місяців;
- г) очікування виконання пророцтва з Мал. 3:8-12: «*І тим Мене випробуйте, – промовляє Господь Саваот.*».

2. Світ: пожертви

- а) з молитвою визначити відсоток від доходів, який буде призначений на пожертви (10 % від прибутків, збільшуючи їхній обсяг на 2 % щороку);
- б) розділити пожертви на дві групи: для Церкви і на конкретні проекти:
 - пожертви для Церкви розділити на регулярні та цільові (у конвертах);
 - розділити цільові пожертви на призначені для місцевої громади, конференції та Всесвітньої церкви;
 - пожертви на конкретні проекти спрямовувати на допомогу нужденним і на підтримку місіонерської діяльності Церкви.

3. Сім'я

- а) виплатити всі борги протягом найближчих 24 місяців;
- б) складати щомісячний бюджет прибутків і витрат, здійснювати тільки передбачені бюджетом витрати;
- в) зберігати 20 % від доходів:
 - 10 % на ремонт або придбання житла;
 - 5 % на купівлю автомобіля;
 - 5 % на сімейну відпустку.
- г) практикувати ощадливість у всіх аспектах життя:
 - звести до мінімуму вживання продуктів харчування, які містять високий відсоток солі, цукру, жирів;
 - віддавати перевагу здоровим сезонним продуктам;

- звести до мінімуму відвідування кафе й ресторанів;
- раз на місяць влаштовувати сімейний обід або вечерю поза домом;
- купувати речі на розпродажах;
- знизити витрати на розваги;
- раз на місяць виділяти кошти для сімейного дозвілля поза домом.

Це – деякі із завдань, які ми ставили. Список не є вичерпним та остаточним. Ми просто пропонуємо приклади того, які цілі можуть бути обрані та як їх систематизувати.

Зазвичай потреби визначають відповідно до етапу життя. У перші роки після створення сім'ї основні завдання стосуються дітей та їхньої освіти (див. розділ 11). Коли діти закінчують навчання, постає питання про придбання житла (див. розділ 12). Ближче до пенсійного віку завдання зосереджуються на забезпеченні засобами для існування після завершення трудової діяльності (див. розділ 13). У літньому віці на перший план виходить турбота про здоров'я (див. розділ 14) та спілкування із близькими.

ЧОМУ Я ЦЬОГО ХОЧУ?

Друге запитання виконує функцію фільтра, що відокремлює важливі завдання від не таких важливих. Після складання списку запитайте себе (індивідуально чи всією сім'єю): чому поставлено те чи інше завдання? Чого ми хочемо досягти? Яка за цим криється явна або прихована причина?

Відбір особистих і сімейних завдань включає в себе аналіз мети, заради якої людина живе. Якщо я живу за-

ради власного задоволення, то більшість моїх завдань буде спрямовано на самозадоволення. Якщо я живу заради професійного зростання, на перший план вийдуть цілі, пов'язані з кар'єрою. Якщо я живу для того, щоб прославляти Бога, то головними для мене будуть ті завдання, які звеличують Ім'я Боже. Це не означає, що я не можу прославляти Бога в моєму професійному зростанні або робити те, що мені приносить задоволення. Однак відповідь на друге запитання допомагає оцінити кожне завдання у світлі того, що насправді для мене важливе. Якщо виникає конфлікт мотивів, переважить те, що важливіше. А якщо недостатньо грошей для виконання всіх завдань, то відбір допоможе виявити пріоритетні.

У деяких випадках визначити завдання нескладно. Наприклад, якщо ти живеш для Божої слави і, роздумуючи над пунктом «ходити в кіно раз на тиждень», розумієш, що до цього тебе штовхає бажання побачити сумнівні з морального погляду сцени, то ти викреслиш це завдання. В інших випадках не все так просто, і ти не знаходиш ясної вказівки «Так говорить Господь». Наприклад, якщо ти хочеш вкласти гроші в компанію «Apple», то тобі доведеться з молитвою шукати Божественні принципи, які допомогли б тобі зробити цей крок, у Біблії та книгах Духа пророцтва. Безперечно, Господь спрямує тебе й покаже шлях, яким тобі треба йти (див. Псал. 32:8). Володар твого життя і всього, що в тебе є, не залишить і не відмовить у допомозі (див. П. Зак. 31:8). Він бажає допомогти тобі впорядкувати твої завдання і дати тобі мир, аби перебувати в гармонії з Ним.

Коли список складено й визначено важливі завдання для тебе або твоєї сім'ї, слід відповісти на три запитання, які допомагають їх виконати: як, коли і де.

ЯК Я ЦЬОГО ДОСЯГНУ?

Це запитання пов'язане із фінансуванням і вимагає розрахунків. Якщо завдання потребує регулярних (щомісячних) витрат, то їх треба внести до бюджету в розділ постійних витрат. Якщо це разові витрати, то необхідно проаналізувати: є заощадження чи гроші треба заробити. Можливо, виникне кілька варіантів, і тоді доведеться оцінити, який з них робить досягнення мети ймовірнішим.

Якщо для виконання завдання необхідні постійні витрати, то вони повинні бути внесені до бюджету. Можна визначити приблизну суму, а потім уточнити її при узгодженні всіх доходів і витрат. Наприклад, якщо стоїть завдання «зменшити витрати на купівлю готової їжі», то треба підрахувати, скільки коштів витрачалось на це в середньому щомісяця, і наступного місяця залишити в бюджеті меншу суму.

Якщо завдання не передбачає щомісячних витрат, то в яку суму це обійдеться? Чи є вже гроші на це? Якщо немає, то скільки місяців знадобиться, щоб зібрати необхідну суму? Наприклад, зараз ми в родині обговорюємо завдання «купити нову скрипку для Джуліани», нашої дев'ятирічної доньки. За чотири роки, протягом яких вона вчиться гри на скрипці, ми купили дві дешеві скрипки, але Джуліана росте, ці інструменти стають для неї малими. Викладач каже, що їй уже потрібен кращий інструмент, щоб звучання мотивувало її вчитися далі й удосконалювати музичний талент, яким Бог наділив її. Скрипка, яку порекомендувала викладач, коштує п'ятсот доларів. І тепер ми повинні визначити, як виконати це завдання. У нас є два варіанти: продати фортепіано, яке залишили в Аргентині, і використати вторговані гроші або виділити статтю в плані заощаджень на наступний рік (оскільки вже вирішено, на що підуть цього річні заощадження).

Висновок (який ти вже, можливо, зробив) – відповідь на запитання «як?» – визначає і відповіді на два наступних запитання: «коли?» і «де?».

КОЛИ Я ЦЬОГО ДОСЯГНУ?

У кожного завдання має бути часова межа. Як правило, за часом, необхідним для досягнення мети, завдання діляться на короткострокові, середньострокові й довгострокові. Короткострокові завдання – це щомісячні, наприклад, утримання житла, купівля корисних продуктів харчування, повернення десятини. Середньострокові завдання потребують річних заощаджень, наприклад, відпустка наступного року, купівля побутової техніки, підтримка місіонерського проекту. На заощадження для довгострокових завдань мишає кілька років, це, наприклад, заміна автомобіля, придбання житла, підтримка великомасштабних місіонерських проектів.

Для нашої сім'ї дуже важлива щорічна відпустка. У мене з дитинства залишилися яскраві спогади про те, як ми всією сім'єю проводили літо на пляжах Національного парку Санта-Тереза в Уругваї. Це зміцнювало і сімейні узи, і зв'язки з родичами, тому що ми туди часто їздили з дядьками, тітками, двоюрідними братами й сестрами. Так само й тепер, коли ми перебуваємо далеко від наших рідних, відпустка для нас – важливе середньострокове завдання. Ми відкладаємо гроші протягом одинадцяти місяців, щоб провести місяць із батьками й родичами. Відповідь на запитання «коли?» для цього завдання є очевидною: у грудні, коли ми полетимо в Аргентину.

Для довгострокового завдання відповідь на запитання «коли?» буде залежати від того, скільки грошей можна відкласти на нього за рік. Якщо завдання – періодично змінювати автомобіль і для наступної заміни потрібно чотири тисячі доларів, то скільки часу мені знадобиться, щоб зібрати необхідну суму? Якщо я можу відкладати щомісяця сто доларів, то термін – сорок місяців.

ДЕ Я ЦЬОГО ДОСЯГНУ?

Деякі завдання передбачають певне місце для виконання, для інших може бути кілька варіантів. Наприклад, завдання «віддати цільові й нецільові пожертви» має певне місце виконання – твоя громада.

Для виконання інших завдань підходять кілька місць, що дає нам можливість оцінити варіанти й вибрати найкращі. Наприклад, аргентинці Соня і Факундо, вийшовши на пенсію, роздумували, де краще вирішити завдання «жити ближче до дітей та онуків». Річ у тому, що один син живе в Кордові (Аргентина), а інший – у Чільяні (Чилі). У Соні та Факундо був власний будинок у Буенос-Айресі, тобто за 700 км від одного сина й за 1400 км від іншого. Вони могли б жити у своєму будинку та їздити до синів, але їм хотілося жити ближче хоч би до одного з них і їздити час від часу до іншого. Тому вони все-таки вирішили продати будинок у Буенос-Айресі та купити інший у передмісті Кордови.

Гарний план із чітко визначеними завданнями дуже важливий, але цього недостатньо. Ти можеш мріяти про купівлю власного житла та скласти бездоганний план для досягнення цієї мрії. Однак якщо до реалізації цьо-

го плану не долучиться вся сім'я (про це ми поговоримо в наступному розділі), якщо ти не внесеш до бюджету обсяг початкового внеску, якщо не будеш щомісяця відкладати потрібну суму так, аби було складно витратити її (про це буде сказано в розділах 7 і 9), то, можливо, власного будинку в тебе не буде ніколи. Коли ти читатимеш розділи, у яких натрапиш на практичні поради щодо залучення всієї родини, планування бюджету, розумного використання кредитів та отримання користі із заощаджень, ми запрошуємо тебе пообіцяти Богу бути **вірним розпорядником** особистих і сімейних ресурсів, які Він тобі дає, і насолоджуватися **фінансовою свободою**.

Залучення всієї родини

Гльєрмо Біаджі

Участь усіх членів сім'ї в правильному управлінні ресурсами життєво важлива, тому що насправді всі вони є активними членами й партнерами «сімейного підприємства». Оскільки бюджет сім'ї складається з прибутків і витрат її членів, **усі вони повинні брати участь у складанні цього бюджету** та в обговоренні сімейних фінансових справ.

Що ти відповідаєш дітям, коли в магазині вони просять тебе купити те, що ти не збирався? Або коли син-підліток наполегливо просить фірмові кросівки? Якщо чоловік або дружина не працює, то чи обговорюєте ви разом фінансові рішення? Хто вирішує, купити щось чи ні? Хто вирішує, на які сімейні проекти підуть гроші?

ЗАЛУЧАЙ ДІТЕЙ

Дозвольте мені поділитися досвідом нашої сім'ї. Коли наші діти підросли й уже вміли читати, писати та рахувати (приблизно в шість років), ми вирішили передбачити в сімейному бюджеті невелику «зарплату» для кожного з них. Щомісяця, отримавши свою зарплату, ми видавали «зарплати» і нашим дітям. До грошей ми докладали конверт для десятини й пожертв.

Ця дитяча «зарплата» складалася з того, що ми, батьки, усе одно віддали б у церкву, і суми, необхідної для купівлі дітям одягу, шкільного приладдя й інших речей, які їм були потрібні або приносили задоволення, наприклад, трохи солодощів.

Таким чином, кожна дитина отримувала та зберігала у власному гаманці кошти на наступний місяць. Свої доходи й витрати вони записували в особливих зошитах, вираховуючи десятину. Вони також відкладали в спеціальне відділення гаманця гроші на пожертви на всі суботи місяця. Вони розподіляли суму, яка залишилася після відокремлення десятини, на такі витрати, як одяг, шкільне приладдя, щось смачне, а також на особливі церковні проекти.

Завдяки такому підходу в суботу вранці у нас не виникало метушні з приводу того, чи є дрібні купюри, щоб дати на пожертви кожному з чотирьох дітей, тому що вони вже відокремили потрібну суму на початку місяця як на пожертви Суботньої школи, так і на пожертви перед проповіддю. Крім того, нам, батькам, було дуже приємно бачити, з якою радістю в першу суботу місяця вони клали в кошик свої десятини, самостійно ними вираховані!

Ми навчали дітей, як запобігти знеціненню грошей внаслідок інфляції. Якщо вони хотіли заощадити певну суму, то могли перевести свої гроші у «тверду валюту», щоб інфляція не зменшила їхньої купівельної спроможності. Таким чином вони «захищали» свої заощадження. Цікаво, чи не так? Для більших вкладень, наприклад, купівлі техніки (фотоапарата та ін.) або велосипеда ми виділяли додаткові «батьківські субсидії» обсягом від 50 % до 70 %, щоб діти могли придбати ці речі.

Який вплив це мало на дітей? Ви знаєте, що коли людина платить із власної кишені, нехай навіть сума невелика, вона обережніша, чи не так? Діти, як і дорослі, вивчають і порівнюють, перш ніж вирішити: купити морозиво зараз або залишити гроші на ляльку, купити іграшку чи збирати на фірмові джинси тощо. Порівняння варіантів передбачає, що треба пожертвувати одним заради іншого, миттєвим задоволенням заради більшого задоволення в майбутньому.

Які все це дало результати? По-перше, коли ми всією сім'єю йшли до супермаркету, їхали у відпустку або гуляли, не було чути запитань: «Ти купиш мені морозиво?» або «Купиш мені м'ячик?» А якщо діти й запитували, ми відповідали: «Якщо хочеш, можеш купити це на свої гроші». По-друге, відчуття відповідальності за кошти, якими вони розпоряджалися самостійно, загострювалося настільки, що в деяких випадках, ми, батьки, були змушені нагадувати нашим хлопчикам, любителям футболу й інших активних видів спорту: «Схоже, тобі час купити собі нові джинси або спортивні штани, ці вже зовсім зносилися». Або: «Подивися, тобі потрібні нові кросівки, у цих підосва скоро протреться до дірок». А вони відповідали: «Думаю, декілька місяців вони ще витримають». Наші діти самі

купували собі речі й хотіли заощадити. Крім того, вони дбайливіше ставилися до шкільного приладдя – зошитів, ручок тощо, тому що купували їх за власний кошт.

Так діти навчилися бути вірними Богу в десятинах і пожертвах, а також правильно розпоряджатися особистими й сімейними фінансами, складаючи бюджет і роблячи заощадження на великі покупки.

Такий досвід у дитячому, підлітковому та юнацькому віці дуже допоміг їм у подальшому самостійному житті, коли вони стали молодими фахівцями.

Дуже важливо залучати всю сім'ю до складання бюджету (докладніше про це поговоримо в наступному розділі) та до управління сімейними ресурсами. Діти, навчаючись із любові до Господа розпоряджатися «власними» грошима і з радістю відокремлювати священну десятину й пожертви, усвідомлюють важливість щедрості, і це позитивно впливає на юні серця і розум. Таким чином вони вчаться вирішувати, скільки віддати Господу з того, що Він довіряє в їхнє управління, і це шлях до благословення в їхньому житті. Зміцнюється їхня віра й довіра до Небесного Отця, вони зростають у любові до Бога та ближніх.

Дух пророцтва ясно говорить про це: «Коли батьки жертвують багато чим заради просування Божої справи, **вони повинні й дітям своїм прищеплювати самопожертву**. Діти можуть навчитися виявляти свою любов до Ісуса, відмовляючи собі в непотрібних дрібницях, адже придбання таких речей подібне до просочування грошей крізь пальці. Така виховна робота повинна проводитися в кожній родині, і вона потребує такту й уміння, але це буде найкраща освіта, яку діти можуть здобути. Якщо всі діти принесуть свої пожертви Господу, їхні дари, ніби

маленькі струмочки, злившись, перетворюються на річку» (Поради з управління ресурсами. С. 293).

Еллен Уайт – як за натхненням, так і з огляду на свій життєвий досвід – описує дві важливі якості в управлінні фінансовими ресурсами сім'ї, які ми присвячуємо нашому люблячому Отцеві й виконанню дорученої нам місії, – **практичність** та **економність**: «Якщо молода людина, навіть живучи бідно, **практична й економна, вона може дещо відкласти для справи Божої**. Коли мені було 12 років, я вже добре знала, що означає бути економною. Ми вдвох із сестрою освоїли ремесло і, незважаючи на те що ми могли заробляти тільки 25 центів на день, заощаджували із цієї суми певну частину для місії. Збираючи потроху, ми змогли заощадити тридцять доларів. І коли вістка про близький Прихід Господа дійшла до нас із закликом до посвячення, ми відчули свою велику перевагу віддати понад тридцять доларів батькові й попросити його пожертвувати ці гроші на публікацію трактатів, що містять вістку для тих, хто ще перебуває в темряві» (Там само. С. 292).

«Господь із задоволенням дивиться на тих малих дітей, які виявляють самозречення заради того, щоб принести лепту Богу. Він відчув радість, спостерігаючи, як удова поклала дві лепти до скарбниці, бо вона зробила це від щирого серця. Спаситель прийняв її жертву – ці останні гроші вдови, але для Нього вони були цінніші, ніж великі дари багатих людей, які не виявили особливої жертвовності. Господь також щасливий, коли діти готові в чомусь відмовити собі, щоб стати співпрацівниками Того, Хто любить їх і, беручи на руки, благословляє» (Там само. С. 293).

Коли ви, батьки, залучаєте своїх дітей до складання бюджету, то передаєте їм найціннішу спадщину, тому що

виховуєте їх не тільки для цього життя, але й для Царства Божого. Водночас ви сприяєте формуванню християнського характеру. Обміркуйте такі поради:

1. Пояснюйте дітям, у чому полягає **цінність грошей**, яка різниця між «давати» і «накопичувати», «вкладати» і «витрачати».

2. Навчайте дітей **відповідально** розпоряджатися грошима, як і кожен член сім'ї.

3. Навчіть дітей **цінувати час** і відповідально його використовувати, пояснюйте, що це теж ресурс сім'ї. «Дітей необхідно навчити використовувати час найкращим чином, аби вони були самостійними і корисними батькові й матері. Не дозволяйте їм думати, ніби вони занадто поважні особи, щоб виконувати будь-яку необхідну роботу» (Виховання дітей. С. 123).

4. Надихайте дітей на посильну, відповідну до віку **участь у справах сім'ї**. Це буде доречно, коли будуть встановлені цілі й завдання, а також при оцінюванні результатів.

5. Дозвольте дітям **управляти власними ресурсами**. Ми вже говорили про важливість виплати дітям невеличкої «зарплати». Так вони здобувають досвід володіння й управління власністю. Коли діти досягають підліткового віку, цей досвід управління невеликим щомісячним доходом допомагає їм жити по кишені, використовуючи кошти, які належать або видаються їм. Це готує дітей до самостійного майбутнього, коли від них чекатимуть, що вони зуміють жити в межах своїх фінансових можливостей.

6. **Не використовуйте цю «дитячу зарплату» як інструмент заохочення і покарання**. Не піддавайтеся спокусі перетворити це на подарунки й компенсації. Не визначайте «вартості» домашніх справ або виконання

шкільних обов'язків. Якщо батьки чинять так, то втрачається виховний ефект «дитячої зарплати». Дитина отримує ці гроші, тому що вона є членом сім'ї, і з цієї причини в неї є щоденні, щотижневі та щомісячні обов'язки. Аби так і було, необхідний постійний діалог між батьками і дітьми для досягнення домовленостей щодо домашніх обов'язків. Досягнуте розуміння та згода в цьому питанні стануть для родини благословенням.

7. Моліться з дітьми. Разом просіть Господа про виконання ваших планів згідно з Його волею (див. Єрем. 29:11), дякуйте Йому за милість і благословення, які отримуєте щодня (див. Пл. Єрем. 3:23). Щодня, вранці та ввечері, проводьте богослужіння біля сімейного вівтаря, використовуйте ці моменти для молитов із дітьми. Позитивно дивіться на життя, розмовляйте з дітьми про чималі благословення, які Господь постійно виливає на них і на всю сім'ю. Тоді кожен відчує задоволення й радість, адже його приймають і розуміють у сім'ї.

ЗАЛУЧАЙ ЧОЛОВІКА, ДРУЖИНУ

Коли тільки один з подружжя отримує прибуток, виникає небезпека, що інший не братиме участі у вирішенні фінансових питань. Наприклад, коли чоловік веде бізнес або має високу зарплату, а дружина не заробляє, він може подумати, що має право вирішувати все сам, не радячись зі своєю половинкою. Рано чи пізно жінка відчує, що її думкою не цікавляться, і це стане джерелом сімейних конфліктів. Найкраще складати сімейний бюджет разом. **Таким чином сімейний союз стане міцнішим.** Обое з подружжя відчують себе шанованими та робитимуть свій внесок у досягнення фінансових цілей.

Друга проблема, яка виникає, – це коли дружина не отримує доходу й через це не може розпоряджатися грошима на свій розсуд. Можливо, вона отримує певну суму на домашнє господарство (на продукти, оплату комунальних послуг тощо), але не має грошей на особисті потреби. Тому ми радимо, щоб у такому разі для дружини, як і для дітей, була передбачена «зарплата», якою вона буде розпоряджатися так, як вважатиме за потрібне. Можливість вирішувати, на що витратити гроші, сприяє самоповазі людини. Інакше їй доведеться випрошувати гроші на особисті потреби або навіть давати щось в обмін чоловікові, який розпоряджається фінансами, і це вкрай несправедливо. Як правило, якщо дружина не працює поза домом, то веде домашнє господарство, виховує дітей. Тому одержані нею гроші будуть заслуженими. Посвячена робота вдома так само важлива й цінна, як і те, що робить той, хто працює поза домом і приносить гроші в сім'ю. Зарплата, отримана одним із подружжя, насправді належить обом і всій родині, і вони разом повинні розпоряджатися нею мудро, як вірні управителі того, що Господь довіряє їм.

На практиці передбачену для такого випадку суму можна віддати готівкою або покласти на особистий банківський рахунок, щоб людина мала вільний доступ до грошей.

Сім'ї, де обоє отримують дохід, також не застраховані від проблем. Незважаючи на те, що кожна сім'я вибирає для себе свою модель управління фінансами, ці моделі можна розділити на дві групи: (1) роздільне управління та (2) спільне управління. При роздільній моделі кожен із подружжя самостійно розпоряджається своїм доходом. У них окремі банківські рахунки, вони домовляються,

які сімейні витрати оплачує кожен. Те, що залишається, вони використовують на свій розсуд. При спільному управлінні доходи вважають загальним сімейним доходом. Звичайно, є проміжні рішення. Які переваги в кожній з моделей? Яка доцільніша?

В обох способах управління є свої переваги й недоліки. Перевага роздільного управління полягає в тому, що кожен із подружжя бере на себе відповідальність за частину сімейного бюджету. Серед недоліків – те, що роздільний бюджет формувати складніше, важче узгодити і спільні цілі, є ризик почати задовольняти особисті потреби на шкоду сімейним. Коли управління здійснюється спільно, можна скласти цілісний бюджет, узгодити сімейні цілі й задовольнити потреби всіх членів сім'ї. Як правило, подружні пари досягають більшого єднання, коли використовують моделі спільного фінансового управління, тому що в них розвивається командний дух. Оскільки такий процес потребує участі кожного і подружжя більше спілкується, це приносить більше задоволення в сімейному житті. Тому ми рекомендуємо дотримуватися **моделі спільного фінансового управління**.

ПОРАДИ ТИМ, ХТО ОДРУЖУЄТЬСЯ

З огляду на важливість планування й управління сімейними фінансами, пари, які збираються створити сім'ю, повинні обговорювати ці теми із самого початку своїх стосунків. Вони можуть включити до своїх бесід питання фінансового планування та обговорювати цілі й завдання своєї майбутньої сім'ї. Так вони зможуть створити здоровий, щасливий сімейний союз.

САМОПЕРЕВІРКА

Зважаючи на важливість **залучення кожного члена сім'ї до управління сімейними фінансами** та складання сімейного бюджету, ми повинні **брати до уваги наших дітей. Важливо навчити їх основних біблійних понять**, які стосуються оцінювання наших дій, і завдань з управління сімейними ресурсами.

1. Люди помиляються, асоціюючи щастя з багатством. Нерідко трапляються ті, хто стверджує: «Спрямуй усі свої зусилля на досягнення високого доходу, придбання майна, роби заощадження. Твоє щастя в житті залежить від багатства, від матеріальних благ. Ти будеш задоволений, коли в тебе буде багато грошей і майна». Хоч такі висловлювання лунають постійно, насправді ми знаємо, що в них немає правди. Слово Боже навчає, що щастя не полягає в нагромадженні матеріального багатства.

2. Багато хто витрачає значні суми (зокрема кредитні кошти) без належного попереднього планування. Гроші не можна витрачати спонтанно й необдуманно. Проте практика показує, що лише деякі сім'ї збираються разом, щоб скласти бюджет, підрахувати сімейні доходи й витрати. На жаль, внаслідок такого підходу багато людей виявляє, що до кінця місяця ще далеко, а гроші вже закінчилися.

3. Часто витрати людей значно перевищують їхні доходи. Нещодавне дослідження показало, що 80 % перуанців витрачають більше грошей, ніж заробляють. Незважаючи на те, що такі дані можуть різнитися в різних країнах, необхідно звертати на це увагу. Не піддаватися на спокуси, що ведуть до складних сімейних проблем, – ключовий принцип.

4. Фінансові труднощі сьогодні є однією з головних проблем, що призводить до розлучення. У нещодавньому звіті Американської асоціації адвокатів зазначено, що 89 % розлучених указували на фінансові труднощі як на головну причину свого розлучення.

5. Багато хто веде свої фінансові справи так, як це робили їхні батьки. У багатьох випадках принцип управління фінансовими ресурсами запозичується в батьків, але при цьому важливо аналізувати перейняті моделі та вносити відповідні корективи. Водночас життєво необхідно виховувати дітей так, щоб вони змогли в майбутньому вести самостійне життя й утримувати власну сім'ю.

6. Люди, які постійно накопичують, – це ті, хто охоплений прагненням убезпечити себе. Вони отримують задоволення від того, що постійно накопичують матеріальні цінності. Часто такі нахили посилюються з віком. Тому ми зустрічаємо людей, у котрих шафи забиті одягом, який вони ніколи не носили і який згодом став непридатним для використання. Або людей, запаси продуктів у яких такі великі, що їх доводиться викидати, оскільки минули всі терміни зберігання.

7. Люди, охоплені духом змагання. Такі люди захоплені іграми «у кого краще, дорожче, більше». Вони прагнуть перебувати на тому самому рівні, що сусіди, колеги по роботі, родичі, друзі. Такі люди вважають, що гроші допомагають набути певного статусу в суспільстві. Вони витрачають їх на дорогі речі, тому що такі є в сусідів, а їм хочеться мати не гірший вигляд або щоб їх вважали «своїми» в певному колі. Поклавши руку на серце, скажіть, чи не поводитимось ми так само?

8. Імпульсивні покупці. Це люди, одержимі бажанням купити щось без реальної необхідності в цьому.

Зазвичай така залежність поєднується з депресивними розладами й низькою самооцінкою. Імпульсивні покупці становлять від 2 до 8 % населення, 80 % з них – жінки.

Чи спостерігали ви коли-небудь за людьми, які щось купують у торговельних центрах або великих супермаркетах? Чи бачили ви візки, що прогинаються під вагою товарів? Спостерігаючи, можна багато чого навчитися. Здоровий глузд і мудре планування, визначення того, у чому сім'я справді має потребу, допомагають відповідально й розсудливо розпоряджатися фінансами.

Як ми говорили, важливо **залучати кожного члена сім'ї до сімейних фінансових справ**. Основний принцип – складання адекватного бюджету, щоб уникнути помилок і перерахованих вище проблем. Потрібно приділяти час обмірковуванню своєї фінансової поведінки, що допомагає чесно оцінити себе та знати, у якій ситуації перебуваєш ти і твоя сім'я. Знайди час і проведи самоаналіз.

ПЕРЕВАГИ ЗАЛУЧЕННЯ ВСІЄЇ РОДИНИ

Участь кожного члена вашої родини в плануванні фінансового життя сім'ї має багато переваг.

1. Визначення сімейних цілей і завдань

Перший крок – аналіз та обговорення спільних цілей, яких ви як сім'я хочете досягти (див. розділ 7). Сенс у тому, аби працювати в команді, вислуховувати пропозиції та ідеї кожного. Спочатку цілі будуть загальними й дещо абстрактними, але вони вказують напрямок, у якому сім'я хоче рухатися для ефективного управління фінансами. Треба чітко розуміти, що всі повинні брати

участь у цьому процесі. Інакше батько дивиться в одному напрямку, мати – в іншому, а діти – у третьому. Кожен обирає незалежний шлях щодо управління сімейними фінансами, і жодний із них не буде надійний.

2. Єдність у цілях і діях

Здається, що залучати до всього цього дітей не так уже й важливо, адже вони мало що розуміють і навряд чи можуть висловити свою думку при обговоренні. Однак це дозволяє їм усвідомити важливість участі в управлінні сімейними фінансами. І діти, і батьки будуть докладати зусиль для вирішення встановлених завдань. Усі штовхатимуть той самий візок. Ви об'єднаєтеся для досягнення спільних цілей.

3. Досягнення цілей і виконання завдань

Коли всі беруть участь у плануванні й роблять усе якомога краще для виконання встановлених завдань, то значно легше досягнути результату.

4. Щастя і радість

Працювати єдиною командою, планувати, досягати цілей – усе це приносить радість і щастя. Ви зможете відчувати велике задоволення від правильно прийнятих рішень, спільної праці, досягнення того, чого хоче вся сім'я.

5. Відкрите і щире спілкування

Ні між подружжям, ні між батьками і дітьми не повинно існувати секретів. Усі мають добре знати цілі й фінансові обмеження сім'ї, свідомо робити свій внесок в успіх управління фінансами.

Коли **вся родина** залучена до управління фінансами, усі отримують користь. Для сім'ї в цілому – це стабільність, прихильність одне до одного, упевненість і щастя. Нехай Господь благословить тебе особисто і твою сім'ю на шляху, який незабаром приведе нас у величезну Небесну сім'ю (Івана 14:1-3).

У наступному розділі ми розглянемо практичні кроки планування як сімейного, так і особистого бюджетів, поговоримо про те, що ми повинні брати до уваги, складаючи їх та втілюючи в життя. Господь дозволяє нам насолоджуватися Його благословеннями й небесними дарами і долучає всіх членів сім'ї до радості планування та фінансової свободи.

Складання сімейного бюджету

Гільермо Біаджі

Я впевнений, що кожен читач розуміє важливість сімейних фінансів для успішного особистого та сімейного життя. Складається сім'я з однієї особи, з подружжя, подружжя з дітьми або це кілька родичів, які залежать одне від одного, треба відповідально підходити до планування сімейного бюджету, щоб насолоджуватися фінансовою свободою.

ЩО ТАКЕ СІМЕЙНИЙ БЮДЖЕТ?

Сімейний бюджет – це перелік надходжень і витрат коштів сім'ї. Інакше кажучи, це те, що ти отримуєш, а потім витрачаєш

або вкладаєш. Для складання бюджету зазвичай використовують бланк, який допомагає контролювати рух коштів у сім'ї. Завдяки цьому документу ти можеш відповідально розпоряджатися грошима, які виділені на кожне завдання або ціль. Проста таблиця дасть тобі можливість візуалізувати прибутки й видатки та зрозуміти, що діється з твоїми фінансами.

Якщо, аналізуючи реальні витрати, ти помічаєш, що на деякі статті виправдано витрачається більше грошей, ніж було передбачено, логічно буде скоротити витрати на щось інше, щоб у цілому вони не вийшли за рамки бюджету. Контроль за виконанням бюджету покаже тобі підсумковий баланс – різницю між тим, що сім'я отримала й що витратила. Якщо прибуток перевищує видатки, результат буде позитивним – у тебе залишаться гроші. Цю суму можна заощадити або вкласти в якийсь особистий або сімейний проект.

Контроль за бюджетом допоможе тобі досягти ідеалу – не витрачати більше, ніж заробляєш. Інакше ти або твоя сім'я опинитесь в боргах. З іншого боку, бюджет допомагає ставити цілі щодо заощаджень. Фахівці рекомендують кожній людині або кожній сім'ї відкладати не менше ніж 10 % прибутків.

ПЕРЕВАГИ СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

Якою б не була особиста або сімейна фінансова ситуація, особистий або сімейний бюджет – ефективний і необхідний інструмент для правильних рішень, контролю за фінансовим становищем і фінансової свободи.

Завдяки бюджету ми отримуємо кілька переваг:

1. Бог на першому місці. Бюджет дозволяє показати Богу, що ми хочемо надати Йому перше місце в усьому, починаючи з нашого фінансового життя.

2. Об'єднання сім'ї. Складання бюджету – прекрасна можливість зміцнити зв'язок між подружжям, між батьками і дітьми.

3. Контроль за витратами. Бюджет дозволяє відстежувати витрати, не марнувати дару, який отримуєш від Бога (див. розділ 1).

4. Визначення пріоритетів. Бюджет дозволяє чітко відокремлювати основні необхідні витрати й уникати непотрібних.

5. Зменшення боргів і недопущення їхньої появи. Бюджет дозволяє виплатити минулі борги й не набирати нових.

6. Життя відповідно до своїх статків. Живучи відповідно до прибутків, ти будеш насолоджуватися фінансовою свободою та спокоєм.

7. Створення фонду для екстрених потреб. Бюджет дозволяє визначити обсяги цього фонду та створити його. Це допоможе впоратися з непередбаченими ситуаціями й додатковими витратами.

8. Планування та прогнозування майбутнього. Після поліпшення фінансового становища бюджет стає інструментом для визначення цілей і завдань сім'ї. Цілі можуть бути короткостроковими, середньостроковими та довгостроковими, як і вкладення. Бюджет допоможе тобі досягти стабільності та з упевненістю дивитися в майбутнє.

9. Заощадження. Рішення про регулярне виділення певної суми грошей на заощадження допоможе в досягненні встановлених цілей і завдань.

ЯК СКЛАДАТИ БЮДЖЕТ

У кінці цього розділу ви знайдете простий зразок бюджету, який можна взяти за основу. Можна роздрукувати його та заповнювати вручну або на комп'ютері, планшеті, телефоні, використовуючи певні додатки.

Період часу, на який складають бюджет, залежить від періодичності надходження основних доходів і здійснення витрат. Якщо більшість доходів і витрат щомісячні, то підійде бюджет на місяць, якщо щотижневі – на тиждень. У цій книзі як приклад використовується місячний бюджет.

Процес складання сімейного бюджету досить простий. Необхідно написати список усіх прибутків, а також перелік усіх витрат.

Далі ми розглянемо ці два кроки докладно, ще раз торкаючись теми залучення всієї родини до цього процесу (про що йшлося в розділі 6).

1. Складання списку всіх прибутків

1.1. Які прибутки є основними?

- Для працівника – це щомісячна або щотижнева зарплата. Якщо розмір зарплати відрізняється з місяця в місяць (змінюється кількість робочих днів, додаткові виплати, робота за угодою та ін.), то за основу слід взяти її середній обсяг.
- Для підприємця – це середнє значення чистого доходу.
- Для пенсіонера – це його пенсія тощо.

1.2. Які ще прибутки ти отримуєш?

- страхові виплати;
- різна допомога (медична, з тимчасової непра-

цездатності, з безробіття, з догляду за дитиною та ін.), аліменти;

- відсотки, що нараховуються за вкладеннями;
- дивіденди від інвестицій або акцій;
- прибуток від здавання в оренду житла, транспортних засобів та ін.;
- підробіток;
- фінансова допомога від приватних осіб або організацій;
- подарунки;
- субсидії та гранти;
- компенсаційні виплати.

2. Складання списку всіх витрат

2.1. Складаючи бюджет уперше, необхідно приблизно розрахувати, скільки грошей необхідно на кожен вид витрат.

2.2. Витрати можна згрупувати різними способами, наприклад, розділити на *постійні* та *змінні*.

- *Обсяг постійних витрат* однаковий щомісяця, наприклад, оплата оренди житла або плата за навчання. Якщо ти кожен місяць отримуєш однакову зарплату, то обсяг десятини й пожертв теж буде постійним.
- *Обсяг змінних витрат* щомісяця змінюється, наприклад, витрати на харчування, транспорт, медичне обслуговування, телефон. При розподілі коштів слід брати до уваги середнє значення, коригуючи дані за підсумками минулих місяців.

2.3. Можна згрупувати витрати відповідно до особистих або сімейних цілей і завдань. Цілі й завдання при цьому можна розділити на *короткострокові*, *середньострокові* й *довгострокові*.

- *короткострокові*: щомісячні, тобто витрати на основні потреби, такі як харчування та одяг;
- *середньострокові*: цілі та завдання на рік, наприклад, придбання техніки й меблів для дому, ремонт, сімейна відпустка;
- *довгострокові*: вимагають заощаджень за рік і більше, наприклад, купівля автомобіля, житла.

2.4. Можна ще групувати витрати за важливістю. На першому місці – Бог (див. далі), потім сім'я. Сімейні потреби також розподіляють за пріоритетністю.

- **Бог.** Складаючи бюджет, наша сім'я використовує цей час як можливість поспілкуватися з Богом і укласти з Ним завіт.

«Господи, усе належить Тобі, і те, що віддаємо Тобі, ми отримуємо з Твоїх рук. Ти перебуваєш на першому місці в наших серцях, керуй нами, коли ми будемо розпоряджатися коштами, які Ти довіряєш нам. Ми хочемо бути вірними Тобі в десятинах, щедрими в пожертвах. Ми обіцяємо повертати Тобі десятину з усіх наших прибутків і віддавати на пожертви більше, ніж минулого року, ... % від наших доходів. Таким чином ми хочемо допомогти людям пізнати Тебе й полегшити їхні страждання. Виконай Твою обітницю, яку записав пророк Малахія. Відчини небесні вікна і пошли нам надмір Твоїх благословень. Ми також посвячуємо Тобі те, що залишається в наших руках, допоможи управляти цими коштами так, щоб Ти був прославлений».

- **Сім'я.** Пункти цього списку будуть залежати від реального життя кожної сім'ї. Нижче ми наводимо приблизний список витрат, на підставі якого ви можете скласти той, який підходить вам:

- витрати, передбачені законом, наприклад, податки, пенсійні й інші соціальні внески;
- страховки (автомобіля, житла, життя);
- погашення боргів і кредитів;
- оренда житла;
- комунальні витрати, утримання саду або городу;
- послуги зв'язку – телефон, Інтернет;
- харчування, засоби гігієни, засоби для прибирання та ін.;
- дозвілля – сімейні вечери поза домом, розваги, місцеві поїздки та ін.;
- одяг;
- медичні витрати – консультації лікарів, ліки тощо;
- оплата освіти, витрати на шкільне приладдя, форму, додаткові заняття. Частина цих витрат може бути зарахована в «дитячу зарплату»;
- транспортні витрати – на громадський транспорт або на бензин та обслуговування автомобіля;
- «дитяча зарплата» – сума, надана в розпорядження дітей (десятина, пожертви, шкільне приладдя тощо);
- сума для чоловіка/дружини, що не працює, яку він/вона може використовувати на свій розсуд;
- книги (зокрема Біблії, уроки Суботньої школи, щоденні молитовні читання тощо), журнали, фільми;
- канцелярське приладдя, програмне забезпечення, матеріали для принтера та ін.;
- техніка – комп'ютерна, музична; телефони; витрати на їхнє обслуговування і ремонт;

– заощадження – ця стаття витрат може бути позначена єдиною сумою або поділятися відповідно до цілей (на меблі, техніку, на купівлю автомобіля, на поїздки, на відпустку, на придбання або ремонт житла, на непередбачені випадки, на навчання дітей, пенсійні заощадження). Поставтеся до заощаджень як до обов'язкового щомісячного банківського внеску.

2.5. Розрахунок витрат повинен відповідати дійсності й бути гнучким. Можливо, на з'ясування реальних витрат потрібно місяць або більше. Ми можемо зменшити або збільшити витрати відповідно до сімейних завдань і потреб.

2.6. Середній обсяг постійних і змінних витрат. Для витрат, що змінюються щомісяця, необхідно визначити середнє значення. Якщо є витрати, що здійснюються раз на квартал, раз на чотири місяці або раз на пів року, то розраховують річну суму, яку потім ділять на дванадцять, щоб отримати щомісячне середнє число.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВИТРАТИ ПЕРЕВИЩУЮТЬ ДОХОДИ?

- 1.** Бюджет повинен бути збалансованим, тобто сума доходів має дорівнювати сумі витрат.
- 2.** Якщо у твого бюджету позитивне сальдо, тобто доходи перевищують витрати, ти можеш додати статті витрат або збільшити суми на певні потреби. Наприклад, ти можеш збільшити статтю заощаджень,

швидше виплатити кредит, використовувати ці кошти для досягнення цілей сім'ї.

3. Якщо баланс від'ємний і сума витрат перевищує суму доходів, то є два рішення: збільшити прибутки або знизити витрати. Якщо ти підприємець або фрілансер, то можеш вибрати перший варіант або поєднувати збільшення доходів зі зменшенням витрат. Якщо ти працівник із фіксованою зарплатою, то слід зменшити витрати. Друге рішення неприємне і важке, тому що нам доводиться відмовлятися від того, до чого ми звикли. Проте задумайся: що краще – узяти позику, яку ти будеш не в змозі виплатити, чи насолоджуватися спокоєм свободи від боргів?

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО В ТЕБЕ ВЖЕ Є БОРГИ?

1. Якщо в тебе або твоєї сім'ї в минулому з'явилися борги, то необхідно докласти зусиль, щоб виплатити їх якомога швидше.
2. Склади список своїх боргів: за кредитними картами, банківськими позиками, кредити за покупки, суми, позичені в інших людей, тощо.
3. Склади план погашення боргів. Розподіли за величиною відсоткової ставки, тобто почни з боргів, на які нараховуються найбільші відсотки, і так до боргу з найменшими відсотками. Відсоткова ставка визначає, скільки тобі доведеться переплатити за взяті в борг кошти. Тому розумніше спочатку звільнитися від найбільш обтяжливих позик.
4. Відповідно до можливостей твого бюджету визнач щомісячну суму, яка йтиме на виплату бор-

гів. Внеси до бюджету статтю «погашення боргів» і вважай це обов'язковим платежем.

5. Визначивши щомісячну суму, призначену на повернення боргів, ти можеш порахувати, скільки місяців тобі знадобиться, щоб виплатити перший борг, другий і так далі, доки повністю від них не звільнишся.

ЗАЛУЧИТЬ УСІХ ЧЛЕНІВ СІМ'І ДО ПРОЦЕСУ СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ І КОНТРОЛЮ ЗА ЙОГО ДОТРИМАННЯМ

1. Багато в чому успіх у розпорядженні сімейними фінансами й дотриманні бюджету, а отже, і в досягненні позитивних результатів наприкінці місяця визначається тим, наскільки добре кожен член сім'ї знає бюджет, зацікавлений у ньому та робить свій внесок. Так усі ми можемо здобути фінансову свободу, упевненість і спокій.
2. Необхідно залучати дітей до складання й аналізу щомісячного бюджету, що стане частиною їхньої підготовки до майбутнього успішного життя, коли настане час самостійно управляти власними або сімейними фінансами, отримуючи благословення Всевишнього.

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ БЮДЖЕТУ

Для змін в управлінні сімейними фінансами недостатньо скласти бюджет. Необхідно контролювати його виконання, щоб розуміти, чи йдемо ми в запланованому

напрямку. Для цього ми рекомендуємо дотримуватися таких рекомендацій:

1. Записувати всі доходи і витрати, зберігати документи, які їх підтверджують.

А. Після того як бюджет складений, він повинен стати частиною повсякденного життя.

Б. Щоб контролювати свої доходи і витрати, необхідно вести облік, порівнювати з тим, що заплановано в бюджеті. Мета – знати в кінці місяця, скільки коштів надійшло з кожної статті доходу та скільки витрачено за кожною зі статей витрат.

В. Здійснювати контроль можна різними способами. Деякі щовечора записують усі витрати за день, інші зберігають чеки та квитанції, роблячи записи раз на тиждень. Наприклад, один із моїх синів разом зі своєю дружиною залишають усі платіжні документи в шухляді письмового столу. Витрати, на які немає документа, вони записують у спеціальний зошит, вказуючи дату, суму та призначення.

Г. Якщо вести точний облік складно, то підрахунки повинні бути якомога більше наближені до реальних сум, щоб порівняння із запланованим у бюджеті мало сенс.

Ґ. Наприкінці тижня або місяця витрати за всіма чеками і квитанціями записуйте в таблицю (зразок бланка ви знайдете в кінці цього розділу). Таким чином будуть враховані всі доходи і витрати з кожної статті бюджету.

2. Порівнювати реальні доходи і витрати із запланованими.

А. Щоб оцінити підсумки за минулий місяць, у «Бланку контролю реальних доходів і витрат» запишіть

доходи і витрати з кожного рядка в колонці «Доходи/витрати – реальна сума в кінці місяця».

Б. Коли колонка заповнена, скопіюйте її в «Бланк особистого або сімейного бюджету».

3. При складанні бюджету на наступний місяць залучати всю сім'ю.

А. Це щомісячне заняття – сісти всією сім'єю з обома бланками (бюджету і контролю) в руках – допоможе ухвалити правильні й мудрі рішення на наступний місяць.

Б. Ґрунтуючись на аналізі й оцінці виконання бюджету, обов'язково за участю всієї родини, ми будемо підготовлені до складання нового бюджету на наступний місяць.

В. Дуже ймовірно, що буде різниця між запланованими й реальними показниками як прибутків, так і видатків. Що ж робити?

Г. Чи можна збільшити доходи, які ми не отримали в очікуваному обсязі? Чи є можливість збільшити зарплату за рахунок додаткових годин роботи? Якщо дохід фіксований або не дозволяє економічна ситуація, то необхідно скорегувати витрати.

Ґ. Чи можливо скорегувати витрати? Деякі витрати фіксовані (наприклад, оплата житла), і ми не можемо зменшити їх (якщо тільки не будемо орендувати дешевше житло). Інші витрати пропорційні до доходів (такі як десятина, пожертви), і якщо вони зменшуються, то зменшуються і ці витрати. Є й інші змінні витрати.

Д. Чи можна скорегувати змінні витрати? Можливо, ти скажеш, що це залежить від багатьох чинників. Наприклад, якщо йдеться про витрати на хар-

чування, то як ми можемо змінити їх? Чи можна заощадити? Можливо, ми вже зменшили суму за цією статтею до межі, і це необхідний мінімум. Можливо, є варіанти. Наприклад, обмежитися купівлею сезонних фруктів та овочів, які дешевші, або робити гуртові закупівлі, або відмовитися від шкідливих для здоров'я продуктів, замінивши їх простою їжею.

Чи спадала тобі на думку ідея купити хлібopічку й випікати хліб удома? Моя дружина випікає хліб раз на два-три дні. Він смачний і поживний, тому що ми використовуємо рецепти цільнозернового хліба, який радять лікарі. Так ми дотримуємося здорового харчування та економимо.

Чи консервуєш ти сезонні овочі та фрукти? Хтось скаже, що це заняття для бабусь. Так, для старшого покоління це – багаторічна звичка, але задумайся про якість домашніх консервів, виготовлених без шкідливих домішок, на відміну від промислових. Моя дружина регулярно консервує або заморожує фрукти й овочі, які урізноманітнюють наше харчування.

У деяких супермаркетах продукти дешевші, ніж в інших, тому що вони економлять, наприклад, використовуючи простіші приміщення і вітрини.

І ще важлива деталь – поїжте, перш ніж іти по продукти. Ми купуємо більше, коли голодні.

- Е.** Такий самий підхід можна застосувати й до купівлі одягу. Чи не витрачаємо ми на нього більше, ніж передбачено в бюджеті? Чи можна знайти той самий одяг в інших магазинах за нижчою ціною? Якщо не гнатися за модою, то можна заощадити. Якщо бу-

деш одягатися скромно, як радить Біблія, то це теж допоможе тобі заощадити. Однак не завжди вигідніше купувати те, що дешевше, адже воно може бути значно гірше за якістю і прослужити недовго, а дорожчі речі якісніші й довше служитимуть. Те саме можна сказати і про взуття, сумки тощо.

Одяг гарних виробників можна купити в магазинах *second hand*. Навіть у розвинутих країнах цей тип магазинів відвідує безліч людей. Наша сім'я виявила, що там можна знайти одяг відомих брендів хорошої якості й у чудовому стані або такий, який одягали лише декілька разів. Просто треба заходити час від часу й шукати. Так ми заощадили багато грошей, тому що вдавалося знайти одяг на 30-50 % дешевший від початкової ціни.

- Є. Чи стежиш ти за акціями й розпродажами, коли потрібно купити одяг або техніку для дому?

Наша сім'я завжди, коли є можливість, купує під час вигідних акцій. Зрозуміло, це має бути передбачено сімейним бюджетом. Можна купити, наприклад, побутову техніку за зниженими цінами. Аби дізнатися про такі акції, потрібно стежити за оголошеннями в магазинах, на сайтах, у рекламних матеріалах. Можна заперечити, що на розпродажах одягу часто знаходиш тільки речі надто малих або великих розмірів чи невдалих моделей. Буває і так, але якщо розмір підходить і річ досить якісна, то чому б не зекономити на цьому? А мода повторюється з певною періодичністю.

Існують сайти оголошень від приватних осіб, на яких можна знайти найрізноманітніші речі за невисокою ціною і в хорошому стані, від техніки й меблів

до посуду. Люди продають речі, тому що вирішили купити щось нове або річ їм більше не потрібна.

Ж. Проаналізуйте всі доходи й витрати і складіть кращий бюджет на наступний місяць.

З. Надихніть дітей на роботу, яка приносить прибуток. Можливо, вони допоможуть у сімейному бізнесі. Участь дітей в отриманні доходу – це не тільки допомога сім'ї, вона вдосконалює їхній характер і підвищує самооцінку. Вони будуть більш зацікавлені у своєму навчанні, адже зможуть частково його оплачувати. Це непогана підготовка до самостійного життя і до життя вічного, бо вони вчаться бути вірними управителями талантів, даних Богом. Досягнувши віку, передбаченого законодавством, підлітки зможуть присвятити частину канікул для того, щоб працювати або долучитися до літературного евангелізму – продавати з дому в дім книги адвентистських видавництв.

У студентські роки наші діти вирішили допомогти нам в оплаті їхніх особистих витрат і витрат на освіту, долучившись до літературного евангелізму під час літніх канікул. Також вони підзаробляли протягом року, щоб мати гроші на кишенькові витрати й на канцелярське приладдя. Наприклад, вони працювали кілька годин на день неподалік від університету або наймалися репетиторами англійської для школярів, давали уроки музики, виправляли курсові роботи інших студентів. Це допомогло їм навчитися ретельно планувати свій день, тому що в них залишалося менше часу на власне навчання. Водночас вони розширювали своє уявлення про життя, набували

хорошого практичного досвіду, вчилися керувати своєю фінансовою діяльністю, відповідально ставитися до своїх зобов'язань, робити внесок в особистий і сімейний бюджети. У підсумку це приносило благословення і їм самим, і всій родині. **Час, як і таланти й фінансові ресурси, множиться з Божим благословенням.** Інакше як їм вдавалося навчатися на денному відділенні й водночас працювати, щоб допомогти родині? Як пояснити, що при цьому в них залишалися сили й бажання брати участь у діяльності «Клубу слідопитів» і «Клубу шукачів пригод», у молодіжному служінні? А ще – співати в музичних колективах, грати в оркестрі, займатися спортом, брати активну участь в університетському житті, проводити уроки Суботньої школи для дітей, проповідувати, звершувати дияконське та музичне служіння в громаді? **Бог благословляє та зміцнює.** Усе, що визначає наше існування (час, таланти, ресурси й саме життя), розширюється, ти радієш, життя приносить тобі мир і щастя.

И. Як щодо планів заощаджень? Чи встановлено цілі й завдання за різними статтями заощаджень? Чи визначено відсотки від доходу? Чи призначено точні суми?

Деякі типи заощаджень стануть джерелом фінансування видаткових статей, наприклад, річні заощадження на відпустку підуть на покриття витрат, коли надійде час відпустки.

Пам'ятаю, що коли ми вирішили всією сім'єю поїхати на сесію Генеральної Конференції Церкви адвентистів сьомого дня, то планували її задовго

до призначеної дати. У таких випадках можна обговорити поїздку з дітьми й обдумати, чи є в них можливість зібрати гроші на оплату їхніх квитків, чи можуть вони отримати якийсь прибуток. Наприклад, стригти газони на сусідських ділянках або мити машини сусідів, продавати випічку власного виробництва (пиріжки або піцу), друковані церковні видання тощо. Коли в підлітків або молоді є конкретна та приваблива мета (як поїздка на захід міжнародного масштабу), то вони готові докласти додаткових зусиль і знаходити способи отримувати дохід та збирати кошти на втілення цієї мети. Існує багато способів заробити гроші.

- I.** Моліться, роздумуйте і знову моліться. Обговорюйте, аналізуйте, оцінюйте питання бюджету всією сім'єю. Моліться і стежте, щоб ваші рішення дозволяли жити в рамках прибутків та допомагали отримувати нові доходи.
- І.** Уникайте стресів. Адекватне планування, добре складений бюджет і правильне управління сімейними ресурсами, а також зусилля всієї родини заради спільних цілей приносять фінансову свободу, упевненість і спокій.
- Й.** Знаходьте мир у Богові, знаючи: коли Він на першому місці в нашому житті, то для нас відчиняються небесні вікна благословень, що виливаються надміру (див. Мал. 3:10).
- К.** Живіть, дякуючи Богові за все, що Він дає вам. Висловлюйте вдячність Йому на сімейних богослужіннях. Так сім'я буде зростати в атмосфері впевненості й поклоніння Тому, Хто дарує всі благословення.

ЩО ГОВОРИТЬ ЕЛЛЕН УАЙТ ПРО СІМЕЙНИЙ БЮДЖЕТ?

Ми розглянули людські й технічні аспекти особистого або сімейного бюджету, а тепер звернемося до мудрих порад Духа пророцтва.

1. Бюджет повинен бути практичним і простим, щоб діти могли зрозуміти його і бути залученими до управління сімейними фінансами.

«При вивченні арифметики можна зробити акцент на практичних задачах. Кожну молоду людину і кожну дитину потрібно навчити не тільки розв'язувати задачі з підручника, а й вести точний підрахунок власних прибутків і видатків. Нехай вони навчаються правильно витрачати гроші. Незалежно від того, чи батьки забезпечують їх грошима, чи вони самі заробляють, хлопці й дівчата повинні навчатися вибирати й купувати для себе одяг, книги й інші необхідні речі. Підраховуючи свої витрати, вони краще зрозуміють ціну грошей і навчатися правильно їх використовувати. Таке навчання допоможе їм відрізнити справжню економію від скупості, з одного боку, та від марнотратства – з іншого. Правильно спрямоване, воно заохочуватиме до доброчинності. Воно допоможе молоді навчитися давати не просто під впливом хвилинного пориву, коли їхні почуття піднесені, а регулярно й систематично» (Виховання та освіта. С. 245).

2. Статті витрат повинні бути реалістичними й узгодженими з усією родиною. Уникайте зайвих витрат. Не витрачайте гроші на задоволення

примх, на предмети розкоші. Зробіть пріоритетом Божу справу.

«Багато хто витрачає значні суми на фотографії для своїх друзів, до того ж ці фотографії мають величезні розміри, що сприяє зростанню ідолопоклонства. Скільки радості можна було б принести Богу, якби ці кошти вклали в друкування літератури, яка спрямувала б до Христа і до дорогоцінної істини нашого часу все нові й нові душі! Гроші, витрачені на непотрібні речі, могли б забезпечити багато родин друкованими виданнями, що містять справжню істину, єдину, яка може спасти наші життя» (Поради з управління ресурсами. С. 295).

3. Витрати на свята.

«Задуми сатани охоплюють багато аспектів. Наші дні народження, ювілеї, різдвяні свята і дні подяки часто сприяють реалізації егоїстичних інтересів, тоді як розум повинен бути спрямований до милості й доброти Господа. Він засмучений, що на цих святах Його доброта, Його постійна турбота, Його безмежна любов не перебувають у центрі уваги» (Там само).

4. Якими мають бути пріоритети в управлінні фінансовими ресурсами, довіреними нам Господом, щоб ми були гідними управителями?

«Якби всі гроші, витрачені на зайві й непотрібні речі, потрапили до Божої скарбниці, ми побачили б, скільки літніх і молодих людей віддали б себе Ісусу і почали співпрацювати з Христом і ангелами. Наші церкви могли б отримати величезні благословення, і багато душ навернулося б до істини» (Там само).

«Батьки повинні посіяти, виростити, розвинути і виховати у своїх дітях навички самоконтролю та самовідданості. Вони мають завжди нагадувати їм, що їхній обов'язок – коритися Божому Слову і служити Ісусу. Треба привчити дітей до думки про те, що їм необхідно щодня будувати своє життя в простоті, не допускати великих витрат на вишукану їжу, дорогі будинки й коштовні меблі. Умова, за якої вічне життя може стати нашою спадщиною, полягає в словах: “Любитимеш Господа Бога свого всім своїм серцем... свого ближнього, як самого себе!”» (Там само).

«Якби діти і молодь були правильно наставлені в цей заключний період історії нашого світу, яку хвалу, честь і подяку могли б висловлювати їхні уста Богу! Який багатий урожай маленьких дарів подяки могли би принести руки дітей до Божої скарбниці! Господа часто згадували б, замість того щоб забувати Його» (Там само. С. 296).

«Існує велика кількість зі смаком зроблених речей, вартість яких значно менша, ніж безліч непотрібних подарунків, які часто дарують дітям і родичам; їхнє вручення буде гарним знаком уваги та принесе в дім щастя. Ви можете викласти своїм дітям хороший урок, пояснивши їм, чому ви принесли менш цінні, але корисніші подарунки, і вказавши при цьому, що досі ви були зацікавлені в задоволенні їхніх примх більше, ніж у славі Божій. Розкажіть їм, що раніше ви самі отримували задоволення, потураючи їхнім примхам відповідно до звичаїв світу, роблячи подарунки тим, хто в них не мав потреби, замість того щоб сприяти просуванню Божої справи» (Там само. С. 297).

«Як мудрі мужі давнини, ви повинні приносити Богові найкращі дари, підтверджуючи вашими пожертвами, як високо ви цінуєте Його дар грішному світу. Спрямуйте думки ваших дітей у нове, неегоїстичне русло, спону-

каючи їх приносити дари Богу на знак вдячності за Його Єдинородного Сина» (Там само).

5. Благословення, якими Бог заохочує щедрість.

«Кожен промінь світла, посланий ближньому, відіб'ється і в серці того, хто його послав. Кожне добре, співчутливе слово, сказане засмученому, кожна мить полегшення, присвячена змученому, кожен дар, який підтримав наших близьких, принесений задля Божої слави, буде благословенням для того, хто дає. Хто так чинить, виконує небесний закон та отримає Боже схвалення. Задоволення, яке ми отримуємо від добрих справ, учинених заради інших, збагачує почуття, стимулюючи нервову систему, посилює кровообіг і зміцнює фізичне і духовне здоров'я» (Там само. С. 345).

6. Цілюща сила благословення.

«Зв'язок, який існує між розумом і тілом, досить тісний. Коли щось одне піддається впливу, інше відразу ж реагує. Стан розуму справляє дуже великий вплив на здоров'я всього організму. Якщо розум вільний і щасливий від того, що вчинено правильно, і задоволений усвідомленням щастя, принесеного ближнім, це додає бадьорості всьому організму, посилюючи циркуляцію крові й підвищуючи життєвий тонус. Благословення Божі мають цілющі властивості; і ті, хто щедро жертвує на благодійність, відчують дивовижні благословення у своєму серці та в житті» (Там само).

7. Благодійність благословляється подвійно.

«Небесна мудрість у Плані спасіння особливо виокремила закон дії та протидії, указавши на те, що

робота благодійності в усіх її виявах дарує подвійне благословення. Бог у змозі виконати роботу спасіння грішників без допомоги людини, але Він знав, що людина не стане щасливою, якщо не візьме участі в цій великій роботі. Для того щоб людина не була позбавлена благословенних результатів милосердя, наш Спаситель розробив план, у якому задіяв її як Свого співробітника» (Там само. С. 346).

8. Серце того, хто дає, стає благородним.

«Пожертви бідних, принесені в самозреченні для поширення спасенного світла істини, не тільки будуть приємними пахощами для Бога; Він прийме їх як священний дар, як дію, яка ушляхетнює серце того, хто дає, та об'єднує його зі Спасителем світу» (Там само. С. 347).

9. Незмінна Божа обітниця.

«Коли Божий народ у будь-який період світової історії бадьоро й охоче виконував Його плани систематичної жертвності завдяки дарам і жертвам, він був свідком виконання твердої обітниці, що благословення Божі завжди будуть супроводжувати його згідно з глибокою покорою Божим вимогам. Коли Божий народ прислухався до Його закликів та узгоджував своє життя з Його Заповідями, шануючи Його від усіх прибутків своїх, комори його завжди були переповнені» (Там само. С. 347).

10. Спільна радість спасених.

«Є Божя нагорода для посвячених і самовідданих працівників, усіх, хто потрудився на цих полях, а та-

кож для тих, хто добровільно підтримував їх. Як ті, хто брав активну участь у роботі на полях, так і ті, хто своїми коштами підтримував цих працівників, розділять нагороди вірних.

Кожен, хто мудро керував довіреними йому грошима і майном, увійде в радість свого Пана. Що ж це за радість? “Кажу вам, що за одного грішника, який кається, радість на небі буде більша...” Там буде виголошена похвала і святе благословення вірним “ловцям душ”. Вони приєднаються до великої радості тих, хто наповнює щасливими вигуками небесні двори.

Якою ж великою буде радість, коли спасенні в Господі з'єднаються разом на приготівленій для них землі! О, як радітимуть ті, хто був безкорисливим, самовідданим співробітником Бога, виконуючи Його роботу на Землі! Яке задоволення отримає кожен жнець, коли чистий, мелодійний голос Ісуса скаже: “Прийдіть, благословенні Мого Отця, успадкуйте Царство, приготіване вам від створення світу!” і “Увійди в радість свого пана!”» (Там само. С. 348).

11. Зміцнитися надійною обітницею.

«Довго чекали ми повернення нашого Спасителя, але через це Його обітниця не стає менш надійною. Незабаром ми ввійдемо в наш майбутній дім. Там Ісус поведе нас до живих потоків, що течуть від престолу Божого, і розповість нам про важкі випробування, через які вело нас Його провидіння задля вдосконалення характеру. Ми опинимося в саду серед чудових райських дерев, а посередині саду побачимо дерево життя. Тут ми також ясно побачимо красу відновленого Едему. Потім ми складемо до ніг нашого Спасителя свої вінці,

покладені Ним на наші голови, і, доторкнувшись до золотих арф, піднесемо хвалу і подяку Тому, Хто сидить на престолі» (Там само. С. 349).

Щоб насолоджуватися фінансовою свободою, тобі необхідно не тільки відповідально ставитися до складання особистого і сімейного бюджету, а й усвідомлювати важливість мудрого використання кредитних коштів, коли це доцільно. Про це ми поговоримо в наступному розділі.

БЛАНК ОСОБИСТОГО АБО СІМЕЙНОГО БЮДЖЕТУ

Моє ім'я (імена членів сім'ї) _____

Місяць/рік _____

Доходи (заплановані)				Доходи – реальна сума в кінці місяця	Різниця (+ або -)
	постійні	змінні	разом		
Зарплата (або пенсія) чоловіка					
Зарплата (або пенсія) дружини					
Тринадцята зарплата/ додаткові виплати					
Допомога на дитину					
Інша допомога					
Дохід від оренди					
Банківські відсотки					
Отримані подарунки					
Інші доходи					
Усього					

Частина II. Управління фінансами в сім'ї _____

Витрати (включно із заощадженнями)				Витрати – реальна сума в кінці місяця	Різниця (+ або -)
	постійні	змінні	разом		
Десятина (10 % від доходів)					
Пожертви (...% від доходів)					
Оренда житла					
Пенсійні й інші соціальні внески					
Витрати на харчування					
Витрати на одяг					
Медичні витрати					
Витрати на освіту					
Комунальні послуги					
Транспортні витрати					
Витрати, пов'язані з роботою					
Страховки					
Заощадження на придбання меблів, великої побутової техніки та ін.					
Заощадження на поїздки та відпустку					
Заощадження на непередбачені випадки					
Заощадження на придбання автомобіля					
Заощадження на придбання житла					
Пенсійні заощадження					
Усього					

БЛАНК КОНТРОЛЮ РЕАЛЬНИХ ДОХОДІВ І ВИТРАТ

Моє ім'я (імена членів сім'ї) _____

Місяць/рік _____

Доходи	1-й тиждень	2-й тиждень	3-й тиждень	4-й тиждень	5-й тиждень	Доходи – реальна сума в кінці місяця
Зарплата (або пенсія) чоловіка						
Зарплата (або пенсія) дружини						
Тринадцята зарплата/ додаткові виплати						
Допомога на дитину						
Інша допомога						
Дохід від оренди						
Банківські відсотки						
Отримані подарунки						
Інші доходи						
Усього						

Частина II. Управління фінансами в сім'ї _____

Витрати (включно із заощадженнями)	1-й тиждень	2-й тиждень	3-й тиждень	4-й тиждень	5-й тиждень	Витрати – реальна сума в кінці місяця
Десятина (10 % від доходів)						
Пожерти (...% від доходів)						
Оренда житла						
Пенсійні й інші соціальні внески						
Витрати на харчування						
Витрати на одяг						
Медичні витрати						
Витрати на освіту						
Комунальні послуги						
Транспортні витрати						
Витрати, пов'язані з роботою						
Страховки						
Заощадження на придбання меблів, великої побутової техніки та ін.						
Заощадження на поїздки та відпустку						
Заощадження на непередбачені випадки						
Заощадження на придбання автомобіля						
Заощадження на придбання житла						
Пенсійні заощадження						
Усього						

Мудре використання кредитів

Гільєрмо Біаджі

Кредит, узятий у потрібний момент і з розсудливістю, у деяких випадках дає можливість придбати майно або здійснити важливий проект. Проте для багатьох людей і сімей кредит виявляється згубним, вони грузнуть у боргах, не розраховували, чи зможуть виплатити їх, беруть кошти в обсязі, що перевищує той, який можуть собі дозволити.

Можливо, ти запитаєш: «Чи можу я взяти кредит? За яких обставин це розумно, а за яких – ні?» Щоб відповісти на ці запитання, проаналізуємо Божі поради, які Він залишив нам у Біблії та через Дух пророцтва.

ЩО БІБЛІЯ ГОВОРИТЬ ПРО БОРГИ?

1. Не будь винний і не ручайся за інших людей: «Не будь серед тих, хто поруку

дає, серед тих, хто поручається за борги» (Прип. 22:26); «Нікому нічого не будьте винні, за винятком любові одне до одного» (Римл. 13:8).

2. Якщо в тебе є борги, виплати їх: «Позичає безбожний – і не віддає» (Псал. 37:21); «Краще не дати обіту, ніж дати обіт – і не сповнити!» (Екл. 5:4).

3. Боржник стає залежним від позичальника: «Багатий панує над бідними, а боржник – раб позичальника» (Прип. 22:7); «Бо Господь, Бог твій, благословив тебе, як говорив був тобі, і ти зробиш, що багато людей даватимуть тобі позичку, а ти не даватимеш позички. І будеш ти панувати над багатьма народами, а над тобою не будуть панувати» (П. Зак. 15:6).

4. Будь милосердний і давай тому, хто просить: «Позичає безбожний – і не віддає, а праведний милість висвідчує та роздає» (Псал. 37:21); «Добрий муж милостивий та позичає, удержує справи свої справедливістю» (Псал. 112:5).

ЩО ГОВОРИТЬ ДУХ ПРОРОЦТВА ПРО БОРГИ?

1. Борги – наслідок життя не за статками.

«Багато хто не привчив себе до того, щоб витрати не перевищували доходів. Вони не навчилися планувати свої витрати, їм доводиться знову і знову позичати гроші, і тому вони грузнуть у боргах. А грошовий борг породжує в таких людях розчарування та зневіру» (Поради з управління ресурсами. С. 249).

«Якщо ви на власному досвіді випробували наслідки згубного честолобства і якщо ви та ваша дружина згодні жити відповідно до своїх доходів, ви уникнете труднощів.

Ви будете готові працювати за малу зарплату так само, як і за велику. Працьовитість та ощадливість поставлять вашу сім'ю у вигідніше становище» (Там само. С. 250).

Щоб уникнути боргів, подружжю необхідно ясно розуміти це питання і досягати згоди щодо сімейних фінансів. З одного боку, визначити, яких зусиль необхідно докласти для досягнення необхідного родині рівня доходів; з іншого – визначити, яким чином мудро розпорядитися ресурсами, які дає Господь, щоб залишатися в рамках складеного бюджету.

2. Борги – наслідок недостатнього самозречення, і в цьому винні як діти, так і батьки.

«Я бачила, як бідні сім'ї в боротьбі з убогством грузнуть у боргах, а дітей із цих сімей так і не привчили до самовідданої праці й допомоги своїм батькам. В одній родині, яку я відвідала, доньки висловили бажання мати дороге піаніно. Батьки з радістю задовольнили б їхнє бажання, але для цього їм довелося б позичати. Дочки знали, що грошей у сім'ї немає, і якби їх навчили виявляти самозречення, то вони не вимагали б від батьків неможливого. Та коли їм відмовили в задоволенні їхнього бажання, доньки наповняли на своєму, завдаючи батькам душевного болю.

Наступного разу я побачила в будинку бажаний музичний інструмент і зрозуміла, що борг цієї родини збільшився на кілька сотень доларів. Мені складно зрозуміти, на кому лежить більша провина: на батьках, які задовольняють будь-які бажання дітей, чи на самих егоїстичних дітях. Усі винні перед Богом. Згаданий випадок дуже схожий на багато інших, а ці юні особистості, які називають себе християнами, ніколи не намагалися нести хрест Христа, бо найпершим уроком, який ми отри-

муємо від Нього, є урок самозречення. Наш Спаситель сказав: «Коли хто хоче йти за Мною, хай зречеться самого себе, візьме свій хрест і йде за Мною». Ми не зможемо стати учнями Христа, якщо не виконаємо цієї умови» (Поради з управління ресурсами. С. 249).

Описуючи конкретну сімейну ситуацію, Еллен Уайт говорить про те, як важливо, щоб не тільки подружжя, але й діти виконували свої обов'язки, беручи участь у розв'язанні сімейних проблем щодо сімейної економіки. Усі повинні розуміти бюджетні обмеження та цілі, які сім'я встановлює на майбутнє. Ми несемо відповідальність перед Господом за управління даними нам ресурсами й за рішення в плануванні сімейного бюджету.

3. Борги – наслідок недостатньої ощадливості, і це – диявольська пастка.

«Усім слід бути економними. Жоден працівник не має права вести справи таким чином, щоб опинитися в боргах... Добровільно беручи в борг, людина потрапляє в ті тенета, які сатана розставляє, щоб спіймати душу» (Поради з управління ресурсами. С. 254).

Бог любить нас і бажає нам добробуту в усьому, зокрема й у фінансовому житті, прагне дати нам фінансову свободу. Проте ворог, сатана, хоче зруйнувати наші взаємини з Богом і збільшити наші проблеми. До деяких сімей він застосовує стратегію затягування в борги, яких можна було б уникнути.

4. Борги можуть послабити віру, а Бог бажає допомогти нам витратити згідно з нашими доходами.

«Дуже прикро, що тебе гнітить тягар боргів. Я знаю чимало людей, які так само відчують занепокоєн-

ня та страждання через своє важке фінансове становище...

Господь не радіє з твого нещастя. Він утішає тебе через Святого Духа, щоб ти був вільною людиною, яка ходить у Його світлі й любові. Він бажає навчити тебе і хотів би, щоб ти якомога швидше засвоїв Його уроки. Ви повинні зробити все, щоб не опинитися в скрутному фінансовому становищі, оскільки це може послабити вашу віру та призвести до розчарування. Пам'ятайте: навіть думка про фінансовий крах повинна викликати у вас жах. Ви зобов'язані скоротити свої витрати і рішуче виправити цей недолік вашого характеру. Ви можете і повинні докласти всіх зусиль, щоб узяти під контроль свою схильність витрачати більше, ніж заробляєте» (Поради з управління ресурсами. С. 254).

Тема боргів важлива, тому що впливає на міцність нашої віри. Пам'ятаймо, що Бог хоче звільнити нас від цього тягаря. Господь любить нас і бажає найкращого нам і нашим сім'ям. Він бажає навчити нас розсудливості жити згідно зі своїми статками.

5. Борги – не виправдання для утримання того, що належить Богу.

«Багато братів і сестер не бере участі в програмі регулярних пожертв, виправдовуючи себе тим, що вони ще не звільнилися від боргів. Вони посилаються на вимогу Біблії: “Нікому нічого не будьте винні”. Однак те, що вони є боржниками, не звільняє їх від відповідальності. Мені було показано, що їм необхідно віддавати кесареве кесарю, а Боже – Богу. Вони чесно визнають, що не мають права бути боржниками, але при цьому вважають, що Бог не зажадає від них нічого, доки вони

не розрахуються з боргами. Таким чином вони обманюють самих себе. Вони не повертають Богу того, що належить Йому, тоді як кожен повинен принести пожертви відповідно до своїх можливостей. Боржнику необхідно відняти суму боргу зі статків, якими він володіє, і з того, що залишилося, принести відповідну частину» (Поради з управління ресурсами. С. 258).

Борги не повинні заважати нам і нашим сім'ям бути вірними в десятинах і щедрими в жертвах. Бог обіцяє благословення тим, хто самовіддано береже Йому вірність.

6. Уникайте боргів, як смертельної хвороби.

«У всьому, що пов'язане зі школою, має практикуватися економія. Ті, хто першим почав працювати в наших школах, вийшли з бідних сімей, де для них був звичайним обід, який складається з однієї простої страви. Вони звикли їсти просто, але ситно. Було би непогано, щоб у кожного на вечерю була проста їжа, оскільки у всьому повинна бути сувора економія, інакше боргів не уникають. Тримайтеся в рамках доходів, всіляко уникайте боргів, немов вони страшніші за проказу» (Поради з управління ресурсами. С. 272).

Хоч ця порада була дана церковним установам, вона також важлива для сімейного фінансового життя. Дух пророцтва радить нам уникати боргів, як ми намагаємося уникати заразних і смертельних хвороб. Сьогодні ми сказали б: «Уникайте боргів, ніби вони страшніші за рак і СНІД».

7. Підсумок

Якщо коротко узагальнити те, що написано про борги в книзі Е. Уайт «Поради з управління ресурсами», то висновки будуть такі:

- А.** Ми беремо позики через нерозумне управління нашими фінансами (с. 249, 250).
- Б.** Ми повинні уникати боргів, цуратися їх, як страшної хвороби (с. 272).
- В.** Борги необхідно повертати якомога швидше (с. 257).
- Г.** Не повертаючи борги, ми порушуємо восьму заповідь (с. 254).
- Г.** Борги не виправдовують утримання десятини й пожертв (с. 258).

ІСТОРІЯ СИСТЕМИ КРЕДИТУВАННЯ

Якщо спробувати описати історію системи кредитування, то можна почати з найдавнішої системи обміну, що існувала ще тисячі років тому. Згадки про кредит трапляються і в Біблії, де сказано, що за задумом Божим Його народ ніколи не мав бути в борговій залежності. У Божому Слові містяться повеління, згідно з якими кожні п'ятдесят років власники, котрі втратили право на успадковану власність, яку їхні предки отримали з милості та щедрості Бога під час розподілу Ханаанських земель, могли повернути її собі та своїм нащадкам.

У сучасному світі практика кредитування значно розширилася з появою кредитних карт. Перші такі карти були випущені на початку XX століття, але масштабного поширення набули після Другої світової війни. Кредитування спочатку було призначене для комерційних організацій, але потім його адаптували для придбання майна та послуг приватними особами. Кредитування швидко розвивалося і завдяки випуску банківських карт. Існують два види таких карт. Це – дебе-

тові карти, які дозволяють не носити із собою готівки, що знижує ризик пограбування, і кредитні карти, за допомогою яких можна придбати товари та послуги, відтермінувавши оплату. Кредитування в сучасному світі таке розвинене, що існують кредитні структури світового масштабу, до яких належать тисячі комерційних, банківських, кредитних установ з різних країн, що полегшує конвертацію валют. Користувач може контролювати свої покупки через Інтернет.

КУПИТИ В КРЕДИТ ЗАРАЗ ЧИ НАКОПИЧИТИ І ПРИДБАТИ ПОТІМ?

Спочатку накопичити, а потім купити

Як правило, ми розглядаємо можливість кредитування, коли хочемо купити те, що не можемо оплатити, тому що в нас не вистачає коштів. У такому разі необхідно поставити собі кілька запитань: варто купувати в кредит зараз чи краще почекати й накопичити необхідну суму? Можна відкласти покупку чи ні? Якщо можна або вигідніше почекати, то виберіть варіант заощаджень. Внесіть до бюджету статтю щомісячних заощаджень на здійснення конкретної покупки.

Наприклад, придбання деяких видів побутової техніки для дому не є терміновою необхідністю. Можна обійтися без соковитискача й почекати, доки не накопичиш необхідну для його придбання суму. Можна почекати кілька місяців з купівлею пилососа, прибираючи вручну. Таких прикладів багато. Водночас потрібно враховувати, що купівля в кредит зазвичай означає виплату відсотків за його використання, які перевищують рі-

вень інфляції, а це значно збільшує вартість речі, а в разі повної оплати можна отримати знижку. Тобто з погляду розумного управління ресурсами вигідніше накопичити, а потім купувати.

Купити в кредит зараз

Існують державні кредити, що видають через різні організації, зокрема банківські й комерційні, які дозволяють досягти важливих життєвих цілей. Ми живемо у світі, де вартість деяких видів рухомого та нерухомого майна вкрай висока. Це – автотранспорт, житло, виробниче обладнання та ін. У цих випадках кредит – можливе рішення. Якщо відповідь на запитання, поставлене вище, – «Не можу чекати», «Вигідніше придбати зараз» або «Не можна втратити можливість, запропоновану державою або банком для придбання житла або обладнання», то необхідно проаналізувати свою фінансову ситуацію, щоб зрозуміти, чи будуть умови й обсяг кредиту розумними для тебе або твоєї родини. Тобто внесена в загальний сімейний фінансовий план щомісячна виплата кредиту, включно з нарахованими відсотками, повинна узгоджуватися з бюджетними можливостями, дозволяти підтримувати гідний рівень життя сім'ї. При цьому Бог має залишатися на першому місці (повернення десятин і пожертв). Він буде благословляти нас, і ми зможемо мудро сформулювати сімейну фінансову стратегію, щоб повернути кредит або кредити вчасно. Таким чином, ми зможемо жити спокійно та насолоджуватися фінансовою свободою.

Прикладом такого використання кредитних коштів може слугувати державна програма автокредитування, коли для підтримки попиту на придбання вітчизняних

автомобілів кредит надається на пільгових умовах. Через банківські установи, зокрема недержавні, можна отримати необхідну суму. Інший приклад – субсидії на придбання житла. Програми можуть бути національними або регіональними, а кредит можуть видавати на досить довгий термін, щоб погасити його у вигляді щомісячних виплат. Це може виявитися найкращим варіантом для сім'ї, тому що відсотки за такими кредитами знижені. Якщо ви вирішили скористатися іпотекою, то іпотечні виплати необхідно внести до сімейного бюджету.

Кредит як розумний варіант

Згаданий вище варіант придбання власного житла через державну іпотеку виявляється не тільки вигідним, але й розумним, якщо обсяг щомісячної виплати дорівнює щомісячній платі за орендоване житло або навіть менше. У цьому випадку кредит дозволяє перетворити статтю витрат (оплата орендованого житла) на статтю вкладень, і через певну кількість років житло перейде в повну власність людини або сім'ї.

Іншим прикладом розумного кредиту є програми підтримки придбання виробничого обладнання для стимулювання розвитку певних галузей або різних форм бізнесу. Придбання обладнання допомагає збільшити сімейний або особистий дохід, тому кредит буде розумним варіантом. Ще раз повторимо, що виплати за таким кредитом повинні бути внесені до особистого або сімейного бюджету. У цьому випадку ми отримуємо додаткові надходження коштів за рахунок використання обладнання, які можуть перекривати ці виплати, і можна сказати, що це не витрати, а вкладення, які зміцнюють фінансове становище сім'ї.

ПОТЕНЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ДЛЯ СІМ'Ї

Сучасні технології дозволяють точно знати, який наш особистий або сімейний економічний рівень. Чому ж багато людей і навіть цілі родини, звернувшись по кредит, опиняються в борговій ямі й зазнають фінансового краху? Пережитий за таких обставин сильний стрес завдає шкоди психологічному і фізичному здоров'ю всієї родини, а в багатьох випадках руйнує її.

Відомо, що одна з найпоширеніших причин розлучень – погана економічна ситуація в родині, яка виникає через фінансові розбіжності, борги й невміння жити відповідно до свого доходу (див. «Самоперевірка» в розділі 6).

КРЕДИТ – ЦЕ ДОБРЕ ЧИ ПОГАНО?

Тож як ми охарактеризуємо кредит? Сам собою кредит – це не добре і не погано. Це – запланований борг. Це – інструмент, який дозволяє придбати майно або послуги, особливо дорогі, як-от: побутова техніка, автомобіль, квартира, обладнання тощо, – які ми не можемо відразу повністю оплатити. Отже, щоб залишатися фінансово вільними, нам потрібна мудрість згори. Ми повинні зважати на наші реальні можливості й сімейні фінансові плани.

ЗАПИТАЙ СЕБЕ...

І ще одна порада щодо кредиту. Постав собі кілька запитань:

1. Чи справді мені потрібно те, що я збираюся купити, чи це тільки бажана покупка? Може, я роблю це, наслідуючи приклад інших?

2. Те, що я збираюся купити, буде витратою чи вкладенням?
3. Якщо в найближчому майбутньому в мене виникнуть фінансові труднощі і я не зможу виплачувати кредит, чи зможу я продати те, що придбав? Якщо так, то чи зможу я повернути більшу частину вартості, щоб не втратити вже зроблені фінансові вкладення?
4. Чи знають члени моєї сім'ї про те, що я збираюся купити щось у кредит? Чи готові вони разом зі мною нести за це відповідальність?
5. Чи обговорив я з компетентним другом або знайомим, який бажає добра мені й моїй родині, майбутню покупку та кредит, який я збираюся взяти?
6. Чи розглянув я разом із сім'єю альтернативи й можливість відтермінувати покупку та накопичити необхідну суму, перш ніж наважитися взяти кредит?
7. Чи молився я, чи вивчав Слово Боже (Прип. 6:6-8; Луки 14:28; Матв. 6:8; Филп. 4:12; Ісаї 41:10) у пошуках Божественної поради, яка допомогла б мені зберегти фінансову свободу та впевненість у такій важливій для мене й моєї сім'ї сфері?

Зважай також на те, що ми живемо в часи світових економічних і фінансових криз. Багато комерційних і банківських структур заради власного виживання, одержання чималого прибутку й задоволення інтересів своїх інвесторів протягом останніх десятиліть застосовують агресивні й радикальні заходи щодо клієнтів із заборгованостями, зокрема юридичні та незаконні методи тиску аж до примусу, ускладнюючи їм життя. Тому не дивно, що люди, перебуваючи під тиском, думають, що можна поліпшити становище, узявши інший кредит, запропо-

нований схожою структурою. Однак таке рішення стає не рятувальним кругом, а свинцевим вантажем, і єдині, хто виграє від цього, – ті самі фінансові організації, які отримують відсотки ціною повного банкрутства клієнта.

ПОРАДИ

На семінарах з особистих і сімейних фінансів, які я проводжу в різних країнах, говорячи про кредити, я раджу ось що:

1. Добре керуй тим, що Господь дозволяє тобі заробити. Обдуманно розпоряджайся тим малим, що маєш. Якщо тобі необхідно взяти кредит, то уважно читай усе, що надруковано в угоді дрібним шрифтом, і дізнавайся, де умови кредитування будуть вигідніші, де нижчі відсотки.
2. Якщо ти і твоя сім'я зважилися взяти кредит або оплатити річ чи послугу кредитною картою, то вчасно вносьте гроші, не відкладаючи до останнього дня, щоб не додавати до кредиту штрафи за несвоєчасну виплату.
3. Якщо в тебе немає змоги щомісяця повертати кредит, то не бери його. Кредит можна брати тільки тоді, коли твій бюджет дозволяє тобі здійснювати кредитні виплати.
4. Уважно стеж за датами виплат. Кредитні організації можуть їх змінювати. Звертай на це увагу та внось гроші на декілька днів раніше за кінцеву дату, щоб уникнути штрафних санкцій.
5. Візьми до уваги: якщо в країні сприятливе економічне становище й рівень інфляції знижується, то банки можуть знижувати відсоткові ставки. Якщо

в такій ситуації ти хочеш перевести кредит, узятий до зниження ставки, в інший банк з меншою відсотковою ставкою, то уважно читай усі умови нового кредитного договору, особливо те, що написано дрібним шрифтом, щоб не погіршити особистої або сімейної фінансової ситуації.

6. Добре плануй бюджет. Враховуй реальні бажання сім'ї та чітко дотримуйся бюджету. Не купуй того, чого не планував купувати, тільки тому, що в тебе є «чарівна» кредитна карта. Зрештою всі борги доводиться виплачувати з наявних у сім'ї грошей.
7. Коли йдеш за покупками, складай список того, що потрібно купити, і дотримуйся його. Заходячи в супермаркет або торговий центр, пам'ятай, що психологи, соціологи та маркетологи добре попрацювали, щоб створити атмосферу, яка викликає бажання купувати. Можливо, вітрина з хлібом розташована в дальньому кінці магазину, тому на шляху туди ти побачиш багато привабливих продуктів, які не збирався купувати. Розташування товарів, реклама, музика – усе піднімає настрій і пробуджує бажання купувати, часом порушуючи рамки наших реальних можливостей та змушуючи забути про те, для чого ми прийшли в магазин.

КРЕДИТНА КАРТА: ПЛЮСИ І МІНУСИ

Використання кредитних карт може бути як вигідним, так і невигідним. З одного боку, вони можуть допомогти, коли виникає термінова необхідність купити щось, чого ти або член твоєї сім'ї потребуєте саме зараз. З іншого боку, кредитні карти – спокуса купити бажан-

не, відтермінувавши оплату. Так вони стають мостом до боргів, непередбачених у бюджеті. Кредитна карта дозволяє не носити із собою готівку й не ризикувати втратити її або бути пограбованим. Однак на кредитні кошти можуть нараховувати високі відсотки, якщо їх не повертати вчасно, і щодо боржників можуть застосовувати законні обмеження, як-от: заборона виїзду за кордон.

Якщо ти використовуєш кредитні карти тільки для витрат, передбачених у бюджеті, то можна не боятися ризиків, пов'язаних із заборгованостями. Дуже важливо пам'ятати про це, тому що банківські та кредитні організації, які пропонують ці види карт (універсальні чи спеціалізовані, прив'язані до певної торгової мережі), отримують прибуток, коли ти не вносиш на карту всю суму покупки. Їхній бізнес полягає в тому, щоб запропонувати тобі невелику щомісячну доплату для рефінансування великої частини боргу. Це може здатися доступним варіантом. Проте за рефінансуванням криються високі відсоткові ставки, лихварство. Борг, який здавався маленьким, насувається, як снігова лавина, збільшуючись із кожним місяцем у геометричній прогресії за рахунок непомірної відсоткової ставки. Фінансова петля навколо шиї боржника затягується.

Тому в деяких країнах у законодавстві передбачена процедура банкрутства фізичних осіб. Банкрутство означає, що боржника визнають неспроможним повністю задовольнити вимоги кредиторів. Хоч борг при цьому скасовується, щодо банкрута на певний термін застосовують певні обмеження, він опиняється в «чорному списку» ненадійних клієнтів і не може узяти новий кредит. Після закінчення цього терміну людина знову може скористатися кредитом.

Досвід показав мені, що кредитні карти корисні, якщо користуватися ними розсудливо. Інакше вони стають для їхнього власника злом.

У деяких випадках краще відмовитися від їх використання. Ось деякі приклади:

1. Якщо ти не можеш контролювати себе, коли йдеш за покупками, тобто страждаєш на оніоманію (у народі її називають шопоголізмом), і тобі не вистачає сили волі, щоб утриматися від непотрібних, незапланованих витрат.
2. Якщо протягом останніх місяців користування картою тобі ледь вистачає грошей, щоб повернути кредитні кошти. Не накопичуй боргів.
3. Якщо ти не можеш повернути кредитні кошти в повному обсязі й через нарахування відсотків твій борг зростає щомісяця.
4. Якщо ти в обмежених фінансових обставинах, краще повернутися до готівки, щоб витрати були «відчутними». Це психологічний момент: коли ми розплачуємося готівкою, то бачимо банкноти, які віддаємо, і краще усвідомлюємо вартість речей і послуг. І навпаки, розплачуючись за покупки кредитною картою, не відчуваємо цього або не сприймаємо так гостро.

РОЗДУМИ ПРО ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

1. **Пам'ятай про пріоритети.** Одне з важливих питань, над яким треба замислитися, щоб не втратити фінансової свободи, – наскільки реальна потреба в тому, що ми бажаємо купити, враховуючи,

що в нас немає необхідної суми й потрібно скористатися кредитними коштами. Пам'ятайте, що ми живемо в суспільстві споживання, на нас щодня тисне реклама, спонукаючи купувати більше, ніж нам потрібно, більше, ніж дозволяють наші фінансові можливості. Думаю, доречно буде згадати слова Ісуса: «Глядіть і стережіться всякої зажерливості, бо не від надміру багатства залежить життя людини!» (Луки 12:15).

2. **Будь вірним управителем.** Оціни, чи ти вірний управитель того, що Господь дає тобі. Постався до цього серйозно. Нам належить дати звіт перед Богом про все, що ми думаємо, плануємо, робимо. Якщо ми відповідально ставимося до наших обов'язків, то Господь не тільки пошле нам матеріальні благословення, а й наповнить наше життя й серце щастям і впевненістю. Ці благословення не виміряти грошима, вони роблять наше життя повноцінним.
3. **Радься із сім'єю.** Оцінюй бюджет за участю всієї родини, аналізуючи мету й завдання при складанні бюджету. Радься з чоловіком, дружиною та іншими членами родини. Борги, про які ми говорили, – одна з причин суперечностей і розлучень.
4. **Роздумуй над Божими порадами.** «Хто ж із вас, турбуючись, може додати до свого росту хоч один лікоть?» (Матв. 6:27). Слово Боже навчає, що насамперед ми повинні бути вірні Богу в десятинах і пожертвах (Мал. 3:7-10), а також бути вірними управителями того, що залишається в наших руках, незалежно від того, багато це чи мало. Господь спонукає нас не лише бути економними, але й самовіддано працювати. Апостол Павло радить: «Я вам увесь час

показував, що так працюючи, треба захищати немічних і згадувати слова Господа Ісуса, Який Сам сказав: Блаженніше давати, ніж брати!» (Дії 20:35).

- 5. Довіряй Божим обітницям.** Спирайся на чудові обітниці Христа, Котрий визначає наші цілі в контексті Великої боротьби, і думай про результати твого вибору: «Злодій приходить тільки для того, щоб украсти, вбити і погубити. Я ж прийшов, щоб ви мали життя і щоб надміру мали» (Івана 10:10). Тому завжди пам'ятаймо про чудові плани Бога для нашого життя, живімо в злагоді з ними й сумлінно управляймо всім, що Він довіряє нам.

Нехай Господь допоможе нам бути вірними управителями. Використовуймо кредит тільки в тому разі, якщо зможемо відображати в нашому житті образ Творця. Нехай наш досвід дорослого життя буде гідним прикладом для наших дітей або церковної молоді, що потребує надійних орієнтирів. Так вони теж стануть вірними управителями того, що вручить їм Небесний Отець.

Живімо так, щоб незабаром, коли наш Господь повернеться, ми змогли б почути: «Гаразд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!» (Матв. 25:21).

Я закликаю тебе не лише обмірковувати важливість мудрого управління кредитами, про що ми говорили в цьому розділі, а й більше цінувати благословення заощаджень (про це йтиметься в наступному розділі). Присвячуй час роздумам, молитві та вдумливому читанню порад зі сторінок Слова Божого та праць Духа пророцтва, які важливі для фінансової свободи, і залишайся вірним управителем довіреної особисто тобі чи твоєї родині власності.

Благословення заощаджень

Карлос Біаджі

Робити заощадження – біблійний принцип та обов'язок вірного управителя (див. розділ 3). У цьому розділі ми проаналізуємо деякі питання, пов'язані із заощадженнями. У чому перевага заощаджень? Як я можу заощаджувати, якщо мені ледь вистачає на життя? Навіщо потрібні заощадження? Скільки я повинен заощаджувати? Де зберігати?

Ми хочемо, щоб розгляд цих запитань і відповіді на них допомогли тобі зрозуміти важливість заощаджень, мотивували почати або продовжити це робити.

У ЧОМУ ПЕРЕВАГА ЗАОЩАДЖЕНЬ?

Одна з переваг – на заощадження купувати дешевше, ніж у кредит. Розглянемо

приклад купівлі нового холодильника. Припустимо, він коштує 20 тисяч гривень. Продавець рекламує «спеціальну пропозицію»: «Ви можете купити цей холодильник на виплат, сплачуючи по дві тисячі протягом десяти місяців!» Пропозиція приваблива, чи не так? Однак продавець не повідомляє, що цей холодильник обійдеться тобі в 16 тисяч, якщо ти купиш його на офіційному сайті магазину, сплативши повністю за безготівковим розрахунком, тобто зі знижкою 20 %! Чому продавець не говорить про це? Тому що магазину вигідніше продати холодильник на виплат і дорожче. Ти запитаєш: «Як я оплачу холодильник, якщо 16 тисяч у мене немає?» Задумайся, у тебе немає ні 16, ні 20 тисяч. Якщо ти прожив стільки років зі старим холодильником і він ще працює, можна почекати ще рік, чи не так? Якщо ти розглядав варіант, коли будеш виплачувати по дві тисячі протягом десяти місяців, отже, ти можеш зібрати цю суму на два місяці раніше. Відкладай по дві тисячі і через вісім місяців купи холодильник за 16 тисяч замість 20. І ти можеш далі відкладати ті самі дві тисячі, роблячи заощадження.

Якщо ціна товару на виплат і при оплаті повної вартості однакова, то політика магазину полягає в тому, щоб продавати дорожче, стимулюючи покупця можливістю оплатити частинами. Досліджуй ринок, вивчи пропозиції інших магазинів, знайди кращу ціну.

Якщо вдалося купити дешевше, то в тебе залишаються кошти на інші потреби. Повертаючись до нашого прикладу, якщо ти і далі відкладатимеш по дві тисячі на місяць після купівлі холодильника, то до кінця року в тебе буде ще вісім тисяч на потреби сім'ї, це гроші, які ти переплатив би за розтермінування.

Щороку багато людей купує речі на виплат та в кредит, і так протягом десятиліть. А якби, замість того щоб жити в кредит і переплачувати, вони робили заощадження та оплачували покупки відразу? Якщо таким чином щороку можна зекономити, наприклад, 10 тисяч, то той, хто купує, не вдаючись до оплати частинами і кредитів, зберігає за десять років 100 тисяч, порівняно з тим, хто купує в кредит і на виплат. За двадцять років він збереже 200 тисяч, а за сорок років різниця сягне 400 тисяч! На ці гроші можна купити новий автомобіль, земельну ділянку, у деяких регіонах – скромне житло або ж відчутно підтримати проповідь Євангелія!

Ще одна перевага заощаджень – вони допомагають жити в рамках доходу. Багато людей і сімей не роблять заощаджень, тому що витрачають більше, ніж заробляють. Отримуючи п'ять тисяч, витрачають 10, отримуючи 10, витрачають 15. Так вони тонуть у боргах, просять про допомогу друзів і родичів. Можливо, проблема не в маленькій зарплаті, а в нескінченних потребах. Постійно дотримуючись принципу заощаджень, нехай навіть це будуть невеликі суми, ти вчишся жити за статками, тому що заощаджувати можна, тільки якщо витрачаєш менше, ніж отримуєш. Е. Уайт, звертаючись до подружжя, у якого виникли фінансові труднощі, рада їм бути розсудливими й економити: «Мені було показано, що тобі, мій брате, і тобі, моя сестро, потрібно багато чого навчитися. Ви живете не відповідно до своїх статків і не навчилися економити. Якщо вам трапляється заробити гроші, ви не знаєте, як розтягнути їх на якомога довший період. Замість того щоб бути розсудливими, ви керуетесь своїми примхами або апетитом. Іноді ви витрачаєте гроші на таку якісну

їжу, про яку ваші брати можуть тільки мріяти. Ось чому долари швидко вислизують із вашого гаманця» (Свідчення для Церкви. Т. 2. С. 431).

Заощадження можуть допомогти тобі стабілізувати нестійкий економічний стан. Може, ти думаєш: «Я бідую і не в змозі нічого відкласти». Можливо, ти залишився без роботи або в тебе дуже низька зарплата, може, до бідності призвели прорахунки й неекономність. Проте рішення відкласти, нехай навіть мізерну суму, щоразу, коли отримуєш гроші, може допомогти тобі поліпшити ситуацію. Обдумай з молитвою таку цитату: «Деякі люди завжди будуть бідні. Навіть якщо їм надати найвигідніші умови, це їм не допоможе, бо вони погано планують своє життя і витрачають усі кошти, які заробляють, – чи то багато їх, чи то мало.

Іншим людям зовсім невідоме самозречення, вони не вміють так витрачати гроші, щоб не брати в борг і по троху відкласти на чорний день. Якщо Церква допомагатиме таким людям, але не навчить їх правильно витрачати свої ресурси, то тільки зашкодить їм; вони будуть із надією дивитися на Церкву, чекаючи від неї допомоги, і не будуть вправлятися в самозреченні й ощадливості, маючи хоча б якийсь достаток. І якщо вони не будуть щоразу отримувати допомогу, сатана спокушатиме їх, тоді вони почнуть заздрити своїм братам і підозрювати їх у несумлінному виконанні свого обов'язку перед ними. Однак неможливі самі помиляються й обманюються, оскільки вони не бідняки Господні» (Свідчення для Церкви. Т. 1. С. 272).

Доволі суворі слова. Обдумай свою ситуацію з молитвою, проси допомоги у Всесильного Бога. Можливо, рішення про заощадження змінить твоє життя.

МЕНІ НЕ ВИСТАЧАЄ НА ЖИТТЯ, ЯК Я МОЖУ ЗАОЩАДЖУВАТИ?

Якщо твоїх доходів недостатньо, щоб задовольнити потреби, які вже існують, заощаджувати неможливо. Існує тільки два способи робити заощадження в такому разі: *збільшити дохід* або *знижити витрати*. Якщо є можливість збільшити дохід, то потреби будуть задоволені й ти зможеш робити невеликі заощадження. Переважно збільшити дохід складно. Тому ми зосередимось на практичних порадах із власного досвіду та з праць Духа пророцтва про те, як зменшити витрати й почати заощаджувати. Ці практичні поради можна об'єднати в три групи: *стриманість*, *зміни*, *постійність*.

1. Стриманість. Стримуватися – означає обмежити себе в тому, без чого можна обійтися, що насправді не потрібно. Для цього треба постійно запитувати себе: Ця витрата необхідна чи від неї можна відмовитися? Потрібно мені це чи не дуже? Якщо можна прожити і без цього, то можна заощадити. Це – реальна потреба чи надумана? Якщо надумана, то утримайся та збережи кошти. Такий аналіз має суб'єктивний характер. Проси у Володаря твого життя й ресурсів допомогти тобі розділити твої потреби, переваги, бажання і джерела задоволення на необхідне й надумане.

Часто ми витрачаємо невеликі суми грошей на задоволення апетиту – на солодощі та снеки, перекус у кафе, безліч дрібничок, які за місяць і рік виливаються в значні суми, які могли б стати заощадженнями. Зверни увагу на слова Духа пророцтва: «Ти мав бізнес, який час від часу приносив тобі великий одноразовий

прибуток. Коли ти заробляв непогані гроші, то відразу витрачав більшу частину на надумані потреби, замість того щоб заощадити кошти на випадок, якщо в тебе виникнуть труднощі. Якби ти і твоя дружина розуміли, що Бог поклав на вас обов'язок відмовитися від задоволення своїх смаків і забаганок та звелів більше дбати про майбутнє і не жити тільки сьогоднішнім днем, то зараз ви жили б у достатку й ваша сім'я мала б усі вигоди. Вам слід засвоїти урок і не личить пасти задніх. Вам потрібно навчитися *надовго розтягувати те мале, що у вас є*» (Свідчення для Церкви. Т. 2. С. 432).

Якщо смаки й уподобання задовольнялися роками, то вже сформувалися звички, які складно змінити. Однак хіба для Бога є щось неможливе? Проси в Нього допомоги і стримуйся, не витрачай на те, без чого можеш обійтися, на швидкоплинне задоволення, і зможеш заощаджувати.

2. Зміни. Є різні сфери життя, у яких необхідно дещо змінити, і часто це допомагає заощаджувати кошти. Наприклад, це стосується таких важливих для нас питань, як одяг і харчування. Що дешевше: продукти, що містять багато жирів і приправ, чи прості та здорові страви? Що вигідніше: одягатися за останньою модою чи вибрати одяг з попередньої колекції або на сезонному розпродажі? Якщо ти сумніваєшся і не наважуєшся дослухатися до Божественної поради про зміну звичок, подумай про те, що Господь ще раз закликає до змін, які прославлять Його Ім'я. Можливо, Бог бажає не тільки позбавити тебе егоїзму й гордості, не тільки заохотити до здорового способу життя, а й благословити фінансово.

3. Постійність. Коли ти відмовився від непотрібного та змінив звички, тобі потрібно виробити постійність

у відкладанні заощаджень. Якщо ти отримуєш зарплату раз на тиждень, відкладай щотижня, якщо раз на місяць, то щомісяця. Не відтягуй: щойно отримаєш гроші, одразу поклади визначену тобою суму в надійне місце.

«Я знаю одну сім'ю, яка отримувала двадцять доларів на тиждень і витратила все до останнього цента, тоді як інша сім'я в такому самому складі, що мала лише дванадцять доларів на тиждень, відкладала щотижня один або два долари, утримуючись від покупки речей, які тільки здавалися необхідними, але без яких все ж можна обійтися» (Вибрані вісті. С. 329).

Не важливо, скільки тобі років, є в тебе сім'я чи ні. Ти можеш досягти постійності в заощадженні коштів. Той, Хто всім володіє, надає тобі таку можливість.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ

Є багато цілей, заради досягнення яких ми можемо накопичувати заощадження, і це залежить від сімейних та особистих завдань. Як ми згадували, цілі змінюються на різних життєвих етапах. Проте на кожному етапі є причини для заощадження коштів. За своїми цілями заощадження можна розділити на три групи: 1) заощадження на місіонерські проекти; 2) заощадження на непередбачені витрати; 3) заощадження для досягнення особистих або сімейних цілей.

1. Місіонерські проекти. Це частина призначеного в річному бюджеті на пожертви. Щотижневі та щомісячні пожертви не потребують заощаджень, їх ми відокремлюємо відразу після отримання зарплати. Заощаджень потребують проекти, які ми вирішили підтримати і на

які потрібно накопичувати кошти кілька місяців. Наприклад, якщо ми обіцяли Богу підтримати певною сумою служіння групи місіонерів і ця сума дорівнює пожертвам за п'ять місяців, то ти заощаджуєш протягом п'яти місяців і потім передаєш їх на цей проект. Наша сім'я, як ми вже говорили, відокремлює 10 % від загального доходу на підтримку місіонерських проектів. Із січня ми відкладаємо гроші в особливий конверт і віддаємо, коли виникає потреба. Як радісно мати в управлінні гроші, аби вчасно допомогти людині, сім'ї або групі місіонерів, підтримати важливе церковне служіння!

2. Заощадження на непередбачені витрати. Це певна сума, яку ти зберігаєш на непередбачені ситуації. У всіх нас виникають термінові потреби, але не завжди ми фінансово готові до впевнених дій. Якщо ти або хтось із твоєї родини занедужує або трапляється нещасний випадок, а для лікування потрібна велика сума, то є два виходи. Якщо резервних грошей немає, то ти звернешся по допомогу до родичів, друзів, начальства на роботі або навіть візьмеш кредит, аби впоратися з бідой. З іншого боку, якщо в тебе є резерв на такі випадки, то ти легше переживеш непередбачене, дякуючи Богові за те, що Він допоміг тобі підготуватися заздалегідь. Е. Уайт пише: «Ви могли би вже сьогодні мати власний капітал, щоб використовувати його в разі крайньої необхідності та для підтримки Божої справи, якби були економними... Щотижня відкладайте частину свого заробітку і використовуйте ці гроші лише тоді, коли в цьому виникне гостра потреба або ж для того, щоб принести пожертви Тому, Хто вам їх дав – Богові...» (Християнська родина. С. 395).

Крім хвороб і нещасних випадків, ми можемо зіткнутися з раптовим зниженням прибутків, втратою ро-

боти й іншими наслідками фінансової кризи. Тому ми радимо кожній родині й кожній людині відкладати гроші на такі випадки. Коли сума, яку ви вважаєте достатньою, накопичена, немає потреби відкладати ще. Щоразу, коли ви берете гроші із цього фонду, необхідно повернути їх. У нашому випадку ми визнали розумною суму, що дорівнює тримісячній зарплаті. Цього достатньо, аби впоратися з більшістю непередбачених ситуацій, зокрема із втратою роботи на три місяці.

3. Заощадження для досягнення особистих або сімейних цілей. Це стосується будь-яких цілей, крім розглянутих у двох попередніх пунктах. Цілі можуть бути великі чи маленькі, короткострокові або довгострокові. Наведемо список можливих сімейних цілей на різних етапах життя:

а) молодята:

- придбання побутової техніки й меблів;
- придбання автомобіля;
- літній відпочинок;
- облаштування житла;

б) усталена сім'я:

- освіта дітей;
- придбання власного житла;
- оновлення побутової техніки й меблів;
- заміна автомобіля;

в) передпенсійний вік:

- отримання пенсій;
- медичне забезпечення.

Через Е. Уайт Бог дав чудові поради щодо заощаджень. Звернемо увагу на такі слова: «Брат і сестра Б. не навчилися уроків ощадливості... Вони можуть витратити всі кошти, скільки б їх у них не було. Зараз вони от-

римують від цього задоволення, але потім, якщо з ними трапиться нещастя, вони виявляться зовсім безпорадними... Якби брат і сестра Б. були ошадливими господарями, відмовляли собі в дечому, то вже давно би мали власний будинок і кошти на випадок нещастя. Проте вони не бажають економити, як це роблять ті, до кого вони звертаються по допомогу. Якщо вони нехтуватимуть цими уроками, їхні характери будуть оцінені як недосконалі в день Божий» (Християнська родина. С. 395).

Чи хочу я, щоб мій характер був оцінений як недосконалий у день Приходу Господа?

СКІЛЬКИ ЗБЕРІГАТИ?

Коли нам зрозумілі переваги заощаджень, методи й цілі, постає запитання, яким повинен бути обсяг заощаджень. Можна проаналізувати це з двох точок зору, виділивши загальні та цільові заощадження.

1. Загальні заощадження. Якою має бути ця сума? П'ять, десять, п'ятнадцять, двадцять, п'ятдесят відсотків від мого доходу? Відповідь буде залежати від багатьох чинників: від обсягу доходу, наявності або відсутності боргів і кредитів, відсотка пожертв.

По-перше, що більший твій дохід, то більший відсоток заощаджень ти можеш відкладати. Сім'я із чотирьох осіб зі щомісячним доходом 100 тисяч гривень може відкладати 50 % від свого доходу, а така сама сім'я з доходом 30 тисяч гривень – тільки 10 %.

По-друге, можна відкладати більші суми в міру звільнення від боргів і кредитів. Якщо ти нічого не винен, то можеш зберігати до 35 % доходу, а якщо 30 % доходу йде на виплату іпотеки, то тільки 5 %.

По-третє, якщо зростає відсоток пожертв, може зменшуватися відсоток заощаджень. Припустимо, що інші статті витрат зведені до мінімального рівня й у поточному році ти визначив на пожертви 5 % від доходу, а на заощадження – 25 %. Якщо наступного року ти відокремлюєш на пожертви 10 %, то відсоток заощаджень може бути знижений до 20 %. Як показує наш власний досвід, Господь завжди виконував Свою обітницю щодо благословення надміру. Хоч відсоток, відведений на заощадження, зменшувався через зростання відсотка пожертв, Бог посилав безмежні матеріальні благословення.

Наприклад, того року, коли ми вирішили віддавати як пожертви 20 % від сімейного доходу, Господь допоміг нам купити квартиру з 20-відсотковою передплатою і подальшими безпроцентними виплатами.

З іншого боку, Бог може допомогти досягнути навіть того, що суперечить нашій людській логіці. Ми дали Богу обіцянку збільшувати пожертви, внаслідок чого вже не могли відкладати істотні заощадження, проте чітко дотримувалися цієї обіцянки. І з першого ж року, незважаючи на те що ми збільшували обсяг пожертв, відсоток заощаджень також зростав! Наприклад, наступного року ми вирішили жертвувати не 3 %, а 5 %, склали новий бюджет, молилися весь рік за нове виконання Божої обітниці про благословення. До кінця року ми з'ясували, що заощадили більше, ніж планували. Бог завжди вірний Своїм обіцянкам!

2. Цільові заощадження. У цьому випадку слід розрахувати час, необхідний для вирішення певного завдання, або визначити щомісячну суму, яку будемо відкладати. Якщо в тебе є авто, але ти хочеш змінювати його кожні п'ять років, вкладаючи в це щоразу по 150 ти-

сяч гривень, то тобі необхідно відкладати по 2,5 тисячі щомісяця на цю мету ($150\,000 \text{ грн} : 60 \text{ міс.} = 2500$). Якщо сімейний відпочинок на морі наступного року обійдеться в 20 тисяч гривень, то щомісяця потрібно відкладати трохи більше ніж півтори тисячі ($20\,000 \text{ грн} : 12 \text{ міс.} = 1666$). Якщо ваша сім'я хоче підтримати місіонерський проєкт, вклавши в нього 15 тисяч гривень, і ви вирішуєте, що можете відкладати на це 5 % від сімейного доходу, що становить 30 тисяч, то ви зберете цю суму за 10 місяців ($5\% \text{ від } 30\,000 = 1500$; $15\,000 : 1500 = 10 \text{ міс.}$).

Як бачите, обсяг можливих заощаджень обумовлений декількома чинниками. Однак важливий не обсяг заощаджень, важливо систематично заощаджувати. Відклади гроші вперше; сформуль стійку звичку заощаджувати, і коли це станеться, ти почнеш отримувати задоволення від благословень, спостерігаючи за досягнутими цілями, розв'язанням непередбачених проблем, за людьми, яким ти допоміг, підтримкою справи Божої на Землі.

ДЕ ЗБЕРІГАТИ ЗАОЩАДЖЕННЯ?

Багато людей запитує, де краще зберігати гроші: у банку чи «під матрацом»? Може, краще вкласти їх у нерухомість чи щось інше? Залишити все в національній валюті чи обміняти на стабільну іноземну? Щоб відповісти на ці запитання, необхідно проаналізувати різні чинники.

1. Де зберігати заощадження. Якщо ти кладеш у скарбничку по дві тисячі гривень щомісячно, то через двадцять років у тебе буде 480 000 гривень ($2000 \text{ грн} \times 240 \text{ міс.}$). Якщо ті самі дві тисячі ти будеш класти в банк

під 5 % річних зі щомісячною капіталізацією, то через двадцять років сума збільшиться в 1,7 раза. Розрахувати дохідність вкладу можна за допомогою депозитного калькулятора онлайн або скориставшись функцією МВ («майбутня вартість») в розділі фінансових функцій програми «Excel». Здається, краще покласти гроші в банк. Проте питання потребує додаткового вивчення.

По-перше, можливий процес інфляції. Я ріс в Аргентині в період дуже великої інфляції. Бувало, що в супермаркетах ціни змінювали щодня. Через інфляцію купівельна спроможність грошей знижується. Сьогодні на 50 гривень ти можеш купити три буханки хліба, а до кінця року, можливо, уже тільки дві. По-друге, умови обслуговування рахунку можуть знизити вигоду від нарахування відсотків. Банки можуть брати комісії та знімати гроші за обслуговування рахунку, а також через певний час змінювати відсоткові ставки. Тому в певний момент зберігати гроші на рахунку може стати не вигідно.

2. У якій валюті зберігати заощадження. Відповідь залежить від коливання курсу валют. Якщо національна валюта знецінюється, то її курс щодо стабільної іноземної валюти (наприклад, долара або євро) падає. Якщо, навпаки, національна валюта зміцнюється, її курс зростає. Такий простий аналіз застосовуємо як до банківських вкладів, так і до грошей, що зберігаються вдома. Його складніше зробити, якщо в країні високі темпи інфляції і гроші знецінюються дуже швидко. Банки зазвичай пропонують на вклади в національній валюті вищу відсоткову ставку і нижчу – на депозити в іноземній валюті. Вирішуючи це питання, необхідно робити складніший аналіз, враховуючи очікувану інфляцію та зміни курсу обраної валюти.

3. Зберігати чи вкласти? Ті, у кого вже заощаджена значна сума, можуть замислитися про вкладення грошей. Один із варіантів – нерухоме майно (земля, будинок, квартира). Інший – фінансові інструменти (акції, облігації, інвестиційні фонди та ін.). Хоч цю тему ми докладно розглянемо в розділі 15, коротко проаналізуємо її і тут.

Як правило, ціни на нерухомість зростають. Один мій друг десять років тому купив земельну ділянку в Парагваї за три з половиною тисячі доларів. Сьогодні ця ділянка коштує двадцять п'ять тисяч. Те саме відбувається із житлом. На подорожчання впливає багато чинників, як-от: розвиток економіки країни, інфраструктури району (наприклад, прокладання й асфальтування доріг, поява соціально значущих об'єктів, будівництво торговельних центрів, розвиток транспортних зв'язків), збільшення числа робочих місць та ін. Якщо територія розвивається, то ціни на будинки та землю підвищуються, а якщо рівень впорядкованості в районі знижується, старіє житловий фонд, не розвивається інфраструктура, зачиняють школи, поліклініки, то ціни знижуються.

Вкладення у фінансові інструменти передбачають певні ризики: чи вдасться повернути кошти і збільшити їх? Що більший прогнозований прибуток, то більший ризик, що цього не станеться; що менший імовірний прибуток, то менший ризик. Люди, готові ризикувати, зазвичай вибирають інвестиції з високою прибутковістю.

Прибутковість акцій коливається, а доходи з облігацій фіксовані. Доходи від акцій виражаються в дивідендах (грошових сумах, одержуваних акціонерами) і вартості акції. Акції організацій, чиї продукти або діяльність мають постійний попит, стабільніші, прибуток від та-

ких акцій більш передбачуваний, коливання вартості залежно від економічних циклів менші.

Облігації – це позики, які бере держава або компанія для фінансування своєї діяльності із зобов'язанням повернути власникові їхню вартість і відсотки за використання. Ризики при цьому нижчі, ніж при купівлі акцій, які можуть знецінитися, через що їхній власник втрачає вкладені гроші. Винятком є випадки банкрутства емітента облігацій або значне погіршення економічної ситуації в країні, внаслідок чого виплати з облігацій можуть застримати або знизиться їхня сума.

Взаємні й інвестиційні фонди також передбачають певний ризик, але він значно нижчий, тому що вкладення розподіляються між різними фінансовими інструментами (облігаціями, акціями, банківськими вкладками та ін.).

Крім ризиків інвестиційних вкладень, необхідно брати до уваги термін і обсяг інвестицій. Якщо ти збираєш на навчання в університеті для твоїх дітей і гроші знадобляться через п'ять років, то можна вибрати довгострокові інвестиції, наприклад, вкладення в земельну ділянку. Та якщо ти збираєш, щоб через шість місяців вирушити у відпустку, потрібно шукати варіант короткострокового вкладення. Також треба враховувати, у що обійдеться інвестиція. При купівлі та продажі нерухомості сплачуються податки, оплачуються нотаріальні витрати й ріелторські послуги. Вкладення у фінансові інструменти передбачають виплату комісійних фінансовим консультантам і брокерам (професіоналам, які здійснюють операції із цінними паперами на біржі). Також інвестор повинен приділяти час аналізу різних опцій.

Наша порада проста: вибери для своїх вкладень найкращий варіант. Знайди рівновагу між ризиком і при-

бутком. Якщо національна валюта знецінюється, конвертуй її в іноземну, вибирай найбільш стабільну. Якщо відсотки від банківського вкладу перевищують вартість його обслуговування, поклади гроші на рахунок. Зібравши суму, достатню для покупки нерухомості, придбай її в перспективному районі. А найголовніше – насамперед радься з Богом, Котрому належить усе. Він знає, що краще для тебе і твоєї сім'ї. Бог покаже тобі правильний шлях через людей, обставини, поради Слова Божого або Духа пророцтва: «Навіть отримуючи невелику зарплату, ти міг би накопичити гроші на потрібні речі. Можна було би вкласти кошти в ділянку землі, яка зростає в ціні. Та коли молода людина витрачає все до останнього долара, це свідчить про відсутність ощадливості та передбачливості» (Вибрані вісті. Т. 2. С. 330).

Якщо ти ще не відкладаєш заощаджень, молися Небесному Отцю, попроси про підтримку, склади план заощаджень, щоб досягти своїх цілей. Ти помітиш, що Бог зміцнює тебе в цьому рішенні, дає тобі розуміння, як заощаджувати, і сили, щоб робити це. Ти із задоволенням побачиш результати. Якщо ти вже відкладаєш кошти, але, можливо, не стільки, скільки міг би, попроси в Бога мудрості, і Він допоможе тобі примножити твої зусилля, щоб ефективніше використовувати ресурси заради Його слави.

Ми розглянули практичні поради в галузі фінансової свободи, яку ми отримуємо, правильно розпоряджаючись особистими та сімейними ресурсами. У наступних розділах ми докладніше розглянемо окремі теми, починаючи з ретельного розрахунку десятин і пожертв.

Частина III

КОНКРЕТНІ ПИТАННЯ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ОСОБИСТИМИ ТА СІМЕЙНИМИ ФІНАНСАМИ

БОЖЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО ТЕБЕ:

Я вирішив народитися на цій Землі в бідній родині. У Мене не було грошей навіть на те, щоб сплатити храмовий податок. Однак у Моєму управлінні були, є і будуть невичерпні Божественні ресурси. Тому Я сказав Петру, щоб він дістав із рота першої спійманої рибини монету, якої було достатньо для сплати податку за Мене і за нього. Багато людей у Церкві бідні. У них немає достатньо грошей, щоб задовольнити основні потреби. Вони борються щодня, щоб у їхніх сімей був прожиток. Деякі звинувачують у цьому Мене, а інші залишаються вірні Мені, незважаючи на обставини. Якщо ти зараховуєш себе до бідних, то кажу тобі, що Я ніколи не залишу без підтримки бідного, але вірного Мені. Мої обітниці незмінні. Я не забуду тебе й не залишу. Навіть якщо ти підеш долиною смертної темряви, Я буду з тобою. Я прошую тебе укласти зі Мною завіт. Будь вірний у малому, і ти успадкуєш небесні оселі. Чи готовий ти повірити Мені?

Вирахування десятин і пожертв

Карлос Біаджі

Біблійні принципи щодо десятин і пожертв уже були викладені в другому розділі, а в цьому розділі ми відповімо на практичні запитання, які зазвичай виникають у членів Церкви, котрі хочуть правильно дотримуватися цих принципів. Ми поділили ці питання на групи: скільки; коли; куди; використання десятини; утримання десятини; виправдання неповернення десятини; прибутки сумнівного походження.

СКІЛЬКИ?

1. Я повинен повертати десятину й пожертви із загальної суми доходу чи з чистого прибутку?

Ми радимо повертати десятину й пожертви у вигляді відповідної частки доходу (див. розділ 2). Бог сказав хліборобові: «Конче даси десятину з **усього** врожаю насіння твого, що рік-річно на полі зросте» (П. Зак. 14:22). Е. Уайт уточнює, що «якби кошти надходили до скарбниці згідно з Божим планом (десята частина від усіх прибутків), їх виявилося б достатньо для просування Його справи» (Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 150).

Адвентистська церква визначає дохід як збільшення матеріальних засобів (майна), які належать людині, і дає такі загальні рекомендації для окремих категорій віруючих:

А. Працівники. Відокремлювати десятину й пожертви слід з окладу (тарифної ставки), тобто без урахування податкових, соціальних та інших відрахувань. Це пояснюється тим, що ці відрахування робляться в рахунок непрямих послуг, пільг та переваг, які одержує людина. Якщо роботодавець оплачує їжу або транспортні витрати, то ці виплати додаються до окладу.

Б. Фрілансери. Відокремлювати десятину й пожертви слід із чистого прибутку, тобто із загального доходу, за винятком витрат на діяльність, яка приносить цей прибуток (закупівлю матеріалів та обладнання, транспортні витрати та ін.).

В. Підприємці. Відокремлювати десятину й пожертви слід із чистого прибутку, тобто із загального доходу, за винятком вартості закупленого товару й комерційних і виробничих витрат (оренди, зарплати працівників, реклами, транспортних витрат тощо). Якщо частина виробленого товару йде в сім'ю, то його вартість додається до прибутку, так ніби він був проданий.

Г. Виробники сільськогосподарської продукції. Відокремлювати десятину й пожертви слід із чистого при-

бутку, тобто із загального доходу, вирахувавши вартість сировини й виробничі витрати (оренду, зарплату працівників, рекламу, транспортні витрати та ін.).

Г. Власники підприємств і фірм. Відокремлювати десятину й пожертви слід із чистого прибутку й дивідендів.

2. Якщо я підприємець, як мені підрахувати чистий прибуток, якщо в мене немає бухгалтерського балансу або його складають наприкінці року?

Якщо ти не ведеш бухгалтерської звітності, то ми рекомендуємо фіксувати надходження від виду діяльності, якою ти займаєшся, і витрати на неї, а потім обчислювати чистий прибуток.

Якщо на підприємстві або фірмі ведеться бухгалтерська звітність, можна використовувати її дані про чистий прибуток. Якщо баланс підводять наприкінці кварталу, року або після закінчення сезону, то можна повернути десятину й пожертви, зважаючи на попередню оцінку, і зробити перерахунок після підведення балансу. Щомісячне повернення десятини краще, ніж повернення загальної суми в кінці року, з трьох причин. По-перше, пастори отримують зарплату щомісяця, по-друге, усі ми маємо потребу в постійному Божому благословенні, і по-третє, інфляція знижує купівельну спроможність грошей.

3. Чи повинен я повертати десятину з додаткових прибутків?

«Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці» (Мал. 3:10). Десятина повертається з усіх доходів – окладів, погодинної сплати та оплати за угодою, соціальних виплат, комісійних, доплат, чайових, премій, прибутку від вкладів і комерційних операцій, пенсій, спадщини, подарунків, орендної

плати, дивідендів та ін. Якщо збільшується кількість майна, то слід повернути відповідні суми десятини й пожертв.

4. Чи повинен я повертати десятину з пенсії?

Це – особисте рішення. Деякі вважають, що ні, адже пенсія виплачується з фондів, створених за рахунок відрахувань із зарплат, з яких десятину вже повернули. Інші переконані, що з пенсії потрібно повертати десятину, бо відрахування в пенсійний фонд робить роботодавець і людина на пенсії отримує більше, ніж внесла до пенсійного фонду.

Моя теща після виходу на пенсію вирішила не повертати десятини, проте це її постійно непокоїло. Вона звернулася за порадою до досвідченого пастора, який також отримує пенсію, і він пояснив їй, що це вибір кожного, але особисто він повертає десятину. Це спонукало її змінити рішення й чинити так само, вона навіть узяла кредит, аби повернути утриману десятину. Це принесло їй духовний спокій. Якщо в тебе виникають сумніви й занепокоєння, спробуй повертати десятину на знак подяки Богу за Його турботу про тебе.

5. Чи потрібно повертати десятину зі спадщини?

При отриманні спадщини збільшується майно людини, тому десятину повертати потрібно. Якщо спадщина дісталася у вигляді грошових коштів, то десятину повернути легко. Якщо ж успадковується майно і немає грошей на десятину, необхідно скласти план, аби повернути Богу те, що належить Йому. Наприклад, можна продати частину майна або повертати десятину з одержуваної орендної плати. У будь-якому разі десятину слід повернути якомога швидше.

Деякі вважають, що немає необхідності віддавати десятину, якщо спадщина отримана від батьків, які повертали десятину. У цьому випадку ми рекомендуємо те, що можна

застосувати до всіх спірних питань цього розділу: учини так, щоб твоя совість була чиста і спокійна. Проаналізуй питання з погляду структури сім'ї та відповідальності перед Богом. Якщо я отримую спадок від іншої сім'ї або від іншої людини, то я повинен повернути десятину й пожертви.

6. Чи повинен я повертати десятину з подарунків?

Якщо отриманий подарунок означає збільшення твого майна, то десятину повертати треба. Наприклад, коли народилася наша перша донька, родичі та друзі подарували нам меблі на значну суму. Ми підрахували вартість меблів і повернули відповідну десятину й пожертви.

7. Чи потрібно повертати десятину від продажу нерухомості?

У разі продажу нерухомості десятина повертається з прибутку від угоди. При цьому можна відняти відсоток, відповідний інфляції. Наприклад, якщо нерухомість придбали за 50 тисяч доларів і через десять років, за які загальний обсяг інфляції сягнув 100 %, продали за 110 тисяч, то десятину слід повернути тільки з 10 тисяч, а не з 60. Через інфляцію вартість нерухомості зросла вдвічі (100 тисяч замість 50), а 10 тисяч – це прибуток від продажу. В інших випадках нерухомість продається дешевше, ніж була куплена, і прибутку немає.

8. Чи повинен я повертати десятину з позикових коштів?

Ні, тому що майно не збільшується і прибутку немає. Десятина повертається з доходу, який, зокрема, йде на виплату боргу. Якщо позикові кошти приносять прибуток, то, звичайно, з прибутку повертається десяти-

на. Наприклад, якщо таксист бере кредит на придбання автомобіля, він повертає десятину з доходу від своєї діяльності, що здійснюється за допомогою цього автомобіля. Так само підприємець, який працює в сільському господарстві, не повертає десятини з кредиту, узятото на купівлю хлібозбиральної машини, а тільки з прибутку, одержуваното від її роботи.

9. Обов'язково вести точні підрахунки чи можна приблизні?

«Поспішайте, мої дорогі брати і сестри, принести Богу вірну десятину, а також добровільні подячні дари. Багато хто не зможе отримати благословення доти, доки не відшкодує всіх привласнених десятин... Нехай кожен, хто залишав десятину в себе, без зволікання поверне Господу все, що він приховав від Нього» (Поради з управління ресурсами. С. 86).

10. Як мені підрахувати точний обсяг десятини?

«Господь велить, щоб Його десятина була принесена до небесної скарбниці. І вона повинна бути Йому повернута чесно й неухильно» (Там само. С. 82). Якщо в тебе є сумніви щодо точного обсягу десятини, краще повернути більше, ніж менше.

КОЛИ?

Коли я повинен повертати десятину?

«Господь не тільки назвав десятину Своєю, але й пояснив, як слід відкладати кошти для Нього. Він сказав: «Шануй Господа із маєтку свого, і з початку всіх плодів своїх». Це говорить про те, що ми не можемо використовувати наші

кошти насамперед для себе, а вже потім залишок принести Богу, навіть якщо це і є десятина. Божа частка повинна бути відкладена *першою*» (Поради з управління ресурсами. С. 81). «З початку всіх плодів» означає щойно отримано прибуток, незалежно від того, іду я до церкви чи ні, чи потрібно заплатити за квартиру, удома ми чи у відпустці.

КУДИ?

1. Куди спрямовують десятину?

«Принесіть же ви **всю** десятину до дому скарбниці, щоб трава була в Моїм храмі» (Мал. 3:10). Каса місцевої громади є тимчасовим сховищем, у яке її члени поміщають свої десятини та звідки десятини передають до скарбниці конференції або місії. Звідти певний відсоток спрямовують в уніон, дивізіон і Генеральну Конференцію, що є структурними одиницями церковної організації, яка стежить за правильним використанням десятин згідно зі встановленими Богом цілями. Тому десятину слід повертати в громаді, яку ти відвідуєш постійно.

2. Куди повертати десятину, якщо я не хочу, щоб пастору або скарбнику були відомі мої прибутки?

Можна передати десятину до скарбниці конференції, місії або на будь-який рівень церковної структури, згаданий у попередньому пункті. У такому разі ти можеш втратити можливість участі в суботньому поклонінні. «Який час є вдалий для того, щоб відкласти десятину та принести наші дари Богу? У суботу ми розмірковуємо про Його доброту. Ми споглядаємо красу Його творіння як доказ Його сили, здатної спасати. Наші серця переповнює вдячність Господу за Його велику любов. І перш

ніж почнеться трудовий тиждень, ми повертаємо Боже Богу і приносимо Йому наші дари як свідчення щирої вдячності» (Поради з управління ресурсами. С. 80).

ВИКОРИСТАННЯ ДЕСЯТИНИ

1. Чи можу я розпоряджатися десятиною і використовувати її на власний розсуд?

«Нікому не дозволено думати, що він має право розпоряджатися десятиною, скориставшись нею у своїх інтересах. Ніхто не може витратити її на свій розсуд навіть у надзвичайних ситуаціях або використати її так, як їм здається доцільним, навіть у тому, що вони вважають Божою роботою» (Поради з управління ресурсами. С. 101).

2. Чи можу я використовувати десятину, щоб допомагати бідним?

А чи можу я віддавати її на церковні потреби? Передавати безпосередньо пастору? Спрямувати на розвиток шкіл літературного евангелізму? Підтримати служіння незалежного проповідника?

«Я повинна сказати братам, що вони припускаються помилки, використовуючи десятину для різних цілей, які самі собою гідні, але не стосуються того, на що Господь визначив використовувати десятини. Ті, хто в такий спосіб розпоряджається десятиною, ухиляються від Божественного порядку. Такі справи Господь приведе на суд» (Там само. С. 102).

«Десятина має особливе значення. Її не можна вважати фондом для допомоги бідним, вона призначена для підтримки тих, хто несе Божественну вістку світу, і ніколи не має використовуватися для інших цілей» (Там само. С. 103).

«Служитель повинен настановою й особистим прикладом навчити людей ставитися до десятини як до святині. Він не має права вважати, що може утримати її або використовувати на свій розсуд, оскільки є служителем. Десятина – зовсім не його власність. Він не може привласнювати собі те, що, як йому здається, належить йому за правом. Він не повинен зловживати своїм впливом, сприяючи зародженню задумів, які порушують закон у використанні десятини і пожертв, призначених для Бога. Вони повинні бути в Його скарбниці й залишатися святинею, яку Бог приготував для певного служіння» (Там само. С. 101).

«Одні вважають, що десятину можна використовувати на потреби освіти. Інші стверджують, що збирачі дарів і книгоноші повинні бути на забезпеченні від десятини. Однак це – велика помилка, якщо десятина йде з відділу, для якого призначена.

Десятина є Господньою, і той, хто втручається в це питання, утратить небесний скарб, якщо не покається. Нехай не виникає більше перешкод у роботі через те, що десятина йде іншими каналами, ніж Господь приготував їй іти. Інші відділи роботи повинні мати своє джерело забезпечення. Їх, безумовно, слід підтримувати, але не з фонду десятини. Господь не змінює своїх рішень; десятина залишається засобом для підтримки служителів» (Там само. С. 102).

УТРИМАННЯ ДЕСЯТИНИ

Що мені робити, якщо я утримував десятину?

«Поспішайте, мої дорогі брати і сестри, принести Богу вірну десятину, а також добровільні подячні дари. Багато хто не зможе отримати благословення доти, доки

не відшкодує всіх привласнених десятин. Бог очікує, що ви виправите помилки минулого. Кожна душа, якій Господь послав Свої благословення, повинна підкорятися вимогам святого закону. Нехай кожен, хто залишив десятину в себе, без зволікання поверне Господу все, що він приховав від Нього. Поверніть борги та принесіть Господу мирні жертви. “Хіба буде держатися міцно Мого він захисту, щоб мир учинити зо Мною, зо Мною щоб мир учинити!” Якщо ви коли-небудь не за призначенням використали Його кошти, поспішіть щиро покаятися перед Господом, і Він простить ваші гріхи» (Там само. С. 86).

ВИПРАВДАННЯ НЕПОВЕРНЕННЯ ДЕСЯТИНИ

1. Я не повертаю десятини, тому що в мене борги.

«Після мого виступу в Сідней, Австралія, коли я вже збиралася йти, мені поставили запитання: “Сестро Уайт, як ви вважаєте, мій батько повинен повертати десятину? Нещодавно він зазнав великих збитків і сказав, що поверне десятину, коли погасить усі свої борги”. Я запитала: “Як ви розумієте наші обов’язки перед Богом, Котрий дарує нам життя і посилає всі благословення, якими ми користуємося? Чи будемо ми в постійному боргу перед Богом? Чи будемо ми обкрадати Його в тому, що Він нікому не дозволяє використовувати для інших цілей, окрім як для Його роботи – для підтримки Його служителів? У відповідь на ваше запитання пророк Малахія запитує: чи Бога людина обманить?.. Скажете: “Чим ми Тебе обманили?” – ось тут і виявляється неправильне розуміння цього питання. Відповідь Господа така: “Десятиною та приносами! Прокляттям ви прокляті, а Мене обманили, о люди ви весь!” Чи можу я після такого твердження на-

важитися сказати вам: так, доки ви перебуваєте в скруті, можете не повертати десятини? Чи можу я схвалити те, що ви спочатку віддасте борг людині, а потім уже Богу? Це і є обкрадання Господа”.

Якби люди могли всім серцем зрозуміти і прийняти Слово Господнє, вони б не говорили: “Я не бачу жодної необхідності повертати десятину. Вважаю, що за моїх скрутних обставин я зовсім не зобов’язаний неодмінно повертати десятину”. “Чи Бога людина обманить?” Наслідки таких учинків ясно видно, і я не хотіла б іти на такий ризик. Усі ті, хто буде беззаперечно підкорятися Богу, хто не посміє привласнювати гроші, призначені для Господа, – Його власність, – щоб погасити свої борги, хто буде вірно повертати Господу ту частину, яку Він називає Своею, отримають благословення від Бога, обіцяні всім тим, хто слухняний Йому» (Там само. С. 92).

2. Я не повертаю десятини, тому що мені не вистачає коштів на життя.

Ми повертаємо десятину з того, що отримуємо, а не з того, чого не отримуємо.

«Усіх необхідно навчити робити все можливе для Всевишнього, *повертати Йому згідно з Його благоволінням*. Бог установив, що Його справедлива частка становить десяту частину від прибутків людини, незалежно від того, великі вони чи малі. Ті, які утримують цю частину, крадуть у Бога й не можуть очікувати благовоління від Нього. Навіть у громаді, що складається переважно з бідних, необхідно вдумливо роз’яснювати питання про регулярне принесення пожертв. У Бога є можливість виконувати Свої обітниці. Його ресурси невичерпні, і Він використовує їх для виконання Своїєї

волі. Коли Всевишній бачить, що люди вірно виконують свій обов'язок, повертаючи десятину, Він у мудрому Своєму провидінні відкриває нові можливості для збільшення доходу. Той, хто дотримується встановленого Богом порядку в тому малому, що йому дано, отримає ту саму нагороду, як і той, хто жертвує вдосталь» (Служителі Євангелія. С. 222, 223).

3. Я не повертаю десятини, тому що не згоден із тим, як її використовують.

«Чимало й таких, які були невдоволені й заявляли: “Я більше не буду повертати десятину, тому що я не згоден із тим, як здійснюється управління у справі Божій”. Чи станете ви обкрадати Бога з тієї причини, що робота, на вашу думку, спрямована в неправильне русло? Висловіть свої претензії відкрито і доброзичливо відповідальним за цю роботу людям. Підкажіть, що, на вашу думку, необхідно виправити, але не відмовляйтеся від участі в роботі Божій і не виправдовуйте невірність у десятині тим, що хтось чинить неправильно» (Поради з управління ресурсами. С. 93).

ПРИБУТКИ СУМНІВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

1. Чи повинен я повертати десятину з прибутків, отриманих шляхом порушення Божих Заповідей?

«Коли гроші посвячуються Богу, вони можуть бути прийняті на законних підставах, за винятком тих випадків, коли їх отримали шляхом обману, крадіжки та ін.» (Е. Уайт. Дощ благословень. С. 87)*.

* Цитата за збіркою, укладеною Арнальдо Энрікезом: Arnaldo Enriquez (Tatui, SP: Casa Publicadora Brasileira, 1998).

2. Чи повинен я повертати десятину з прибутків, отриманих від виробництва та продажу кави, чаю, тютюну, вина тощо?

«Проблема не в грошах і не в рослинах, а в хибних способах, які людина використовує для отримання грошей, і в неправильному способі використання цих рослин. Урешті-решт десятина – це питання совісті й чесності людини перед Богом. Якщо людина наполягає на своїй поведінці після того, як церква зробила все, щоб напоумити її, тоді відповідальність лежить на людині, а не на церкві» (Там само).

3. Чи повинен я повертати десятину з вигравів від лотерей або азартних ігор?

Якщо йдеться про людей, які не є членами Церкви, то десятина може бути прийнята, оскільки майже в усіх країнах ці способи отримання грошей є законними. Церква не схвалює участі в лотереях, спортивних ставках та азартних іграх. Вірний член Церкви не братиме в такому участі. Якщо ж він узяв у них участь через незнання або з іншої причини, отримав виграв і бажає повернути десятину з нього, то це – його рішення і питання його совісті. Якщо Церкві відомий його вчинок, вона повинна наставити його, щоб таке не повторювалося.

Якщо ти хочеш бути вірним управителем, візьми до уваги ці поради і чесно вираховуй десятину й пожертви. Пам'ятай: Господь незабаром повернеться, і Він захоче засвідчити твою вірність і щедрість.

У наступному розділі ми проаналізуємо важливе питання освіти. Якщо витрати на освіту великі, які плани ми можемо скласти, щоб наблизитися до ідеалу адвентистської освіти для твоїх дітей і дітей із Церкви?

Забезпечення дітей освітою

Гільєрмо Біаджі

«**П**ривчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступить з неї» (Прим. 22:6).

Одне з найважливіших життєвих завдань батьків і опікунів – дати гідну освіту своїм дітям. Досвід показує, що розвиток християнського характеру молодих людей тримається на трьох стовпах: 1) християнський адвентистський дім; 2) християнські адвентистські навчальні заклади; 3) позитивний вплив християнської адвентистської спільноти – Церкви. Інакше кажучи, **дім, школа і Церква** відіграють вирішальну роль.

Їхній спільний вплив допоможе дитині, підлітку, юнакові робити правильні кроки, тобто охоче сприймати цей позитивний

вплив і найкращим чином розвивати **бездоганий християнський характер**, як того бажає Ісус Христос.

Самовіддані батьки зроблять усе можливе, аби щоранку та щовечора приносити Господу приємну й бажану жертву – сімейні богослужіння, на яких уся сім'я отримує силу від Небесного Отця.

«Молоді люди, які прагнуть зодягнутися в повну Божу зброю і щодня присвячувати час **роздумам, молитві та вивченню Писання**, будуть пов'язані з Небом і зможуть справляти на інших спасенний і перетворювальний вплив. Їхньою долею стануть великі задуми, шляхетні прагнення, ясне розуміння істини та свого обов'язку перед Богом. Вони будуть жадати чистоти, світла, любові й усіх чеснот небесного походження. Їхні ревні молитви проникнуть усередину, за завісу. У цих молодих людей з'явиться свята відвага, щоб приходити перед обличчя Безмежного. Вони відчують, що небесне світло та слава приготовані саме для них, і таке близьке знайомство з Богом буде очищати, підносити й облагороджувати їх. Це є перевага істинних християн» (Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 112).

Щоденні домашні богослужіння – безцінна можливість розмірковувати над Словом Бога, над Його чудовими обітницями, запам'ятовувати біблійні тексти, молитися. Позитивний вплив таких богослужінь чітко проявиться в дитячому характері, який формується щодня.

Позитивний вплив справляють і посвячені викладачі адвентистських навчальних закладів, які щодня з любов'ю дають найкраще своїм учням. У викладачів є священна місія, і наш Господь попросить у них звіт за тих, хто був довірений їхньому піклуванню.

Еллен Уайт порівнює виховання зі справою спасіння: «Відновлення в людині образу її Творця, повернення

її досконалості, даної при творінні, сприяння розвитку тіла, розуму й душі задля здійснення Божественного задуму її створення – у цьому мала полягати справа викуплення. Це – *мета виховання й освіти*, велика мета життя» (Виховання та освіта. С. 15).

Тому християнська адвентистська освіта така важлива. Церква має надзвичайно важливу місію: справляти спасений вплив на дітей, підлітків і молодь. Батьки, викладачі та керівники громад повинні об'єднати зусилля, спрямувавши їх на найголовніше – на вічне спасіння нашої молоді.

«Справа, важливіша за будь-яку іншу справу на Землі, якій повинні бути посвячені всі сили нашої душі, – це справа спасіння душ, за які помер Христос. Зробіть Його головним інтересом усього свого життя. Співпрацюйте з Христом у цій великій і шляхетній справі. Будьте діяльними місіонерами як у себе на Батьківщині, так і на закордонних полях. Робіть Божі діла і покажіть віру у свого Спасителя в праці для інших. О, якби молодь та дорослі повністю посвятили своє життя Богу і використовували кожную слушну нагоду, аби працювати для спасіння інших, тоді б вони стали співпрацівниками Бога!» (Вісті для молоді. С. 227).

Виконавши свій обов'язок, як батьки, так і пастори, викладачі, наставники із задоволенням зможуть сказати про дітей – своїх, усиновлених або тих, які перебували під їхньою опікою: *«Більшої радості не маю від тієї, аби чути, що мої діти живуть у правді»* (3 Івана 1:4).

Тому необхідно розвивати адвентистську освіту. Слово Боже говорить: *«Шукайте перш за все Царства Божого і Його праведності, а це все вам додасться»* (Матв. 6:33); *«Бо яка користь людині, коли вона увесь*

світ здобуде, а свою душу занапастить? Або що дасть людина взамін за свою душу?» (Матв. 16:26).

Християнська адвентистська освіта дуже цінна. Я пам'ятаю, як багато років тому керівники нашої Церкви відвідали Уругвайську місію (сьогодні – Уругвайський уніон). Директор Відділу дитячого служіння Генеральної Конференції провела кілька зустрічей у Монтевідео, і я перекладав її виступ з англійської на іспанську. Вона поділилася результатами опитування двох груп адвентистської молоді, які закінчили школу десять років тому. Учасники першої групи здобули початкову і середню освіту в адвентистських школах. До другої групи увійшли ті, хто навчався в державних і приватних школах. У всіх цих молодих людей намагалися дізнатися, який вплив на їхнє духовне життя й віру справила освіта і як їхні справи зараз.

У першій групі (випускники адвентистських шкіл) 97 % опитаних і через десять років залишилися вірними членами Церкви й лідерами своїх громад. І тільки 3 % відійшли від Церкви.

З другої групи, до якої увійшли ті, які здобули світську освіту, через десять років у Церкві залишилося лише 36 %, а 64 % пішли із Церкви.

Я хочу поставити тобі пряме запитання. Якщо твоя дитина потребує термінової дорогої операції на серці, якщо це питання життя і смерті, то куди ти звернешся – до клініки, де 97 % пацієнтів успішно одужують, чи туди, де виживають тільки 36 %? Думаю, відповідь очевидна.

Освіта і виховання наших дітей вплинуть не тільки на їхнє самостійне особисте та професійне життя, але й на вічну долю. Слава Богу, що в нас є адвентистські школи, коледжі, університети!

ВИТРАТИ ЧИ ВКЛАДЕННЯ?

З іншого боку, ми розуміємо, що адвентистські навчальні заклади є приватними та платними. Однак я хочу, щоб ти подивився на це не як на витрату, а як на вкладення – вкладення в це життя і в життя вічне. Чи розуміємо ми різницю між витратами і вкладенням?

Витрати – кошти, які людина чи організація віддає за придбані предмети або послуги. Це – втрата коштів назавжди.

На відміну від витрат, *вкладення* (термін, який частіше використовується в економічній і фінансовій сферах) визначається як використання грошових коштів або інших цінностей з метою отримання прибутку, помноження вкладеного. Вкладення – це використання капіталу в тій чи іншій економічній, комерційній діяльності для його збільшення. Інакше кажучи, це відмова від витрачання коштів зараз, щоб у майбутньому отримати вигоду й переваги.

Чи не здається тобі, що для християнської адвентистської освіти для наших дітей краще застосувати слово «вкладення», а не «витрати»? Витрати – це гроші, які ти втрачаєш назавжди. Вкладення – це відмова від витрати цих грошей зараз (від купівлі речей для дому, техніки, від поїздок за кордон), щоб отримати результати й користь у майбутньому. Діти, які стали успішними в житті та професії, готові служити ближнім, а найголовніше – від усього серця вірно служити Богу, прямувати вузьким шляхом у небо! Це і є «дивіденди», результати вкладення в адвентистську освіту для наших доньок і синів.

ВКЛАДЕННЯ У ВІЧНІСТЬ

«Коли ангел Божий показав мені, що потрібно створити навчальний заклад для виховання нашої молоді, я побачила, що він буде **одним із найбільших засобів, призначених Богом для спасіння душ...** Якщо наш коледж справить гідний і добрий вплив на його учнівську молодь, то юні серця зможуть побачити Бога та прославити Його за всі Його діла. Розвиваючи здібності, дані їм Богом, вони підготуються до того, аби ще успішніше служити Йому» (Виховання дітей. С. 329).

Це – **вкладення у вічність**, безмежна радість від того, що наші діти будуть жити на небі!

Чому ми говоримо, що тільки в адвентистських навчальних закладах досяжні високі ідеали істинної освіти? Еллен Уайт було відкрито, що «велике призначення освіти і виховання полягає в тому, аби відновити гармонію у взаєминах людини з Богом, щоб її духовна природа була піднесена й облагороджена і вона **знову могла відображати образ Творця**» (Поради батькам, вчителям і учням. С. 49).

Щоб досягти цієї високої мети, батьки насамперед повинні навчити дітей любити Господа, щирим серцем прагнути до гармонійних взаємин із Творцем, які облагороджують характер (Матв. 22:37, 38). Батьки роблять це, тому що, як сказано в книзі Псалмів, «*діти – спадщина Господня, плід утроби – нагорода*» (Псал. 127:3). Яке шляхетне завдання покладене на батьків – спрямовувати дітей, яких їм дав Господь, правильним шляхом! І адвентистська освіта допомагає в цій праці, яка починається з адвентистських сімей. Це – привілей та обов'язок кожного з батьків. Як сказав мудрий Соломон, «*даю вам добру науку: закона мого не кидайте*» (Прип. 4:2).

Важливо також як слід врівноважувати отриману освіту життям за Божими Заповідями й дисципліною, заснованою на любові: *«Візьміть ви картання моє, а не срібло, і знання, добірніше від щирого золота»* (Прит. 8:10). Наш люблячий Небесний Отець протягом усіх століть закликав людство до послуху з любові: *«Тільки сте-режися, і дуже пильнуй свою душу, щоб не забув ти тих речей, що бачили очі твої, і щоб вони не повиходили з сер-ця твого по всі дні життя твого, а ти подаси їх до відома синам твоїм та синам твоїх синів»* (П. Зак. 4:9).

Найцінніший спадок, який ми можемо передати на-шим дітям, – учення Бога, Котрий нас любить і бажає побачити в Небесному Царстві. Це і є метою адвентист-ської освіти: щоб «кожен учень міг відображати подобу Творця» (Поради батькам, вчителям і учням. С. 49).

Цієї мети неможливо досягти в жодному світському навчальному закладі, навіть у найпрестижнішому, який вирізняється високим академічним рівнем. Що ти ду-маєш про це?

Якщо навчання в адвентистській школі, коледжі, уні-верситеті – вкладення, то для цього нам необхідний ок-ремий фонд і ми повинні передбачити на це кошти.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЙБУТНЬОЇ ОСВІТИ

Я знаю багато сімей, які, щойно в них народиться дитина, починають робити заощадження спеціально для того, щоб вона, закінчивши середню школу, змогла здобути вищу осві-ту. Це – накопичення коштів, необхідних для майбутнього.

Що робити, щоб забезпечити реалізацію проекту освіти? Інакше кажучи, як робити заощадження, щоб

наші діти здобули освіту в адвентистських навчальних закладах?

Відповідь така: внести план заощаджень на освіту в щомісячний сімейний бюджет. Впиши суму, яку вважаєш розумною, у розділ «Щомісячні витрати», щоб формувати спеціальний фонд коштів, який буде збільшуватися щомісяця і стане фінансовою основою для здобуття твоїми дітьми бажаної освіти.

Ти можеш сказати: «Проте мого доходу недостатньо, мій бюджет не дозволяє заощаджувати на майбутнє, коли моя дитина піде в школу або інститут». Переглянь свої пріоритети й побачиш, що обов'язково знайдеться хоча б маленька сума, яку можна відкладати в сімейний фонд освіти.

Слід обговорити це питання не тільки самому подружжю, а й з дітьми. Цей фонд – проект усієї родини. Діти з ентузіазмом ставляться до ідеї про те, що в майбутньому навчатимуться в адвентистському коледжі або інституті. Обговоривши цей план, уся сім'я бере участь у його реалізації, усі чимось жертвують заради спільної мети, усі намагаються щось вкласти. Усі ставлять собі запитання: «Що я можу зробити, щоб утілити в життя цей план?»

Чи можуть діти робити свій внесок у сімейний фонд освіти? Звичайно! Діти, що вже підросли, можуть виконувати нескладну роботу, щоб заробити трохи грошей і вкласти їх у цей фонд. Це можуть бути невеликі послуги сусідам (помити машину, постригти газон, прибрати на ділянці) або продаж наших друкованих видань. Тоді цей фонд справді матиме цінність, тому що в нього буде вкладено любов і самозречення батьків та дітей, об'єднані зусилля всієї сім'ї заради спільної мети. У призначений час у сім'ї з'являться ресурси, щоб дати дітям адвентистську освіту, і це будуть не витрати, а вкладення.

Тобі може здатися, що все це тебе не стосується, оскільки в тебе немає дітей, або вони вже виросли й здобули освіту, або ти взагалі живеш сам, бо в тебе немає сім'ї. Тоді задумайся: чи несемо ми відповідальність за наших молодих братів і сестер (Бут. 4:9)? Хіба ми не можемо допомогти дітям, підліткам, молоді з нашої громади, батькам, які не мають коштів, щоб їхні діти навчалися в адвентистській школі або адвентистському університеті? Ми все одно можемо формувати особистий або сімейний фонд адвентистської освіти для «дітей Церкви», щомісяця поповнювати його, пам'ятаючи слова Ісуса Христа: «Що зробили одному з Моїх найменших братів, ви зробили Мені» (Матв. 25:40). Ми можемо зробити для молоді те, що зробили б для Господа, внести свою лепту, щоб не просто більше, а ВСІ наші діти могли навчатися в адвентистських навчальних закладах.

Бог винагородить твою щедрість безліччю благословень, оскільки це вкладення у вічність заради молоді нашої Церкви. Ти можеш стати фінансовим і духовним опікуном, приєднатися до зусиль батьків, громади та самих дітей, підлітків і молоді. Результати будуть чудовими, ми з радістю побачимо, що вони стали вірними управителями отриманих від Господа ресурсів, а нове покоління Церкви здобуло небесну фінансову свободу й одержало незліченні благословення!

ІСУС ХРИСТОС

Чудовий приклад виховання та освіти ми знаходимо в Євангелії. Марія була люблячою матір'ю і прекрасною вихователю. Вона навчала Ісуса Божого Слова за су-

воями, написаними пророками Старого Завіту. Ісус ще дитиною осягав і запам'ятовував істини настільки добре, що, прийшовши зі своєю сім'єю на поклоніння до єрусалимського храму, зміг пояснити ці істини вчителям закону. Йосип і Марія вже йшли додому, у Назарет, коли помітили, що Ісуса немає з ними. Повернувшись до Єрусалима, вони знайшли Його в храмі, і Він сказав збентеженим батькам: *«Чому ж ви шукали Мене? Хіба ви не знали, що Мені треба бути при справах Мого Отця?»* (Луки 2:49).

Ми бачимо, як Ісус у дванадцять років (вік, коли хлопчики тільки починали здобувати освіту) ставив настільки глибокі запитання вчителям закону, теологам, що вони були вражені його розумом і розумінням Слова Божого (Луки 2:46, 47).

Освіта, заснована на Святому Письмі, і знання напам'ять уривків із нього допомогли Ісусу, коли Він, починаючи Своє служіння, відповідав спокуснику в пустелі словами: *«Написано...»* (Матв. 4:4, 7, 10).

Так само наші навчальні заклади – школи, коледжі, університети – повинні вносити у свою щоденну програму вивчення Біблії, щоб учні завдяки Божій милості набували такої самої розумової, моральної та духовної сили, яка була в Ісуса.

МОЄ СВДЧЕННЯ

Я хочу поділитися досвідом моєї сім'ї, адже я бачив із дитинства, як моя мама розпоряджалася сімейними фінансами, щоб ми, її діти, могли здобути адвентистську освіту.

Я не перестаю дякувати Богові за мою маму, за її зусилля і вірність у фінансових питаннях. Їй було нелегко: залишившись удовою в тридцять шість років, вона мала виховувати й давати освіту чотирьом дітям. Обставини життя і мої нахили сприяли тому, що мама могла розраховувати на мене в сімейних фінансових справах, хоч я був ще дитиною. Щомісяця я допомагав їй розподіляти гроші, які вона заробляла, і пенсію, призначену після смерті батька. Я назавжди запам'ятав її вірність і любов до Бога. Насамперед вона розкладала по конвертах десятину та пожертви. Вона говорила мені: «Нам потрібно відкладати гроші на рахунок у банку». Банк був розташований за 25 кілометрів від нашого будинку, у місті Лібертадор-Хенераль-Сан-Мартін, де вже тоді працював наш адвентистський інститут. Рано-вранці ми сідали на автобус, аби встигнути повернутися додому до полудня. Дорога тоді ще не була асфальтована – земля і глина... Господь благословив і примножив кошти, які самовіддано зберігала моя мати, сама, без чоловіка. Ще коли ми були учнями школи при інституті й пізніше, коли здобували вищу освіту, адміністрація давала нам можливість працювати, щоб покрити частину витрат на навчання. Перед початком кожного навчального року ми з мамою їхали в банк, щоб зняти гроші з рахунку і внести повну суму за навчання всіх чотирьох дітей – так ми отримували знижку. І щороку, до кінця навчання молодшого з нас, грошей виявлялося достатньо, щоб повністю оплатити наше навчання. Слава і подяка Богу за це!

Подяка Йому за численні благословення, за турботу про нашу сім'ю. Так, Бог із нами, і наша сім'я бачила Його милість і щедрість. Ми від щирого серця можемо сказати, що благословення Бога перевершують усі наші

очікування, вони вище за наше розуміння! Сьогодні ми всі четверо служимо місіонерами Церкви адвентистів сьомого дня в різних країнах світу.

Якщо в розпорядженні особистими й сімейними фінансами ми керуємося порадами Бога, які знаходимо в Біблії та книгах Духа пророцтва, то в нас є підстава для правильних рішень і правильного докладання зусиль щодо вкладень в адвентистську освіту заради спасіння наших дітей, підлітків, молоді. Це узгоджується з біблійними принципами. Еллен Уайт підкреслює важливість освіти в єдності з вивченням Біблії: **«Навчіть молодь ретельно вивчати Слово Боже.** Прийняте в душу, воно виявиться могутньою перепоною для спокуси. “Я в серці своїм, – говорить псалмист, – заховав Твоє слово, щоб мені не грішити проти Тебе”. “За словом уст Твоїх, я стерігся доріг гнобителя” (Псал. 119:11; 17:4)» (Виховання та освіта. С. 190).

БІБЛІЯ ЯК ОСНОВА

Так, ми повинні знати напам'ять обітниці, які Бог дав нам через Своє Слово. Чи можеш ти сказати, скільки обітниць записано в Біблії? Коли я запитую про це на своїх семінарах, то мені називають числа від п'ятисот до тисячі. Тоді я запитую: «А може, дві або три тисячі? А скільки обітниць ви можете згадати й записати на аркуші паперу?»

Обітниці дуже важливі для нашого життя, і, читаючи Боже Слово, ми повинні намагатися розгледіти це чудове сузір'я обітниць, які зміцнюють нашу віру, навчають у всьому покладатися на Всевишнього.

Деякі теологи, які вивчали Біблію вірш за віршем, нарахували 3 573 обітниці. Інші говорять, що їх сім тисяч, а є й такі, які стверджують, що знайшли тридцять і навіть тридцять сім тисяч обітниць! Неймовірно, чи не так? Як корисно для нас роздумувати, запам'ятовувати і зберігати в серці й розумі обітниці, дані Богом, повторювати їх нашим дітям та онукам, дітям, яких ми зустрічаємо в школах і громадах.

У Божих обітниць є особлива властивість: «Адже Боже покликання та дари – *непохитні*» (Римл. 11:29). Неймовірно! **Бог вірний, Його обітниці незмінні.** Він лагідно закликає нас іти за Ним і прийняти безмежно цінний дар – спасіння в Ісусі Христі. Як ми можемо відкинути такий дар? Цей дар ми приймаємо й отримуємо по вірі, яка теж – дар Божий (Ефес. 2:8). Дух пророцтва говорить: «Але ж віра і формує наше життя» (Велика боротьба. С. 597).

Якщо наше життя, наш характер, життя і характер наших дітей формуються вірою, то як важливо щодня звертатися до Слова Божого, адже «віра – від слухання, а слухання – через Слово Христа» (Римл. 10:17).

Вивчення Біблії допомагає її читачеві зростити віру в серці, а ця віра змінює наш характер завдяки впливу Святого Духа.

Писання відкриває нам істинний характер Бога, сповненого любові й милосердя до Свого народу, до всього людства. «Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю!» (Єрем. 31:3). У деяких перекладах цього вірша сказано: «Любов'ю вічною полюбив Я тебе, і тому вірний тобі». Які зворушливі слова! Та Бог ще каже: «Покликуй до Мене – і тобі відповім, і тобі розповім про велике та незрозуміле, чого ти не знаєш!» (Єрем. 33:3). **Бог бажає бути нашим Учителем!**

Еллен Уайт залишила нам ще одну видатну думку: «Знати Бога – значить любити Його» (Бажання віків. С. 22). Бог – це любов (1 Івана 4:8). Його Заповіді й постанови, дані для того, щоб людина розвивалася гармонійно, засновані на любові. Його характер – це любов, Він бажає, щоб ця любов відображалася в нашому характері й характері наших дітей. Тому особисте знання Бога наділяє нас любов'ю, на якій ґрунтується все інше: *«Тепер залишаються ці три: віра, надія, любов; та найбільша з них – любов»* (1 Кор. 13:13).

Бог запрошує нас на зустріч із Собою щоранку – через молитву, вивчення Писання, роздуми. Так ми дозволимо Йому направляти наше життя і готувати нас до Небесного Царства. *«Вічне життя є те, щоб знали Тебе, єдиного істинного Бога, і Того, Кого Ти послав, – Ісуса Христа»* (Івана 17:3). Спрямовуючи наш погляд на Ісуса, ми відчуваємо Його дивовижний вплив на наше життя і бачимо неймовірні результати цього впливу.

Дорогий читачу, найвища й остаточна мета християнської адвентистської освіти – познайомити молодь із Богом і привести в радість вічного життя. Хіба не повинні ми докладати всіх можливих зусиль, щоб робити вкладення в адвентистську освіту для наших дітей?

Як важливо дивитися на кошти, спрямовані на християнську освіту наших дітей, не як на витрату, а як на вкладення, внесок у їхнє вічне спасіння! Це – одне з головних завдань в управлінні особистими і сімейними ресурсами. Однак є ще одне завдання, мета, про яку ми поговоримо в наступному розділі. Ітиметься про придбання житла, і це пов'язано з упевненістю та спокоєм у житті кожної сім'ї.

Як придбати власне житло?

Карлос Біаджі

Придбання власного житла стає найскладнішим кроком для більшості сімей, і, перш ніж зробити його, необхідно все ретельно обміркувати й молитися. Багато сімей впадає у відчай і вирішує все життя прожити в орендованому помешканні. Хоч це – поширене рішення, воно не найкраще.

Почнемо з ключового питання: що вигідніше – купити житло чи орендувати? Припустимо, двоє уклали шлюб у віці двадцяти п'яти років і прожили разом шістьдесят років. Це – 720 місяців. Якщо щомісячна оренда квартири обходиться їм у 250 євро, то всього за цей час вони заплатять 180 тисяч євро ($250 \text{ €} \times 720 \text{ міс.}$). У середньому оплата оренди становить 0,5 % від вартості нерухомості,

тобто вартість квартири, за оренду якої беруть 250 євро на місяць, буде 50 тисяч євро. Це означає, що, орендуючи житло протягом 60 років, сім'я виплатить його вартість 3,6 рази (180 тис. : 50 тис.). Отже, купивши житло відразу після весілля, сім'я заощадила б за шістдесят років вартість двох із половиною таких самих квартир!

КУПІВЛЯ В КРЕДИТ

У більшості сімей немає грошей на придбання житла, і в такому разі рішенням стає іпотечний або споживчий кредит. Е. Уайт купила останній свій будинок Елмсхевен в Сент-Хелені (Каліфорнія), заплативши відразу 20 % від вартості готівкою, і виплачувала 80 % за допомогою іпотечного кредиту (про це розповідає у своїй книзі її онук Артур Уайт).

Мій батько теж купив будинок за допомогою іпотечного кредиту. Ось що він розповідає про це: «Я із сумом згадую день, коли мені телефоном повідомили, що моя улюблена мама Гвендолін Брукс де Біаджі у важкому стані і їй залишилося жити лічені дні. Вона мешкала поруч з аргентинським адвентистським університетом, у місті Лібертадор-Сан-Мартін, а я тоді працював в уніоні, який зараз називається Аргентинським, а тоді до нього входили ще Парагвай та Уругвай. Ми з дружиною і трьома дітьми негайно виїхали до неї. У п'ятницю ми вже були з нею, а в неділю моя дорога мама заспокоїлася в Господі до славного дня повернення Ісуса Христа.

Тоді перед нами постало питання розподілу спадщини, яку мама залишила нам, її дітям. Мої брати, молодший і старший, жили в США, і вони хотіли отримати

свої частки грошима, щоб купити житло там. Моя сестра бажала отримати частину власності – квартиру, у якій раніше жила наша бабуся.

Як розділити будинок, що належав нашій родині, і надіслати відповідні суми братам у США? Ми не хотіли продавати його, тому що він був побудований на страховку, отриману після загибелі нашого батька. Його емоційна цінність значно перевершувала ринкову ціну. Єдиним способом, який дозволяв мені викупити частини, що належали моїм братам і сестрі, був кредит.

Я чітко знав, що потрібно дотримуватися двох принципів. По-перше, ми в жодному разі не повинні брати банківський кредит, якщо його відсоткова ставка залежить від курсу іноземної валюти. По-друге, щомісячна виплата кредиту має вкладатися в сімейний бюджет, не перевищувати наших фінансових можливостей.

Господь благословив нас повною мірою, і ці дві умови були виконані. Ми змогли отримати кредит, аби придбати наш будинок і віддати братам те, що належало їм як спадок. Виплати за кредитом були прив'язані до національної (аргентинської) валюти, і обсяг щомісячних виплат укладався в наш сімейний бюджет.

Так ми змогли купити будинок, у якому я виріс, забезпечити житлом свою сім'ю, і завдяки щедрим благословенням Всесильного нам вистачало коштів на всі наші потреби (див. Филп. 4:19).

Багато моїх знайомих, друзів і колег по служінню також брали гроші в банках, щоб придбати або побудувати житло, вибираючи кредити зі сталою відсотковою ставкою в національній валюті або з фіксованими щомісячними платежами. Так вони могли бути впевнені, що зможуть виконати умови повернення кредитів навіть

при високому рівні інфляції; вони також могли достроково погашати кредит, зменшуючи відсотки й раніше звільняючись від боргів. Я пам'ятаю випадки, коли сім'ї повертали кредит, виданий на 20 або 30 років за 10 років, використовуючи періоди інфляції.

Слід дотримуватися принципів придбання житла за допомогою іпотечного або споживчого кредиту; при цьому він не повинен залежати від курсу іноземних валют, бажано з однаковими платежами, і обсяг щомісячної виплати має бути в межах можливостей сімейного бюджету».

У міру того, як уряду вдається контролювати інфляцію, зазвичай з'являються можливості отримати субсидію або іпотеку на вигідних умовах для придбання першого житла. В окремих випадках банки готові надати суму, що відповідає 100 % вартості житла, проте зазвичай обсяг кредиту не перевищує 80 %. Тобто необхідно накопичити 20% вартості бажаного помешкання. Якщо квартира коштує 50 тисяч євро, то потрібно зібрати 10 тисяч. Як це зробити?

Якщо придбання житла є пріоритетним завданням для сім'ї, то всі повинні робити свій внесок, щоб досягти цього якомога швидше. Повернемося до цифр. Якщо дохід сім'ї становить 1 300 євро на місяць і поставлено завдання зберігати 15 % для придбання житла, то щомісяця потрібно відкладати 195 євро. Щоб накопичити необхідні 10 тисяч євро, сім'ї знадобиться трохи більше ніж чотири роки ($10000 \div 195 \div 12 = 4,3$), після чого можна подати заявку на кредит.

Зазвичай банки дають кредит, щоб обсяг щомісячної виплати не перевищував 30 % від сімейного доходу. Залежно від доходу сім'ї можна вирахувати щомісячний платіж, а його обсяг визначає термін погашення кредиту.

В інтернеті, на сайтах банків і державних сайтах, можна знайти кредитні або іпотечні калькулятори, щоб зробити приблизний розрахунок. При цьому треба заповнити дані про обсяг кредиту, відсоткову ставку, термін погашення, вид платежу, банківські комісії.

Ми рекомендуємо ретельно вивчити всі варіанти, можливі у твоїй країні. Радься з різними людьми, консультуйся в різних банках. Дізнайся, чи є державні субсидії на погашення іпотеки, чи пропонує влада твого регіону або міста спеціальні плани щодо іпотеки, чи є такі плани у фінансових установ. Шукай, молися, і Бог підкаже найкращий для тебе варіант, як це було з нашою сім'єю.

ПРИДБАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ РОДИЧІВ

У міру того, як зростала наша віра й самовіддача Богу, як ми збільшували відсоток доходу, призначений на пожертви, Бог вклав у нас бажання придбати власне житло. Оскільки ми тоді жили в Парагваї, у місті Асунсьйон, то почали вивчати пропозиції. З усіх квартир, які ми переглянули, найбільше нам сподобалася трикімнатна на вулиці Перу за дуже розумну ціну – тридцять вісім тисяч доларів. У нас було накопичено десять тисяч, і нам потрібно було позичити ще двадцять вісім тисяч плюс гроші на витрати з угоди купівлі-продажу – загалом тридцять тисяч. Ми зверталися в різні банки, аналізували умови іпотечного кредиту. Пам'ятаю, що банківські пропозиції зводилися до щомісячної виплати, яка дорівнювала орендній платі в 340 доларів на місяць, і кредиту на 15 років. При цьому ми переплачували за квартиру вдвічі, тому в підсумку мали виплатити банку понад шістдесят тисяч.

Ми розповіли про наш план батькам, і вони запропонували несподівану для нас ідею – купити квартиру в Пу-

їггарі (Аргентина), де хтось із родичів завжди міг приглянути за нею, коли нам доведеться жити в інших місцях.

Ми розглянули кілька варіантів і знайшли квартиру за п'ятдесят п'ять тисяч доларів. Батьки допомогли не тільки порадами, а й подарували нам 50 % вартості квартири й позичили необхідну суму: $27\,500 - 10\,000 = 17\,500$ доларів. До того ж це був безвідсотковий кредит, і ми повертали його, здаючи квартиру в оренду. Того року ми збільшили наші пожертви до 20 % від сімейного доходу, і це був ясний знак, що Бог виконував Свої обіцянки: «Мене випробуйте... чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір?» Бог дав нам неймовірний подарунок через наших батьків.

БУДІВНИЦТВО НА ЗАОЩАДЖЕННЯ

Якщо ти не можеш або не хочеш брати кредит, то можеш будувати собі житло поступово, у міру того як будуть дозволяти заощадження. Один наш родич Дієго, перукар тридцяти восьми років, живе зі своєю сім'єю в Аргентині. Вони вирішили будувати будинок і роблять це поетапно, зважаючи на економічні можливості. Бог дивовижним чином вплинув на їхні плани. Ось що вони розповідають: «Ми почали цей проект до того, як прийшли до Господа, тому самі вирішили, що й де будувати. Купили ділянку землі далеко від міста, велику, з деревами, і почали виплачувати її вартість частинами в доларах, що було для нас можливо, бо ми обоє працювали. Потім курс долара почав рости, тому я попросив власника ділянки дозволити мені виплачувати борг в аргентинських песо, і він погодився.

У нас не було заощаджень на будівництво, кредит ми не брали, але знайшли можливість закуповувати будівельні матеріали на складі з відтермінуванням

платежу на три роки. З нас вимагали тільки надати підписаний архітектором або начальником будівництва проект будинку. Ми знайшли спеціаліста, разом склали проект і список необхідних матеріалів. Ми купували цеглу, цемент, бетон і решту матеріалів для початку будівництва на суму, яку накопичували до кінця місяця.

Коли в нас уже були всі необхідні для першого етапу матеріали, ми розпочали будівництво, щомісячними заощадженнями оплачуючи роботу будівельників, яким гроші потрібно було видавати щоп'ятниці. Заклали фундамент, прорили каналізаційний канал, потім були змушені зупинити роботу: спочатку треба було виплатити всю зарплату робітникам. Ми із сім'єю вирішили не надто обмежувати себе, залишати кошти на сімейне дозвілля, відпустку та ін. Тобто проект будівництва був довгостроковим, щоб не порушувати звичайне життя сім'ї.

Потім ми перейшли до другого етапу – зведення стін і даху. Знову закупили необхідне, але нам не вистачило грошей на покрівельні матеріали. Тому ми вирішили продати наш автомобіль, який коштував чимало, і 40 % від отриманого витратити на купівлю того, чого не вистачало. На кілька місяців ми залишилися без машини, потім, назбиравши грошей, купили дешевшу модель, ніж попередня. Цей автомобіль служить нам досі. Так ми змогли закінчити будівництво даху, спорудивши каркас та обрешітку, зробивши ізоляцію і поклавши черепицю.

Завершивши другий етап, ми зрозуміли, що вже неабияк зменшили своє майно. Щоб оплатити матеріали для першого етапу, ми продали мотоцикл (пізніше ми купили інший, трохи менший), обміняли автомобіль,

щоб доробити дах. Усе було націлено на те, щоб продовжувати будівництво. Більше продати було нічого. І тоді ми вирішили, що на цьому й зупинимось.

Саме в цей час ми почали наближатися до Бога, набувати духовного досвіду, удаватися за порадою до Господа. Незважаючи на це, ми непокоїлися через недобудований будинок. Хотілося вже мати міжкімнатні стіни, водопровід, підлогу тощо, але в нас не було коштів, аби продовжувати будівництво. Я поділився своєю тривогою з Богом, просив у Нього поради. Я сказав: “Господи, якщо це узгоджується з Твоєю волею, то ми успішно впораємося”. Грошей не було, але ми не впадали у відчай. У молитві ми просили Божої допомоги в усіх наших проблемах – з будинком, зі здоров’ям, з роботою моєї дружини. Вона вирішила залишити роботу, де пропрацювала останні чотири роки, і це означало, що сімейний дохід зменшився, а будівництво заморожувалося. Доки вона працювала, ми могли розраховувати на те, що будемо шукатися будинок, але без її зарплати це було неможливо.

Саме тоді народився наш первісток. Зараз, через два роки, ми чекаємо на другу дитину. За ці два роки Бог показав нам, що ми повинні зосереджуватися більше на сім’ї, ніж на будинку. До народження першої дитини треба було обладнати квартиру, яку ми орендували, а потім усе підготувати для другої. Цей сімейний проєкт став пріоритетом, будівництво відійшло на другий план.

Бог допоміг нам розробити новий план, аби продовжити будівництво дому. Цей етап буде тривалим через вартість матеріалів і зменшення сімейного доходу. Минуло п’ять років відтоді, як ми купили ділянку землі, і мені здається, що для завершення будівництва знадобиться ще стільки ж, тому що залишилося найдорож-

че: двері, вікна, внутрішнє оздоблення, сантехніка, електрика, кухня і багато іншого.

Та найважливіше те, що Бог забрав наші тривоги, показав, що найголовніше – сім'я, діти. Іноді в суботу ми приїжджаємо до майбутнього будинку, гуляємо в полях і галях, милуємося заходом сонця. Не важливо, коли вдасться закінчити все. На першому місці – Бог і сім'я. Моя дружина не працює, залишається вдома з дітьми. Ми спокійні, адже Бог керує нами. Він допомагає нам щомісяця заощаджувати трохи грошей на придбання матеріалів. Ми будемо просуватися без стресу, радіти в Господі».

У пошуках альтернатив для придбання або будівництва житла ти опинишся на роздоріжжі. Узяти кредит і зробити все відразу чи збирати і просуватися поетапно? Купити чи побудувати? У якому місті, у якому районі? Скільки кімнат? Яке житло мені й моїй родині потрібне?

За порадами щодо придбання та облаштування житла, написаними за натхненням від Бога, звернися до шостої частини книги Еллен Уайт «Християнська родина» з назвою «Новий дім». Дякую Богу за його ясні поради в такій значущій для нас сфері земного життя!

У цьому розділі ми розглянули один із найважливіших життєвих кроків, пов'язаних із нашою особистою упевненістю та впевненістю наших сімей. Однак також важливо замислюватися про життя на пенсії, про те, як забезпечити себе після завершення трудової діяльності. У будь-якому віці ти можеш насолоджуватися фінансовою свободою, яку Бог задумав для твого життя. Наступний розділ присвячений цій темі.

Пенсійний вік

Гільєрмо Біаджі

Говорячи про управління особистими й сімейними ресурсами, про реальну можливість жити спокійно та вільно, необхідно розглянути важливе питання, яке слід обміркувати заздалегідь, – фінансове забезпечення після виходу на пенсію.

Життя минає дуже швидко, і доки Ісус Христос не повернувся, щоб забрати нас у Небесне Царство, настає момент, коли ми залишаємо активне трудове життя, і необхідно планувати, як забезпечити себе.

Мудрий Соломон точно описав швидкоплинність життя, у якому, незважаючи на це, є час для всього: «Для всього свій час, і година своя кожній справі під небом: час родитись і час помирати, час садити і час виривати посаджене» (Екл. 3:1, 2).

Тому розумно буде в роки молодості та зрілості планувати майбутнє, щоб забезпечити гідне життя після виходу на пенсію, аби його якість була такою, як нам хотілося б. Необхідний ретельно продуманий план заощаджень, щоб на пенсії, коли наші доходи зменшаться, ми змогли жити нехай і скромно, але гідно й не обтяжувати людей, під опікою яких ми можемо опинитися.

Проаналізуймо цю тему, поміркуймо над нею, спираючись на такі поради:

1. Важливість пенсійних заощаджень

Можливо, ти запитаєш: «Із чого мені заощаджувати, якщо до кінця місяця в мене не залишається грошей, хоч я не витрачаю їх даремно?» Проте навіть при невеликій зарплаті в особистий і сімейний бюджет необхідно вносити заощадження на майбутню пенсію. Коли ти перестанеш працювати, твої доходи, імовірно, зменшаться, і необхідно мати резерв для власних потреб і потреб твоєї родини.

З іншого боку, індексація призначеної державою пенсії не завжди компенсує інфляцію та зростання цін. У деяких країнах раніше на одного пенсіонера припадало 3,7 робітників. Внаслідок світових економічних і фінансових проблем цей показник знизився до 2,1. Перспективи такі, що він буде падати й далі, що ускладнить підтримання прописаної в законі індексації. Це ще одна причина для того, щоб докласти зусиль і заощаджувати на роки, які можуть виявитися непростими.

2. Важливість доповнення державної пенсії недержавною

Зважаючи на сказане вище, важливо передбачити наявність додаткових джерел (особистих заощаджень

або недержавної пенсії), щоб застрахувати себе й тих, хто від тебе залежить.

У багатьох країнах закони визначають бажаний обсяг пенсії як 80 % від зарплати. Однак соціально-економічна реальність робить досягнення цієї мети малоюмовірним, а купівельна спроможність пенсії знижується.

Нині пенсія в європейських країнах становить від 40 до 60 % від заробітної плати, і так само в Латинській Америці. То чого ж очікувати в найближчому майбутньому? Напевно, нам доведеться задовольнятися пенсіями з низькою купівельною спроможністю, а якщо ми хочемо вищих доходів після завершення трудової діяльності, то це потрібно планувати вже сьогодні: робити додаткові заощадження в недержавних пенсійних фондах, у вигляді банківських вкладів, за допомогою інших фінансових інструментів.

3. Визначення бажаного рівня прибутків після виходу на пенсію

Відомо, що пенсійне законодавство визначає обсяг пенсії індивідуально для кожного, зважаючи на безліч чинників, як-от: 1) вік виходу на пенсію; 2) трудовий стаж; 3) рівень зарплати в останні роки. У масштабах держави при визначенні можливого обсягу пенсії також враховується кількість працевлаштованих громадян у країні й середня очікувана тривалість життя громадян пенсійного віку. В одних країнах вік виходу на пенсію становить 62 роки, в інших – 65 років. Однак у міру того, як ускладнюється фінансова ситуація в державі та знижуються можливості пенсійного фонду, пенсійний вік може підвищуватися в окремих країнах до 66–67 років. Водночас необхідний трудовий стаж в одних країнах ста-

новить 25 років, в інших – 30, у третіх – 33-35 років. Усі ці обставини повинні спонукати нас планувати й передбачати, якими будуть наші потреби після виходу на пенсію – такими самими, як зараз, більшими чи меншими.

Необхідно також відповісти на такі запитання: буде в мене до моменту виходу на пенсію власне житло чи при плануванні треба враховувати витрати на оренду? Чи потрібно буде мені на пенсії утримувати або фінансово підтримувати моїх батьків чи дітей? Чи хочу я мати доходи, які дозволять мені виїжджати за кордон на відпочинок або до родичів?

Відповіді на ці та інші запитання визначають рівень доходів, який нам потрібен на пенсії. Зважаючи на це, ми можемо скласти план заощаджень на роки трудового життя, щоб мати впевненість у момент виходу на пенсію.

4. Яким має бути обсяг заощаджень і коли потрібно починати накопичувати кошти?

Після того як ти вирішиш скласти план заощаджень на пенсію і визначиш бажаний рівень доходів, тобі слід зробити підрахунки (за допомогою фахівців у сфері пенсійних заощаджень), вивчити варіанти недержавних пенсій та інші способи заощаджень і вирахувати, скільки часу тобі необхідно, щоб досягти мети.

Наприклад, якщо тобі вже 50 років і до моменту виходу на пенсію (припустимо, у 65 років) ти хочеш мати певні заощадження, то тобі необхідно скласти план вкладень у недержавний пенсійний фонд, щоб накопичити необхідну суму за 15 років. Якщо ж тобі 35, то ту саму суму ти будеш розподіляти на 30 років і щомісячні заощадження будуть менші. Що раніше ти почнеш планувати й заощаджувати, то краще.

5. Яку недержавну пенсію або інший вид легально-го додаткового доходу до пенсії можна вибрати?

Залежно від країни, у якій ти живеш, і законів, які в ній діють, можна вибрати план заощаджень до пенсії, які звільнені від податків (державі вигідно, щоб ти дбав про своє забезпечення в майбутньому). Тому пенсійні плани можуть виявитися вигіднішими за інші варіанти.

Деякі фахівці зауважують, що краще вибрати кілька варіантів, щоб мати більшу впевненість до моменту виходу на пенсію. Також можна робити вкладення в інвестиційний фонд, який допускає безподатковий перехід від одного пенсійного продукту до іншого.

Ще одна опція – особистий план систематичних заощаджень, які діють на зразок страховок. У деяких країнах після закінчення певної кількості років, протягом яких людина робить заощадження, вона отримує довічну ренту, що звільняється від податків.

Одним із варіантів є накопичувальне страхування життя і накопичувальне страхування пенсії. За таким договором страхова компанія зобов'язується після закінчення його терміну дії, якщо застрахований живий, виплатити йому всю вкладену суму з нарахованими на неї відсотками. Це також може стати доповненням до державної пенсії.

Проконсультуйся з фахівцями в цій сфері, молися, щоб під керівництвом Божим вибрати план, який виявиться для тебе найбільш практичним, вигідним, доступним і надійним для твого майбутнього.

Ми живемо в мінливому й нестабільному світі, але пам'ятаймо, що Всесильний Бог на нашому боці, Він контролює і світ, і наше життя. Ми можемо бути впевнені,

що Він ніжно дбає про нас. Залишаймося вірними управителями того, що Він дає нам, зокрема протягом підготовки до виходу на пенсію.

6. Як вибрати найкращий варіант вкладень і заощаджень для додаткового доходу на пенсії?

Щоб отримати додатковий дохід до пенсії, деякі мої знайомі вважають за краще вкладення заощаджень, наприклад, у додаткову нерухомість, яку можна здавати в оренду й таким чином забезпечити собі надійне джерело доходу. Ця ідея, безумовно, заслуговує на увагу.

Людині, яка тільки починає свою трудову діяльність, момент виходу на пенсію може здаватися занадто далеким, щоб починати заощаджувати. Проте саме в молодому й середньому віці у нас більше можливостей зробити це та вибрати кращі варіанти вкладень на майбутнє. Таким чином, ми будемо правильно розпоряджатися тим, що Господь дозволяє нам мати. З Його благословенням ми забезпечимо себе до моменту закінчення трудової діяльності.

7. Важливо дотримуватися порад Бога, які Він дає у Святому Письмі

Важлива не тільки констатація факту, що «для всього свій час, і година своя кожній справі під небом», із чого ми почали цей розділ, говорячи про необхідність заздалегідь забезпечити своє майбутнє. Також важливо проводити бюджетну підготовку такого важливого життєвого проєкту, як пенсія. «Бо хто з вас, бажаючи збудувати вежу, спочатку не сяде й не полічить коштів, чи вистачить для завершення» (Луки 14:28). Створювати резерви на роки пенсії, щоб прожити відпущений Господом час

скромно, але гідно, – це певною мірою схоже на проведення розрахунків для зведення вежі.

Слово Боже говорить нам про люблячого Бога, Котрий усе планує заздалегідь. Це чудово! У Нього є плани і для мене, і для тебе: «Бо Я знаю ті думки, які думаю про вас, – говорить Господь, – думки спокою, а не на зло, щоб дати вам будучність та надію» (Єрем. 29:11).

8. Важливо прислухатися до порад Бога, які Він дає через Дух пророцтва

За натхненням згори Е. Уайт записала безліч порад про економію, заощадження і забезпечення нашого майбутнього. Тут ми наведемо лише деякі з них, узяті з книги «Християнська родина» (С. 395, 396).

«Сімейна власність і заощадження проти марнотратства. Брат і сестра Б. не навчилися уроків ощадливості... Вони можуть витратити всі кошти, скільки б їх у них не було. Зараз вони отримують від цього задоволення, але потім, якщо з ними трапиться нещастя, вони виявляться зовсім безпорадними... Якби брат і сестра Б. були ощадливими господарями, відмовляючи собі в чомусь, то вже давно би мали власний будинок і кошти на випадок нещастя. Проте вони не бажають економити, як це роблять ті, до котрих вони звертаються по допомогу. Якщо вони нехтуватимуть цими уроками, їхні характери будуть оцінені як недосконалі в день Божий.

Ця порада може вам допомогти. Ви маєте бізнес, який приносить вам великі прибутки. Заробивши гроші, ви не намагаєтеся заощадити їх з огляду на той час, коли не зможете так легко їх здобути, але багато витрачаєте на надумані потреби. Якби ви і ваша дружина зрозуміли, що обов'язок, покладений на вас Богом, не по-

лягає в тому, щоб догоджати своїм смакам і забаганкам, дбати не лише про день сьогоднішній, а й майбутній, то вже нині у вас був би матеріальний добробут і ваша родина користувалася б усіма вигодами. Ви повинні за-своїти цю науку... Вона полягає в економній витраті коштів, аби їх вистачило якнайдовше.

Порада для сім'ї: систематично відкладайте кошти. Ви могли би вже сьогодні мати власний капітал, щоб використовувати його на випадок крайньої необхідності та для підтримки Божої справи, якби були економними... Щотижня відкладайте частину свого заробітку і використовуйте ці гроші лише тоді, коли в цьому виникне гостра потреба або ж для того, щоб принести пожертви Тому, Котрий вам їх дав – Богові...

Зароблені кошти ви не витрачаєте мудро й ощадливо. Зробіть якийсь запас на випадок хвороби, коли ваша сім'я може залишитися без жодних засобів до існування. Ваша сім'я повинна мати певні ресурси на випадок, якщо опинитеся у скрутному становищі.

Порада іншій сім'ї щодо обліку заощаджених коштів. Щотижня відкладайте невелику суму, яка може бути витрачена лише на випадок хвороби. Заощаджуючи, ви зможете володіти значною сумою. При мудрому управлінні ви заощадите кошти для сплати своїх боргів.

Я знаю сім'ю, яка, отримуючи 20 доларів на тиждень, витрачала всю цю суму, водночас інша сім'я, котра налічувала таку саму кількість членів і отримувала лише 20 доларів на тиждень, щоразу відкладала один-два долари за рахунок того, що утримувалася від придбання непотрібних речей.

Подбайте про своє майно, оформивши заповіт. Вірні управителі Господнього майна знають, як ідуть

їхні справи, і вчинять мудро, приготувавшись до всіх непередбачених випадків. Оскільки час їхнього випробування може несподівано добігти кінця, вони не повинні завдавати зайвого клопоту тим, хто мав би врегулювати питання, пов'язані з їхнім майном.

Чимало людей не замислюється над таким питанням, як складання заповіту, доки вони ще мають здоров'я. Проте наші брати все ж повинні вдаватися до таких застережних заходів. Знаючи своє фінансове становище, не допускайте, аби виникло якесь ускладнення у ділових справах. Із цією метою постійно підтримуйте лад у своєму домі, щоб не виникло жодних проблем, якщо з вами щось станеться».

Нехай Господь допоможе нам прислухатися до Його порад і зберігати Йому вірність, розпоряджаючись тим, що нам дано. Нехай Він дасть нам мудрості й небесної розважливості, щоб належним чином підготуватися до моменту виходу на пенсію.

У наступному розділі ми проаналізуємо ще одну важливу тему, пов'язану із захистом нашого життя і майна, – тему страхування. Правильні рішення щодо цього питання допоможуть нам насолоджуватися фінансовою свободою, відчувати впевненість і бути вірними управителями того, що Господь із любов'ю дає нам.

Страхування: захист майна та здоров'я

Карлос і Гільєрмо Біаджі

Спочатку з'ясуємо, що таке страхування і наскільки воно важливе, на що нам слід звернути увагу, що проаналізувати, аби застосувати в особистому житті й житті родини.

А. Визначення

Страхування – це договір, за яким фізична або юридична особа зобов'язується сплачувати страхові внески, аби в разі настання страхового випадку (події, передбаченої в страховому договорі) отримати відшкодування, тобто економічну компенсацію за заподіяну шкоду в рамках передбаченого в страховому договорі. При цьому відшкодування може бути як грошовим, так і товарами, послугами, роботою.

Б. Рамки страхування і його важливість

Усі ми несемо відповідальність за своє здоров'я та своє майно. Коли аналіз показує нам, що ризики перевершують наші фінансово-економічні можливості захистити себе та наше майно, тоді ми можемо передати цю відповідальність страховій компанії. Тобто ми залишаємося відповідальними за те, як розпоряджаємося своїм життям і всім, що нам належить, але розуміємо, що доцільно й розумно буде вдатися до страхування.

Багато хто вважає, що страхувати щось – це викидати гроші на вітер, допомагати страховій компанії збагачуватися, що тільки багатії можуть це собі дозволити. Можливо, у твоєму житті досі не траплялося катастроф, але все-таки ймовірність пожежі, пограбування, дорожньо-транспортної пригоди, нещасного випадку існує. Якщо в тебе немає заощаджень, аби впоратися з непередбаченою проблемою зі здоров'ям або втратою майна, то слід розглянути варіанти страхування, які допоможуть у разі потреби.

Якщо в тебе є страховка, то заощадження на непередбачені випадки можна скоротити, і ти можеш заощаджувати для інших особистих або сімейних цілей. Якщо ж у тебе немає ні страховки, ні заощаджень, то проблема, яка раптово виникла, може призвести до фінансового краху, стресу, втрати здоров'я.

Дві основні сфери страхування – здоров'я і майно. Перерахуймо найпоширеніші й найпопулярніші види страхування для більшості людей, а потім розглянемо їх трохи докладніше.

1. Захист здоров'я:

- медичне страхування;

- страхування життя;
- страхування подорожей.

2. Страхування майна:

- страхування житла;
- страхування автотранспорту.

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Договір про медичне страхування дає тобі впевненість: якщо тобі або члену твоєї сім'ї знадобиться медичне обслуговування, то страховка покриє витрати відповідно до умов страхування. Залежно від типу страхування, витрати на обстеження, аналізи, перебування в стаціонарі тощо можуть бути покриті повністю або частково. Деякі страхові договори передбачають стоматологічне обслуговування, в інших випадках укладається окремий договір.

Медичне страхування може бути державним або приватним (запропонованим недержавними страховими організаціями). Як правило, у приватних медичних страховок обслуговування краще та швидше, пацієнту приділяють більше уваги, тому що між приватними страховими організаціями існує конкуренція, а кількість клієнтів обмежена. У багатьох країнах медичне страхування будь-якого типу є обов'язковим для всіх працівників, в інших – державне медичне страхування є обов'язковим для всіх громадян. В останньому випадку більшість людей обмежується державною страховкою, але багато сімей купує також поліси страхування в приватних компаніях, щоб отримати медичне обслуговування вищого рівня.

Як правило, медичні витрати оплачуються безпосередньо страховиком, рідше буває, що платить застрахований, який потім звертається до страховика для відшкодування витрат.

Також слід звернути увагу на обсяг страхової суми, тобто на максимальну суму покриття медичних витрат, передбачену договором.

СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я

Страхування життя захищає сім'ю в разі тяжкої втрати. Залежно від плану страхування, сума виплачується в разі смерті, а також у разі інвалідності або смертельно небезпечних захворювань. Деякі страховки покривають витрати у разі смерті через нещасний випадок, інші – смерті через хворобу, треті – в обох випадках. Страхування ризиків не передбачає жодних виплат після закінчення терміну страхування. При накопичувальному страхуванні, про яке вже було сказано в розділі 13, виплата проводиться як у разі смерті, так і в кінці терміну, якщо застрахований дожив до нього.

СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖЕЙ

При плануванні особистої або сімейної поїздки за кордон або на велику відстань бажано розглянути придбання страхового поліса, який може охоплювати такі випадки:

- а) медичні витрати під час закордонної подорожі;
- б) втрата й пошкодження багажу;
- в) виплата в разі смерті (зокрема транспортування тіла);

г) відшкодування вартості квитка в разі затримки повернення за станом здоров'я для страхувальника й особи, змушеної піклуватися про хворого.

СТРАХУВАННЯ ЖИТЛА ТА ДОМАШНЬОГО МАЙНА

Страхування житла покриває збитки, завдані безпосередньо будівлі або майну, яке в ньому перебуває (меблі, електропобутові прилади, особисті речі й інше).

Залежно від договору, страхові виплати проводяться в разі втрати/шкоди від природних катаклізмів (повінь, ураган, землетрус тощо), пограбування, пожежі та в інших випадках. Страховка може покривати збитки повністю або частково, може передбачати грошове відшкодування, відновлення, розбирання завалів та ін.

АВТОСТРАХУВАННЯ

Автострахування можна розділити на два види: від шкоди, заподіяної іншим особам (обов'язкове страхування автоцивільної відповідальності), і від будь-яких пошкоджень (добровільне страхування автоцивільної відповідальності). У багатьох країнах перший вид страхування є обов'язковим і покриває збитки, завдані в результаті дорожньо-транспортної пригоди власником застрахованого транспортного засобу здоров'ю (медичні витрати) і майну інших осіб. Повна (добровільна) страховка покриває інші види шкоди, передбачені в законі, і вона може передбачати надання медичної допомоги потерпілим і тимчасове надання автомобільного транспортного засобу замість пошкодженого.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

1. Як вирішити, що саме застрахувати? Чим слід керуватися – вартістю майна, ступенем ризику чи вартістю страховки? Що взагалі треба страхувати?

В одній зі статей рекомендовано вибирати різні страховки залежно від етапу життя. Автомобіль нерідко стає першою великою покупкою в житті, і страхування на випадок заподіяння шкоди іншим особам обов'язкове для будь-якого автовласника. Після 30 років набуває актуальності медична страховка. Серйозна хвороба або нещасний випадок можуть стати причиною порушення емоційної та фінансової стабільності сім'ї. Після 40 років рекомендовано звернути увагу на страхування життя і здоров'я, яке в разі хвороби або смерті годувальника захищає залежних від нього. Хоч страховка не зменшує болю від втрати близької людини, вона допомагає родині уникнути пов'язаних із цим серйозних економічних проблем. Наприклад, діти, які мали б залишити навчання, щоб забезпечувати сім'ю, зможуть далі здобувати освіту.

А. Захист майна

Карлос Біаджі: «Крім обов'язкового страхування автоцивільної відповідальності, ми рекомендуємо купувати і страховку, яка покриває всі випадки.

Мої сумніви щодо цього питання відпали після першої моєї аварії. Це сталося в перший рік після придбання автомобіля. У п'ятницю ввечері ми їхали разом із дружиною та її колегою по роботі в місто Сан-Бернардіно (Парагвай) на курси, що проводилися в місцевій церкві у ви-

хідні. Я дуже стомився за день, сонце сліпило з правого боку, і мене хилило на сон. Намагаючись струсити із себе сонливість, я широко розплющив очі й раптово зрозумів, що вантажівка, яка їхала переді мною, загальмувала, бо ми підїхали до залізничного переїзду. Маленька відстань і висока швидкість не дали мені можливості загальмувати повністю, і наш автомобіль вїхав у вантажівку, пошкодивши її задній бампер. У нашого автомобіля були розбиті капот і радіатор, тріснуло лобове скло. Слава Богу, ми залишилися неушкоджені, але автомобіль вже не міг їхати далі. Незважаючи на стрес і засмучення, ми раділи перевазі повної страховки. Я зателефонував до страхової компанії, приїхав евакуатор і відвіз автомобіль до майстерні. Його відремонтували, і нам нічого не довелося оплачувати. Слава Богу, відтоді (а минуло п'ятнадцять років, як ми користуємося автомобілем) ми не потрапляли у великі ДТП, у нас не викрадали автомобіль. Не траплялося нічого серйознішого, ніж подряпини та вм'ятини, іноді від інших машин, іноді від стовпчиків і стін. Кілька разів нам дряпали автомобіль на стоянці. І майже в усіх випадках страховки в країнах, де ми жили, покривали ремонт. Наприклад, за півтора року життя в Лівані в нашого автомобіля були пошкоджені передній і задній бампери, з'явилися подряпини на чотирьох кутах. Ми звертали-ся в страхову компанію, і його ремонтували в рахунок страховки. Оскільки у всіх країнах ДТП і викрадення трапляються часто, для нас повне страхування виявилося необхідним.

Корпоративна автостраховка може бути дешевшою, ніж індивідуальна, тому дізнайся, чи є можливість внести твій автомобіль у договір автострахування організації, у якій ти працюєш.

Розповім про ще один наш досвід, що стосується захисту майна. Як чудово було вирушити у відпустку влітку 2006 року! І який шок ми пережили, коли, повернувшись в Асунсьйон (Парагвай), виявили, що двері нашої квартири, розташованої на першому поверсі, зламані, світло ввімкнено, речі розкидані. Ми з жахом подумали, що хтось може бути всередині, але нікого не було. Знадобилося багато часу, щоб привести квартиру до ладу і з'ясувати, які речі зникли. Ми недорахувалися одягу, флейти, побутових електроприладів. Можливо, грабіжники були розчаровані, не знайшовши сейфа з пачками грошей або скриньки з коштовностями. Ми раділи, що нас не було вдома в момент пограбування, а ще тому, що отримали компенсацію за страховкою за втрачене майно. Це був не єдиний випадок, коли в нас крали речі з дому. У Парагваї таке сталося ще двічі, і один раз – в Уругваї. Тому страхування майна важливе для нас».

Залежно від того, де розташоване твоє житло, слід зважити необхідність страхування від найбільш імовірних небезпек. В Аргентині, наприклад, це – пожежі. В інших місцевостях важливо застрахуватися на випадок землетрусу, затоплення тощо. Дуже важко втрачати все майно, придбане за багато років, і розуміти, що даремно економив на страховці.

Б. Захист здоров'я

Карлос Біаджі: «Мати медичний поліс необхідно. Добре, якщо підприємство, на якому ти працюєш, пропонує тобі якісь вигідні варіанти. У країнах, де нам доводилося жити (Аргентина, Парагвай, Уругвай), уряд зобов'язує підприємства купувати медичні страховки для своїх пра-

цівників. Я зміг оцінити переваги медичної страховки, коли протягом трьох років навчався на Філіппінах, де не працював, і страховки в мене не було. Ми постійно непокоїлися, думаючи про ризик можливих захворювань, лікування яких доведеться оплачувати повністю, а така необхідність виникала: знадобилося провести літотрипсію для видалення каменів із нирок, операцію на коліні та всі пов'язані з операціями аналізи. Також виникали витрати на звичайні захворювання всіх чотирьох членів нашої сім'ї. Тому медична страховка дуже важлива».

Ми рекомендуємо також розглянути варіанти страхування життя і здоров'я. Як правило, його вартість помірна. Іноді роботодавець купує страховку життя і здоров'я для працівників.

Страхування життя додає впевненості нашій родині. Ми живемо в період Великої боротьби, ворог прагне зруйнувати наше життя і наші сім'ї. Існує постійний ризик, що той, хто більшою мірою забезпечує сім'ю, помере, а родині потрібно буде жити далі, продовжувати ростити дітей, давати їм освіту.

Гільермо Біаджі: «Хочу поділитися особистим досвідом, який я пережив, коли був дитиною. У четвертому розділі я вже розповідав про те, що мій батько мав вирушити в тривале відрядження до США, і в нас була можливість поїхати туди всією сім'єю. Перед поїздкою наші батьки подбали про страхування життя і здоров'я, і потім це виявилось благословенням для нашої сім'ї. Після важкої втрати – загибелі нашого батька в автокатастрофі – страхова компанія виплатила компенсацію в обсязі, достатньому (1960 року) для того, щоб побудувати будинок у місті Лібертадор-Сан-Мартін, поруч з аргентинським адвентистським коледжем.

Якою важливою для нашої сім'ї виявилася ця страховка! Що змогла б зробити моя мама, удова, без житла, щоб дати чотирьом дітям, які залишилися на її руках, дах над головою, харчування, освіту?

Я вдячний Богу за те, що ми отримали цю допомогу в момент гострої необхідності. Я запрошую тебе замислитися про крихкість життя і про відповідальність, яка лежить на нас як на управителях усього, що Бог дає нам. Страхування – це правильне й мудре рішення для твого життя і життя твоєї родини».

Ми рекомендуємо страхувати майно, життя і здоров'я. Обдумай з молитвою доступні варіанти страхування. Нехай Господь допоможе тобі у виборі.

2. Якщо я вирішу замість страхування життя і майна робити заощадження на непередбачені випадки й надзвичайні обставини, то яку суму мені необхідно зібрати, аби бути підготовленим до таких ситуацій?

Той, хто ставить це запитання, припускає, що може розпорядитися страховою сумою краще, ніж страхова компанія, але це не так. Страхові компанії існують і отримують прибуток за рахунок усереднення ризиків при роботі із сотнями й тисячами людей. Неможливо досягти того самого власними зусиллями. Наведемо приклад. Якщо страховка автомобіля вартістю 15 000 доларів коштує 1 000 доларів на рік, можна замислитися про те, а чи не вигідніше зберегти ці гроші, замість того щоб оплатити страховку. А якщо не платити страховку протягом семи років і якщо не станеться ДТП, то можна обміняти цей автомобіль на інший з доплатою 7 000 доларів. Проте яка ймовірність, що за сім років ти не потрапиш в аварію,

твій автомобіль не викрадуть і що з ним не станеться нічого, що зведе нанівець економію?

За статистикою 2015 року в столиці Аргентини Буенос-Айресі щодня викрадають 120 автомобілів; це – 45 000 на рік і 315 000 за сім років. Якщо загальна кількість автомобілів становить 4,5 млн, то викрадають 7 % автомобілів, тобто кожен чотирнадцятий. Якщо тобі пощастить і ти сім років перебуватимеш серед щасливих тринадцяти, у яких не вкрали авто, то ти вгадав, не купуючи страховку. Та якщо твій автомобіль виявиться чотирнадцятим, то ти втратиш значно більше. За 15 років, прожитих у Буенос-Айресі, у двох наших родичів викрадали автомобілі.

А яка ймовірність потрапити в аварію? У 2014 році в Чилі сталося 78 445 дорожньо-транспортних пригод. При такому темпі за сім років їхнє число становитиме 549 115. Якщо кількість автомобілів (за даними 2014 року) становить 4 568 664, то ймовірність потрапити в ДТП за сім років дорівнюватиме 12 %. Тобто в аварію потрапляє кожен восьмий автомобіль. Якщо тобі пощастить постійно залишатися в сімці щасливців, то ти збережеш кошти, а якщо станеш восьмим, то ціна буде залежати від серйозності отриманих ушкоджень. Деякі заявляють, що вони бездоганно водять машину. Однак ти не можеш поручитися за водіїв, які опиняються поруч із тобою, а також передбачити всі несподівані труднощі на дорозі.

Наша порада – якомога краще страхувати життя, здоров'я і майно відповідно до твоїх можливостей. Нехай Володар твого життя і твого майна допоможе тобі оцінити варіанти страхування, наявні там, де ти живеш, і зробити правильний вибір.

3. Страхування, пов'язане з діяльністю Церкви: наша відповідальність як членів громад, батьків, керівників

Дотепер ми розглядали важливість деяких видів страхування у сфері особистого та сімейного життя. Однак Церква – це також наша сім'я, і якщо ти – служитель громади, то, можливо, тобі слід розглянути необхідність страхування церковної будівлі й майна, здоров'я людей. Різні церковні заходи, як-от: табірні зібрання, місіонерські походи, заняття «Клубу слідопитів», концертні поїздки церковного хору тощо, – мають певні ризики для дорослих, дітей і підлітків. У страховці від нещасних випадків можуть бути передбачені практично всі можливі наслідки: фізична травма або каліцтво, тимчасова втрата працездатності, інвалідність, смерть.

Для керівників громад важливо звернути увагу на страхування цивільної відповідальності в разі претензій і позовів у сфері професійної етики. Це питання, що стосується особистої недоторканності дітей, турботу про яких під час заходів бере на себе Церква, а також ретельності підбору персоналу, який буде безпосередньо опікуватися дітьми.

Адвентистське агентство з управління ризиками приділяє особливу увагу запобіганню випадків будь-яких зловживань щодо дітей.

Щороку в США реєструють понад три мільйони заяв про насильство й жорстоке ставлення до неповнолітніх, постраждалими виявляються понад шість мільйонів дітей. З огляду на це в Північно-Американському дивізіоні Церкви адвентистів сьомого дня вживають різних захо-

дів щодо підбору й навчання людей, які будуть служити дітям і підліткам. Можливо, ця проблема не така гостра у твоїй країні. Однак слід заздалегідь вжити заходів щодо запобігання ситуацій, які безчестять Церкву.

У «Церковному керівництві» сказано: «Церква має бути безпечним місцем для наших дітей. Кожен, хто бере участь у роботі з неповнолітніми, повинен відповідати всім необхідним церковним і юридичним нормам і вимогам. Щоб гарантувати захист наших дітей, слід спонукати громади до ухвалення спеціальних положень, які гарантували б дітям безпеку». Захист наших дітей – етичний і моральний обов'язок кожного. Для додаткових гарантій безпеки неповнолітніх, які відвідують наші церкви, Північно-Американський дивізіон ухвалив положення «FB20».

Ці положення встановлюють послідовність кроків, яких необхідно дотримуватися при підборі добровільних служителів, які працюють із дітьми в адвентистських церквах і церковних освітніх установах.

Згадані положення передбачають, що всі кандидати повинні пройти перевірку. Для цього необхідно заповнити анкету добровільного служителя, надати три рекомендації та довідку про відсутність судимостей. Перевірка має бути проведена перед звершенням служіння. Повторні перевірки повинні відбуватися кожні три роки. Церква адвентистів сьомого дня несе моральну та громадянську відповідальність за безпеку неповнолітніх, про яких піклується. Суспільство очікує, що Церква буде безпечним місцем для дітей і підлітків, які приходять туди.

У багатьох конференціях США вирішили скористатися послугами програми *Shield the Vulnerable* (STV)

(«Захистити найуразливіших») при проведенні курсів онлайн-навчання та для перевірки добровольців і служителів. Ця програма працює в тісному зв'язку з *Employment Screening Resources* (ESR) – організацією, що опікується відбором кандидатів на роботу, акредитованою Національною асоціацією ревізорів біографічних даних (*National Association of Background Screeners*), яка перевіряє наявність судимостей у повнолітніх.

На рівні місцевих підрозділів STV пропонує дистанційні курси для всіх, хто працює з дітьми, підвищення їхньої кваліфікації, підготовку кандидатів для конкретних видів служіння, інформування про законодавство кожного штату щодо неповнолітніх.

Тема страхування дуже важлива як для особистого, сімейного життя, так і для життя Церкви. Господь бажає допомогти нам прийняти найкращі рішення, які дозволять відповідально управляти всім, що нам дано: життям, здоров'ям, матеріальними ресурсами, вкладеннями та заощадженнями – заради блага наших близьких і нашої духовної сім'ї.

Як ми сказали спочатку, вигідна страховка дозволяє знизити фінансові й економічні ризики та краще планувати в сімейному чи особистому бюджеті заощадження і можливі вкладення, які Бог дозволяє нам використувати. Це буде темою останнього розділу.

Інвестиції: як мудро розпоряджатися заощадженнями

Карлос Біаджі

Для більшості з нас заощадження і вкладення (інвестиції) – синоніми, адже в обох випадках ми відкладаємо гроші, не витрачаємо їх, зберігаємо на майбутні витрати. Проте різниця є. Кошти, які заощаджуємо, залишаються незмінними, ми просто відкладаємо їх на певні цілі в майбутньому. Інвестуючи, ми очікуємо примножити кошти, отримати прибуток. Зауважте, що це – наші очікування. Незважаючи на те, що інвестиційні проекти створюють для збільшення капіталу, іноді обставини складаються несприятливо й інвестори зазнають збитків, їхні вкладення зменшуються. Як правило, для отримання прибутку потрібен час, тому

інвестиційні вкладення більш довгострокові, ніж ощадні вклади. Тобто, інвестуючи, ми блокуємо свої кошти на значний період часу.

Для однієї людини або сім'ї інвестиції можна розглядати, коли заощадження роблять для середньострокових і довгострокових проектів або з метою створення джерела постійного чи періодичного доходу. Заощадження підтримують твій фінансовий достаток, а інвестиції збільшують його. Проаналізуймо тему інвестицій, відповідаючи на деякі запитання.

ПОРАДИ ЕЛЛЕН УАЙТ ЩОДО ІНВЕСТИЦІЙ

1. Еллен Уайт рекомендує не накопичувати, а зменшувати кількість майна, жертвувати: «Мені було показано, що в адвентистів сьомого дня не бракує коштів. Нині їхня головна небезпека – накопичення власності. Деякі брати постійно звальюють на себе нову працю і турботи, надмірно перевантажуючи себе. Зрештою вони забувають про потреби Божої справи і духовно помирають. Від них вимагається жертва Богу, регулярні, систематичні пожертви. Жертва не додає достатку, а навпаки – зменшує, поглинає його. Ось це і є гідна справа для дітей Божих, у яку вони можуть вкладати кошти для Його слави та для розвитку Його справи. Велике багатство завдає лише шкоди тим з нашого народу, хто тримається за нього» (Свідчення для Церкви. Т. 1. С. 492).

2. Еллен Уайт радить Божому народу вкладати в Божу справу згідно з доходами кожного й говорить про вкладення в майно як про заморожені кошти: «Християни забувають, що вони – раби Господа, що вони самі, їхній

час і все, що вони мають, належить Йому. Багато хто піддається спокусі, а більшість уже зведена звабливими приладами, які пропонує сатана, спонукаючи людей вкладати гроші в те, що дає найбільший прибуток у доларах і центах. Лише деякі вважають, що їхнім першим обов'язком має бути неухильне виконання Божих вимог, задоволення потреб Його справи, а власні бажання потрібно задовольняти насамкінець. Лише деякі віруючі жертвують на Божу справу кошти, пропорційні їхнім доходам. Багато ж людей вклало свої гроші в нерухомість, і тепер, щоб віддати кошти на справу Божу, а отже, правильно їх використовувати, вони повинні спочатку продати свою власність. Вони намагаються виправдати цим те, що мало роблять для справи свого Спасителя. Насправді ж вони заривають ці гроші в землю, як учинив чоловік із притчі. Люди обкрадають Бога десятинами, які Він вимагає повернути як Свою власність, але, обкрадаючи Його, вони позбавляють себе небесного скарбу» (Свідчення для Церкви. Т. 3. С. 398).

3. Еллен Уайт застерігає від спекулятивних угод і гонитви за швидким і легким прибутком: «Мені було показано, як небезпечно нашим людям долучатися до спекуляції. У такому разі вони переходять на територію ворога, наражаючи себе на сильні спокуси, розчарування, переживання і збитки. У них виникає гарячковий неспокій і тривога, пристрасне бажання заробити більше і швидше, хоч обставини цього не дозволяють. Тому брати змінюють своє оточення і місце проживання, щоб заробити більше грошей. Однак найчастіше їхні надії не виправдовуються, виникає розчарування і, замість того щоб іти вперед, вони відходять назад. Саме це і сталося з деякими братами в N. Вони відступають від Бога» (Свідчення для Церкви. Т. 4. С. 617).

4. Еллен Уайт радить інвестувати в небесний банк, а не в земні фонди й підприємства:

“Продайте ваші маєтки, роздайте милостиню, зробіть собі гаманці, що не старіються, – невичерпний скорб на небесах, де злодій не підкрадається, де міль не точить” (Луки 12:33).

Цього ранку ми всі здорові. Учора ввечері нас покликали до себе пан і пані А., і ми гарно спілкувалися. Ішлося про банківський фонд, про те, що багато хто збагачується, вкладаючи свої кошти, деякі ж зазнають збитків. Так пан і пані А. та сестра Бенд С. обговорювали питання про втрати й надбання.

– А тепер, – сказав пан А., – пані Уайт нам повинна щось сказати. Нехай вона поділиться своєю думкою, адже вона ще не промовила жодного слова.

– Добре, – тихо сказала я. – Я багато років вкладаю свої кошти в банк і ніколи не зазнала втрат. Мені поверталися і основна сума, і великі відсотки.

Усі переглянулися з подивом. Усміхнувшись, пані А. запитала:

– Куди ж ти вкладаєш свої кошти?

– У небесний банк. Я посилаю свої гроші на небо. Власник цього небесного банку застеріг мене: *“Не збирайте собі скарбів на землі”*, – і попередив про небезпеку великих втрат, які я можу накликати на себе. Також Він порадив мені: *“Збирайте ж собі скарби на небі, де ані міль, ані іржа не нищать і де злодії не підкопують і не крадуть”*. Це – надійна інвестиція, вона принесе величезний прибуток.

Пані А. зауважила:

– І він оплачується щодня, доки ти живеш. Тобі не треба чекати зростання і падіння фонду. Небесний банк, безумовно, платоспроможний, немає небезпеки втрат.

Ми побажали їм “на добраніч” і залишили їх помірковувати над цим. Дякуйте Господу за щоденний доказ наявності наших скарбів, збережених на небесах, – дорогоцінну інвестицію. Я щодня потребую впевненості, що належу Ісусу, а Він – мені.

“Багатим нинішнього часу нагадуї... щоб ми чинили добро, збагачувалися в добрих ділах, були щедрі, радо ділилися, збираючи собі скарб – добру основу на майбутнє, аби досягнути справжнє життя” (1 Тим. 6:17-19).

Тут представлено, як потрібно мудро й цілком безпечно вкладати кошти; вказані добрі справи, рекомендовані для нашого повсякденного життя, для твого життя; показаний дуже великий прибуток – і жодної небезпеки, жодних збитків» (Цей день з Богом. С. 130).

«Тієї ж ночі Господь відкрив мені, що Йому не до вподоби, коли ті, які вірять у швидкий Другий прихід,кладають гроші в акції гірських копалень. Це було б рівнозначно закопуванню доларів у землю. Ось копія листа, який я написала одному зі згаданих братів:

“Сан-Хосе, Каліфорнія, 2 липня 1905 року.

Любий брате! Ти розповів мені про можливості вкласти гроші в акції копалень. Ви були впевнені в тому, що ця справа буде успішна, і вам здавалося, що це дасть вам можливість принести велику користь Божій справі. Господь відкрив мені, що на зборах, куди я мала намір прийти, я можу зустріти людей, які закликають інших вкладати кошти в розробку копалень. Мені було доручено сказати, що це омана ворога з метою знищити або заморозити кошти, які так необхідні для роботи Божої. Це – пастка для тих, які живуть в останні дні, щоб спонукати Божий народ розтратити довірений Богом капітал, який треба мудро використовувати в роботі зі спа-

сіння душ. Справа Божа повільно просувається через нестачу коштів, які привели б інших до Христа, тому що дуже багато грошей вкладено в ці ненадійні справи...”» (Поради з управління ресурсами. С. 242).

5. Еллен Уайт наголошувала, що Бог може зробити маленьке вкладення вигіднішим, ніж велике, і рекомендувала, наскільки це можливо, зменшити кількість майна: «Замість того щоб віддавати Богу кошти, які Він милостиво дає їм, багато хто вкладає пожертви в придбання земель і нерухомості... Невже наші брати забувають, що Бог може благословити п'ять гектарів землі та зробити їх такими родючими, як і двадцять п'ять? Якби вони це пам'ятали, то не закопували б свої кошти в землю, а клали їх до Божої скарбниці. “Стережіться, – сказав Христос, – щоб ваші серця не обтяжувалися ненаситністю та пияцтвом і життєвими клопотами і щоб не надійшов на вас той день несподівано” (Луки 21:34). Сатана радіє, коли ви збільшуєте свої земельні володіння та вкладаєте гроші в земні справи, бо, чинячи так, ви не тільки перешкоджаєте просуванню Божої справи, але постійною метушнею і непосильною працею знижуєте свої шанси на вічне життя.

Сьогодні нам потрібно прислухатися до повчання нашого Спасителя: “Продайте ваші маєтки, роздайте милостиню, зробіть собі гаманці, що не старіються, – невичерпний скарб на небесах” (Луки 12:33). Саме зараз нашим братам слід не збільшувати, а скорочувати свої маєтки. Ми вже ось-ось переселимося в кращу, тобто в Небесну країну. Не прив'язуймося ні до чого земного, але, навпаки, користуймося у своєму житті лише необхідним» (Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 152).

6. Еллен Уайт говорить, що Бог благословляє багатства тих, хто працює для Нього і віддає свої кошти на Його

справу: «Майно, яке люди збирають на Землі, стане для них прокляттям, але якщо присвятити його просуванню справи істини для Божої слави та спасіння душ, воно стане не прокляттям, а благословенням. Матеріальні кошти необхідні для розвитку будь-якого доброго діла, і оскільки одні більше наділені здатністю набувати багатство, ніж інші, вони повинні посвятити свої таланти, щоб Господь міг отримати Своє з прибутком у день Його Приходу...

Бог благословить зусилля заробити гроші тих, хто готовий і бажає вкладати їх у Божу справу. Бог створив джерело багатства. Він дав сонячне світло, росу, дощ і зробив так, щоб рослини пишно росли. Він наділив людей розумовими і фізичними здібностями, дав їм можливість багатіти, щоб ті, які називають себе Його дітьми, підтримували Його справу. Навколо нас багато нужденних, і ми прославляємо Бога, коли допомагаємо та втішаємо бідних, нещасних людей. Немає в тому гріха, щоб купувати і розпоряджатися майном як Божі управителі, володіючи ним доти, доки воно не знадобиться для Його справи.

Ми повинні пам'ятати, що ми – Божі співпрацівники. Його служіння і Його справа вимагають першочергової уваги» (Наше найвище покликання. С. 194).

7. Еллен Уайт рекомендує зберігати заощадження у вкладах, які приносять відсотки, або вкладати їх у нерухомість, яка росте в ціні: «Щотижня тобі слід відкладати в будь-якому надійному місці п'ять або десять доларів на випадок хвороби. При розумній економії ти можеш вкласти гроші під відсоток. Мудро витрачаючи кошти, ти зможеш дещо зекономити після сплати боргів.

Навіть отримуючи невелику зарплату, ти міг би заощадити гроші на потрібні речі. Можна було би вкласти

гроші в ділянку землі, яка росте в ціні. Та коли молода людина витрачає все до останнього долара, це свідчить про відсутність ощадливості та передбачливості» (Вибрані вісті. Т. 2. С. 329, 330).

ЯКІ ІСНУЮТЬ ІНВЕСТИЦІЙНІ ВАРІАНТИ?

Варіантів інвестицій незліченна кількість. Будь-яке починання, що передбачає можливість отримання прибутку, – це інвестиція. Це придбання земельної ділянки для обробітку, житла для здавання в оренду, золота, валюти, цінних паперів, біржових товарів, що ростуть у ціні, тощо. Ми розглянемо найпоширеніші способи інвестицій – вкладення в нерухомість, строкові вклади, придбання акцій та облігацій, використання взаємних фондів.

Інвестиції в нерухомість – це вкладення в будівлі: будинки, квартири, комерційні площі та ін. Прибуток можна отримувати двома способами. По-перше, це прибуток від здавання цієї нерухомості в оренду, різниця між стягуваною з орендаря сумою і витратами на утримання нерухомості (ріелторські послуги, податки, ремонт та ін.). По-друге, це прибуток у разі збільшення вартості нерухомості.

Строковий вклад – це ощадний рахунок, гроші з якого можна зняти тільки після закінчення обумовленого періоду разом із нарахованими відсотками. Для таких вкладів банки пропонують вищі відсотки, ніж для вкладів «до запитання».

Акції – це цінні папери акціонерного товариства (підприємства, компанії, комерційної мережі та ін.). Маючи акції цього товариства, ти стаєш одним із його власників.

Одним із показників оцінки акціонерного товариства є ринкова вартість його акцій. Як правило, вкладення у великі компанії безпечніші, але можливий прибуток менший. Вкладення в середні компанії передбачають середні ризики й середні прибутки, а в маленькі – високі ризики та високі прибутки. З іншого боку, ризики залежать від ринкового сектору, у якому перебуває компанія. Як правило, фірми розвинених країн вважаються надійнішими, ніж ті, які розташовані в країнах, що розвиваються.

Інвестиції в акції передбачають дві можливості отримання прибутку. Перша – за рахунок підвищення або зниження вартості акції, що залежить від багатьох чинників і позначається на ціні, яку ринок (інвестори) призначає компанії. Друга можливість – отримання коштів у вигляді дивідендів, тобто частини прибутку акціонерного товариства, що розподіляється між акціонерами. Інвестуючи в акції, можна примножити вкладені кошти, але можна і втратити їх частково або повністю. Акції належать до інвестицій зі змінним доходом, залежать від прибутку підприємства, стану ринку цінних паперів та економічної ситуації в цілому.

Облігації – це позика, яку держава або підприємство бере в інвесторів із зобов'язанням повернути позичені кошти з відсотками через певний час. Якщо після придбання облігації відсоткова ставка на облігації знижується, то її вартість зростає, і навпаки. Як правило, зростання та зниження вартості облігації залежить від терміну її погашення. Що довший термін погашення, то вищі ризики. Як правило, облігації передбачають менше ризиків, ніж акції, тому що повернення вкладень плюс нарахування відсотків гарантоване, якщо

тільки підприємство або держава не стануть неплатоспроможними.

Взаємні фонди – це інвестиції в різні боргові інструменти (облігації, строкові вклади, векселі та ін.), в інструменти змінного прибутку (акції тощо) або комбінації того й іншого. Мета взаємних фондів – знизити ризики завдяки диверсифікації вкладень.

У ЩО СЛІД ІНВЕСТУВАТИ?

Універсальних порад щодо інвестицій не існує. По-перше, прибутковість різних інвестиційних варіантів змінюється залежно від країни й періоду. По-друге, якщо ти в той самий день звернешся за порадою до трьох фахівців з інвестицій, то отримаєш три різних відповіді. Кожна людина оцінює перспективи прибутковості по-своєму. Тому рекомендація завжди буде залежати від моменту, місця та інвестиційного профілю людини.

Інвестиційний профіль індивідуальний і переважно визначається трьома параметрами: очікуваною прибутковістю, допустимим ризиком та інвестиційним періодом. Оскільки рівень ризику безпосередньо пов'язаний з очікуваною прибутковістю, то що більша остання, то вищий ризик. Твоє рішення про інвестування буде залежати від твого рівня толерантності до ризиків. З іншого боку, інвестиції передбачають різні за тривалістю терміни інвестування, тому тип інвестиції буде залежати від твоїх часових горизонтів: через скільки місяців або років ти хочеш використовувати інвестовані кошти для особистих або сімейних цілей.

	Ризик і прибутковість			Часовий період		
	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень	Короткий	Середній	Довгий
Строковий вклад	+			+	+	
Нерухомість	+				+	+
Облігації		+		+	+	+
Взаємні фонди		+		+	+	+
Акції			+	+	+	+

Якщо ти допускаєш тільки низькі ризики, то подумай про строковий вклад, який може бути короткостроковим або середньостроковим. Після того як ти зможеш накопичити достатню суму, можна вкласти її в нерухомість. Це буде середньострокове або довгострокове вкладення, тому що продаж нерухомості потребує часу.

Якщо для тебе допустимі середні ризики, то можеш розглянути облігації або взаємні фонди. Залежно від характеристик облігацій або фондів, ти зможеш зробити короткострокові, середньострокові або довгострокові інвестиції.

Якщо ти готовий до високих ризиків, то зверни увагу на акції. У разі інвестування в акції та облігації рекомендовано вибирати відразу кілька інвестиційних інструментів із різними ступенями ризику та прибутковості, тобто дотримуватися правила «не класти всі яйця в один кошик». Таким чином ризики втрат врівноважуються.

Взаємні фонди передбачають диверсифікацію, проте кожен фонд вибирає власну комбінацію диверсифікації, яку слід проаналізувати.

Аналіз повернення інвестицій у США протягом XX століття показав, що лідирували акції невеликих підприємств і компаній, далі – акції великих компаній, потім державні облігації, а на останньому місці опинилися державні позики, які ледь покривали рівень інфляції. У перше десятиліття XXI століття акції маленьких компаній продовжували тримати першість, на другому місці опинилися державні облігації, на третьому – державні позики, які, як і раніше, лише компенсували рівень інфляції, а в кінці списку були акції великих компаній, вартості яких не вистачало на компенсацію інфляції. Якщо розглянути тільки період 2007–2009 рр., то всі типи інвестицій призвели до втрат через світову фінансову кризу.

Зважаючи на це, радимо робити тільки довгострокові інвестиції в акції – на період три, п'ять або десять років, а також розподіляти кошти між кількома видами акцій і облігацій, щоб нейтралізувати можливі втрати за деякими з них.

Згідно з порадами Еллен Уайт, християнин може інвестувати кошти на певних умовах. По-перше, на першому місці повинні бути вкладення в справу Божу (вірність у десятинах і пожертвах). По-друге, кількість майна треба зменшити, розвиваючи щедрість і жертвенність. По-третє, майно і вкладення можна утримувати, доки Бог не попросить використати їх для Його справи. По-четверте, інвестиції не повинні бути спекулятивними, слід утримуватися від вкладень, які обіцяють нереально високий і швидкий прибуток.

У підсумку можна сказати, що Бог благословляє інвестиції тих, хто є вірним управителем отриманих ресурсів, хто визнає Його Подавцем і справжнім Власником усіх матеріальних благословень і для кого Його справа – на першому місці.

Досвід і поради Серхіо

Серхіо, наш родич, живе в Аргентині, йому сорок років, він – бухгалтер. Серхіо поділився з нами своїм досвідом, розповівши про те, як Бог направляв його з дружиною, коли вони вибирали, у що вкласти кошти.

«Перше, що я порівнював, – це прибутковість інвестицій у виробництво цегли й відсоткові ставки за класичними строковими вкладками. В Аргентині прибутковість виробництва цегли значно перевершувала відсоткові ставки за вкладками. По-друге, я порівнював зростання вартості нерухомості з іпотечними відсотковими ставками. В Аргентині відсоткова ставка за іпотечними кредитами нижча за зростання вартості нерухомості. По-третє, я порівнював інші фінансові інструменти, як-от: вкладення в підприємства, що виготовляють будівельні матеріали, приватні кредити між покупцями і продавцями нерухомості, відсоткові ставки за банківськими картами та інші, які підходять для проєкту будівництва або капітального ремонту будинку.

Ще один важливий аспект – не ставати одержимим у бажанні побудувати “будиночок мрії”, подібний до Едемського саду. Я б рекомендував дивитися на цей проєкт так само просто, як на будь-який інший. Як християни, ми повинні пам’ятати, що важливо не збирати собі скарбів на Землі. Багато хто з нас впадає у спокусу перетворити земне житло на найвищу цінність.

Ми починали 2002 року, у період економічної кризи в Аргентині. У нас було трохи доларів, і ми їх поступово витрачали через різні обставини. Останні 700 доларів ми вирішили інвестувати в земельну ділянку на півночі Аргентини, у провінції Місйонес, щоб отримати біль-

ше вигоди, ніж від вкладень на фінансовому ринку. Через три роки ми продали цю ділянку за п'ять тисяч доларів, за що дуже вдячні Богу.

Ці п'ять тисяч і взятий на роботі кредит – загалом десять тисяч доларів – стали першим внеском за квартири в Буенос-Айресі вартістю 23 тисячі доларів. Ми планували купити цю квартиру за допомогою іпотечно-го кредиту на 15 або 20 років, але через труднощі зрештою домовилися з продавцем, що виплатимо залишок суми протягом чотирьох років без кредиту.

Два роки витратили на ремонт квартири і ще рік – щоб продати її. У цей період ми багато чим жертвували, наприклад, відпусткою та іншими витратами. Також на це було потрібно багато нашого особистого часу, тому що я самотійно робив внутрішнє оздоблення, установлював сантехніку й кухонне обладнання. Мій батько допоміг із найважчою роботою – прокладанням водопровідних труб та електрики. Я не підраховував, у скільки могла обійтися ця робота, якби ми найняли бригаду, але, безсумнівно, ми заощадили. У підсумку ми продали цю квартиру за 49 тисяч доларів у момент девальвації – сильного підвищення курсу долара.

На виручену суму ми купили земельну ділянку в центрі країни, у провінції Ентре-Ріос, де живуть наші родичі. У нас залишилися гроші, щоб почати будівництво будинку, і ми вирішили взяти іпотечний кредит на двадцять років, за яким мали виплатити 75 % вартості житла.

Ми побачили руку Божу в тому, що купили квартиру в Буенос-Айресі без іпотеки, адже не змогли б узяти другий кредит на будівництво сімейного будинку в Ентре-Ріос. Також ми змогли отримати пільгову відсоткову ставку, тому що це було наше єдине житло.

Я знову самостійно виконував усю роботу, яку міг, а мій батько знову допомагав мені, для решти ми найняли бригаду будівельників. Якби ми з батьком не брали участі в будівництві, будинок був би значно менший.

Водночас протягом десяти років ми виплачували невеликими сумами вартість земельної ділянки на околиці міста Діаманті, розташованого в тій же провінції. За ці десять років житлову зону вже забудували, і, перш ніж ми виплатили все за ділянку, її ціна значно зросла. Найчастіше вигідно купувати землю на околиці міста, де вона дешевша, ніж у престижному районі. Міста ростуть, і згодом околиця перетворюється на гарну житлову зону. Таким чином, ми вкладаємо в нерухомість, яка нам по кишені, а час підвищує її ціну.

Інвестиції в нерухомість в Аргентині та інших країнах дають прибутковість, яку мало які фінансові інструменти можуть забезпечити. Через економічні кризи аргентинські інвестори втратили частину своїх коштів, але не ті, чиї гроші були вкладені в нерухомість.

Моя порада щодо заощаджень – планувати і диверсифікувати. Щоб робити будь-які інвестиції, необхідно, щоб заощадження стали частиною сімейного бюджету. Аби дотримуватися щомісячного плану заощаджень, нам довелося обмежити себе у витратах. Якись продукти ми перестали купувати, інші замінили дешевшими.

Щоб знизити ризик втрати одного з вкладень, важливо диверсифікувати заощадження, зберігаючи їх частково як строковий вклад, частково у валюті та ін.

Бог допоміг нам вибрати найкращі для нас варіанти й завдяки зусиллям всієї родини втілити проєкт будинку в реальність. Усі ми присвячували сили, час, жертву-

вали чимось, щоб виконати важливе завдання. Сьогодні будинок добудований».

МІЙ ДОСВІД У ДЕЯКИХ АСПЕКТАХ ІНВЕСТУВАННЯ

Вкласти кошти в ще одну нерухомість?

У 2015 році я кілька тижнів обмірковував, чи треба купувати друге житло. У нас вже була квартира в Аргентині, ми служили місіонерами в Лівані й жили в будинку, який для нас орендувала місцева церква. Я роздумував, чи не втрачаємо ми можливості придбати житло в Лівані в кредит і виплачувати його за рахунок суми, що надає нам церква на оренду житла. Я молився, щоб Бог показав нам, як діяти. Водночас я дізнавався про ціни на житло: вони були вкрай високими, а іпотечні кредити іноземцям не надавали. Двері були зачинені. Я запитав Бога: «Чому Ти не дозволяєш мені правильно розпоряджатися коштами, які Ти даєш, збільшуючи власність?» На ранковій прогулянці, під час якої я молюся і розмірковую, я отримав відповідь: «По-перше, у тебе вже є житло. Його досить для твоєї родини. По-друге, ти хочеш зробити це не з вірності Мені. Справжня причина полягає в тому, що тобі подобається отримувати прибуток. Ти прикриваєш своє користолюбство. По-третє, Мені потрібно, щоб ти цілковито посвятив себе меті, заради якої Я покликав тебе до Лівану: паси Моїх овець. Не відволікайся. Прагнення придбати будинок захоплює твої думки».

Я попросив вибачення і подякував Богу за Його ніжне керівництво.

Продати чи підтримати Божу справу?

За кілька тижнів до переїзду з Аргентини до Лівану в мене з'явилося бажання продати квартиру та вкласти гроші в Божу справу. Я пішов до агентства нерухомості, яке опікувалося нашою квартирою, і запитав, чи є на неї покупці. Мені відповіли, що ні, адже на ринку мало руху через високі ціни. Я молився, порадився з дружиною, і ми вирішили, що будемо готові продати квартиру в той момент, коли Господь скаже нам, і вкласти кошти в проєкт. Оскільки переїзд уже був близький і в Аргентину ми приїжджали б тільки раз на рік, то ми вирішили скласти нотаріальну довіреність на ім'я одного з родичів, щоб той міг продати квартиру, коли скаже Бог. Ми вирушили до Лівану зі спокійною душею, знаючи, що не «зарили» наш скарб, але з готовністю віддамо його Богу. Відтоді минуло два роки, і Бог не просив нас продати нашу квартиру. Для нас питання не в тому, продамо ми її чи ні, а тільки в термінах. І рішення залежить не від нас, а від Бога.

Вкласти кошти в акції?

Минулого семестру я помітив, що один із моїх студентів на магістерській програмі з управління ресурсами частину занять проводив, дивлячись у смартфон. Оскільки він не відривався від нього й на перерві, я підійшов і запитав, що його так захопило. Студент пояснив, що стежить за своїми інвестиціями в золото, валюту й нафту, щоб купувати і продавати тоді, коли це найбільш вигідно. Він показав мені, яку програму для цього використовував, як там можна побачити і прогнозувати тенденції, щоб продавати на піку й купувати на спаді цін. Я пішов додому, роздумуючи, що, можли-

во, інвестиції в долари та євро – слушна ідея. І я почав молитися про це.

Наступного дня студент розповів мені, що займається інвестиціями, щоб отримати додаткові гроші, а працює він аудитором, і показав, що отримав переказ на 1 700 доларів – тижневий прибуток. У моєму серці миттєво зародилися бажання легкого заробітку й думка про те, як це допомогло б моїй сім'ї та Божій справі.

Я продовжував запитувати Бога про те, чи добра це ідея, але не отримував чіткої відповіді. Під час наступної зустрічі я запитав студента, чи отримує він прибуток щотижня. Він зізнався, що іноді втрачає, але, щоб застрахувати свій капітал, зберігає на інвестиційному рахунку п'ять тисяч доларів, щоб не вибути з гри. Я запитав, чи радить він мені інвестувати так само, і він відповів, що ні, принаймні починати треба з фіктивного рахунку, щоб зрозуміти, як все працює. Я ніколи не інвестував ні у фондову біржу, ні в біржовий товар (продукти первинної обробки, сировину – зерно, золото, нафту, газ та ін.) і подумав, що було б цікаво спробувати. Однак я вирішив, що зроблю це, тільки якщо дозволить Володар мого життя. Тому протягом тижня я молився, просячи Бога показати мені, чи послужить це для Його слави.

Відповідь я отримав у декількох біблійних текстах:

«Не збирайте собі скарбів на землі, де міль та іржа нищать, і де злодії підкопують і крадуть; збирайте ж собі скарби на небі, де ані міль, ані іржа не нищать і де злодії не підкопують і не крадуть» (Матв. 6:19, 20). «Бо яка користь людині, коли вона увесь світ здобуде, а свою душу занапастить? Або що дасть людина взамін за свою душу?» (Матв. 16:26). «У темноті лиш ходить людина,

клопочеться тільки про марне: громадить вона, – та не знає, хто звозити буде оте!» (Псал. 39:7). Для мене відповідь Бога пролунала так: «Мені потрібні ревні, мужні й самозреченні служителі».

Я більше не сперечався, просто прийняв Його відповідь: не інвестувати. Я не стверджую, що цю пораду можна застосувати для кожного у всіх ситуаціях. Можливо, інша людина в інших обставинах отримала б іншу відповідь. Важливо не те, що відповість тобі Бог, а те, що ти поставиш Йому запитання, вислухаєш відповідь і будеш слухняний Йому з любові.

ПІСЛЯМОВА

Ми, автори книги, молимося про те, щоб усе те, над чим ми розмірковували разом із тобою, – принципи управління фінансами, засновані на Святому Письмі та працях Духа пророцтва, досвіди людей, котрі вирішили бути вірними в управлінні ресурсами, які Бог довірив їм, – допомогло тобі позитивно подивитися на цю сферу життя, робити мудрі кроки щодо особистих і сімейних матеріальних та фінансових ресурсів і насолоджуватися фінансовою свободою.

Як чудово знати, що поруч із тобою Той, Хто обіцяв перебувати з нами незмінно «до кінця віку» (Матв. 28:20), що Він направляє тебе крок за кроком. Нехай Господь пошле тобі та твоїм близьким благословення надміру! Незабаром ми зможемо зустріти нашого Господа, і як прекрасно буде почути від Нього зворушливі слова: «Гаразд, рабе добрий і вірний! У малому був ти вірний, над великим тебе поставлю. Увійди в радість свого пана!» (Матв. 25:21). Тоді, славлячи Господа, ми будемо вільні вічно!

БОЖЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО ТЕБЕ:

Для багатьох людей із Церкви історія заможного юнака стала їхньою історією. Вони так закохані у своє майно, що не можуть віддати Мені перше місце у своєму житті. Вони так люблять свої будинки, автомобілі, речі, що не можуть відгукнутися на Мій заклик залишити своє багатство. Вони так люблять свій матеріальний статус, що бояться втратити його. Якщо у твоєму серці живуть егоїзм і гордість заможного юнака, подумай про Мою щедрість і покірність: Я залишив усе, аби прийти і врятувати тебе. З любові до тебе Я вирішив залишити велич і славу Небес, узяти на себе тягар твоєї провини, прийняти на Себе твій біль. Я помер замість тебе, щоб ти міг отримати прощення, зцілення і вічне життя. Я запрошую тебе укласти зі Мною завіт. Відкрий Мені своє серце, і Я дам тобі бажання пізнавати Мене, любити Мене, слідувати за Мною. Я поведу тебе дорогою жертковності, щедрості та вірності. Чи готовий ти залишити все заради Мене?

Фінансова свобода

Гільєрмо Біаджі, Карлос Біаджі

Директор видавництва **В. Джулай**, головний редактор **Л. Качмар**,
переклад **Н. Качмар**, редактор **Л. Шаповал**, коректори **С. Шутко**, **Г. Борисовська**,
комп'ютерна верстка **В. Кузьменко**, дизайнер обкладинки **Т. Романко**
відповідальна за друк **Т. Гришок**

Формат 84x108^{3/32}. Папір офсетний. Офсетний друк.
Підписано до друку 7.07.2020 р. Гарнітура Лора. Наклад 1000 прим.

Видавництво «Джерело життя»
04071, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А,
тел. (044) 425-69-06, факс 467-50-64,
E-mail: dzherelo@ukr.net, www.adventist.org.ua, bookson.com.ua